

## AKŞAM'ın karilerine hazırladığı yenilikler

### Akşam - Spor

"Akşam,"ın spor yazılarını Zeki Rıza ve Sadun Galip idare edecekler, spor programımız, herkese sporu sevdirmek ve yaymaktır. Yazılarımızda klüpçülük ve şahsiyat bulunmayacak

Cazetemizin 14 eylül pazartesinden itibaren başlayacak yeni spor neşriyatı dolayısıyla Akşam yazı altesine iki arkadaş katıldı: Zeki Rıza Sporel, Sadun Galip Savcı.

Spor ve spor neşriyatı sahalarında uzun seneleri dolduran faaliyetlerle hemen hemen bütün sporculara yabancı olmayan bu iki simayı okuyuculara tanıtmaya bilemeyiz lüzum var mıdır?

Kimbilir, belki vardır... Çünkü Akşamın spor neşriyatını daha genişletmek için hazırladığı programın gayeleri arasında, şimdiye kadar sporla alakadar olmamış kimseleri de, spora bağlamak arzusu başta gelmektedir. Kıscası Akşam ( sporu, bazılarının tekkı ettiği gibi bir çocukluk hevesi, ve eğlencesi olarak görülmekten kurtarmak, birçok memleketlerde olduğu gibi bir gençlik ve varlık davası haline getirmek emelindedir. Cumhuriyetçi ve inkılâpçı Türkiyenin hemen her ferdi spora lüzum gelen ehemmiyeti verdiği, icap eden alâkayı gösterdiği zaman Türk sporunun dünya sporculuğunda lâyık olduğu mevkie ulaşacağına kani olanların safında bulunuyoruz.

Bu düşünce ile ki, Akşamın spor neşriyatı programını bu gayeye doğru tahakkuk ettirmeğe çalışacak iki arkadaş, Zeki Rıza ile Sadun Galibi, kendilerini tanımayan okuyucularımıza da tanıtmaya çalışacağız.

#### ZEKİ RIZA KİMDİR?

Spor hayatına büyük harpten evvel Fenerbahçe üçüncü takımında futbol oynamakla başlayan ve kısa bir zamanda klübünün birinci takımına geçen Zeki Rıza, çeyrek asrı aşan spor faaliyetine memleketin ileri gelen sporcuları ve spor idarecileri arasında haklı ve şerefli bir yer tutmuştur. Bugün Fenerbahçe ve deniz klübü gibi memleketimizin itihah ettiği iki büyük spor kurumunun müesses ve idarecileri arasında bulunan bu emektar sporcu, senelerce Fenerbahçe futbol birinci takımının ve gene senelerce millî takımımızın kaptanlığını muvaffakiyetle yapmıştır. Bununla beraber Zeki yalnız futbolcu olmakla kalmamış, sporun hemen her şubesine alâka göstermiş ve hele çok sevdiği tenis ve denizcilik gibi en nezih, en faydalı sporlarla uzun zaman meşgul olmuştur ve hâlâ da olmaktadır.

Bu itibarla Zekin, bilfiil spor sahasında olduğu kadar spor idareciliği sahasında da pek az kimselere nasip



Sadun Galip Savcı



Zeki Rıza Sporel

olan tecrübeler geçirdiği ve bu tecrübelerden büyük istifadeler ettiği muhakkaktır. Zaman zaman memleket spor teşkilâtında da vazifeler alan bu arkadaş, Türkiye dışına yaptığı muhtelif seyahatlerle spordaki bilgi ve görüşünü arttırmak, garp sporile memleketimiz sporu arasında mukayeseler yapmak, eksik ve gediklerimizi görmek imkânını da bulmuştur. Her sahada garbe doğru gitmek yolunu tutan inkılâpçı Türkiyenin, sporu da garplılaşmalıdır. Zeki Rızayı daima, sporumuzun garplılaşması için çalışanların arasında görürüz.

#### SADUN GALİBİN ŞAHSİYETİ

Sadun Galibe gelince o, daha fazla, spor yazıcılığı ile tanınmıştır. Mütareke senelerinde sporcu bir kaç arkadaşla çıkardığı bir spor mecmuasında yazılarına başlayan Sadun Galip, yirmi seneye yakın bir zaman ve hemen hemen fasılasız olarak bu yolda çalışmıştır. O, on sene kadar devamlı spor muharrirliğini yaptığı gündelik bir gazetedeki orijinal ve nükteli yazılarıyla spor âlemimizde büyük bir alâka uyandırdıktan başka, diğer bazı gazete ve mecmualara da spor bahisleri yazmıştır. Hele Olimpiyad ve daha sonra da «Top» spor mecmualarındaki yazıları ve «Çala Kalem»lerle kendini daha fazla tanıtan Sadun Galibi, memleketin en kıdemli bir kaç spor yazıcısı arasında sayarsak ve onu okuyucularımıza emektar bir gazeteci olarak tanıtsak yanılmış olmayız.

\*\*\*

Akşamın spor programı ne olacaktır?

Okuyucularımız bunu, neşriyatımızı takip ettikçe anlayacaklardır. Yalnız şimdiden bazı esaslı noktaları haber vermeğe çalışalım:

Bütün hedefimiz: «Sporu sevdirmek ve yaymak, her ferdi spora alâkadar etmek ve Türkiye sporunun dünya sporculuğunda lâyık olduğu mevkie ulaşmasına elimizden geldiği kadar çalışmak»tır. Bunu için de:

Spor işlerimizde iyi gördüğümüz şeyleri takdir ve teşvik, yanlış gördüklerimizi de tenkid, hattâ mücadele edeceğiz. Şimdiden söyleyelim ki, çok samimi ve umumiyetle teknik, kanaat ve bilgilere dayanacak olan tenkidlerimizde klüpçülük ve şahsiyat gibi gizli maksatlar aramaya kalkışacaklar bulunmayacaktır. Tenkidlerimiz yalnız ve

(Devamı 2 inci sahifede)

### Amca Bey



Amca Bey yeni mevsim için kariyerine eğlenceli ve bol hediyeli müsabakalar hazırladı. Bu müsabakalara aid tafsilâtı pek yakında gazetemizde okuyacaksınız.

#### Tarihi tefrika:

### Venedikli Baffa Safiye Sultan



#### Yazan: Ahmet Refik

Adriyatik denizinde yakalanan Venedikli kızın Manisa sarayında geçen hayatı, üçüncü Murad zamanında baş Hasekiliği, Nurbanu sultanla mücadelesi, saray kadımlarının hayatı, saraya genç kızların ve dul kadınların doldurulması üçüncü Muradın çocukları, sarayda her gece elli beşik sallanması, şehzadelerin boğdurulması, Baffanın valide sultan olması ve Yenicamii yaptırması, Eğri ve Kaniye muharebeleri, Baffanın Osmanlı imparatorluğuna hâkim olması hazine evrak vesikalarına ve yazma eserlere müsteniden bütün tafsilâtla ve romanse bir tarih halinde yazılmıştır.

Kıymetli tarihçimiz Ahmed Refik'in gazetemiz için sureti hususiyede hazırladığı bu meraklı tefrikanın başlangıcını arka sahifede okuyunuz.

### İttihat ve Terakkinin son devirlerinde Suikastler ve entrikalar Cemiyet nasıl battı? Teceddüt fırkası niçin doğdu, nasıl dağıldı?

İhtilâl, entrika, ihtiras, tahakküm, rekabet, tedhiş, imha ve suikast..

İşte, başlangıcında temiz bir feragat ve fedakârlıkla tarih karşısına çıkan «İttihat ve Terakki»nin son günlerindeki karakter ve hüviyetini canlandıran vasıflar..

Bunlar, bütün bu korkunç ve tehlikeli tezahürler ve hareketler, baş döndürücü bir hızla ölüme sürüklenen siyasi bir teşekküle, mahiyeti ve ruhu kanla ve ateşle beliren bir devre ait hastalığın seyirleridir.

Şifa ve deva kabul etmeyen bu hastalıklarla için için çürürken, memleketi de çürüten «İttihat ve Terakki» harbin kahir ve ezici tesirlerinden ziyade suistimaller, rekabetler, tahakkümler, liderleri ve erkânı arasındaki emniyetsizlikler, entrikalar ve münaferetler yüzünden göçüp, gitti.. cemiyetin bünyesindeki bu sarsıntıların ve ölüm buhranının ilk tezahürü, «Yakup Cemil vakası» ile tarihe mal oldu. Bu hâdise, «İttihat ve Terakki»nin inhilâl devrinin bir başlangıcı, bir çıban başının kopması gibi tehlikeli ve mühimdir.

Yakup Cemilin idamından cemiyetin infisah ve inhilâline kadar geçen bu fırtınalı devrin esrarı, hâlâ bir yığın vesikalar içinde gizli ve bakir bir mevzu halinde yaşıyor..

«İttihat ve Terakki»nin bu ailevi facialarının içyüzünü bir çok mehzalara ve yanılmaz menbalara başvurarak bir senedenberi mütemadi bir araştırma ve çalışma ile meydana çıkarmağa muvaffak olan Mustafa Ra-



Mustafa Ragıp

gib, (Akşam) sütunlarında büyük bir alâka ve merak ile okuturduğu «İttihat ve Terakki tarihinde esrar perdesi: Yakub Cemil niçin ve nasıl öldürüldü?» gibi tefrikalarından daha sürükleyici bir lisanla:

«İttihat ve Terakki»nin son devirlerinde suikastler ve entrikalar. Cemiyet nasıl battı? «Teceddüd» fırkası niçin doğdu? Nasıl dağıldı?

Başlıklı yeni ve mühim bir eser hazırlamıştır.

Muharririn derin bir tetkik ve teebbü mahsulü olarak (Akşam) sütunları için hazırladığı bu hakiki ve tarihi eserde «İttihat ve Terakki»nin harbin son senelerine ait ve şimdiye kadar hiç bir yerde aydınlatılmayan gizli çehresini, deşilmiyen özünü görecektir, zevale yüz tutan içyüzünü tanıyacaksınız!

En küçük teferruatında bile hakikat ve ciddiyet bulunan bu eserde ideallerine ulaşmak için hasarı, hırçın bir çocuk gibi eline geçirdiği en güzel oyuncakları, en nadide eşyayı okşarken kırıp döken «İttihat ve Terakki»nin gizli çehresini bütün vüzu-hile görecektir, bu ihtilâl fırkasının inhilâlinden sonra ayakta tutunabilen bazı idealist mensuplarının «Teceddüd fırkası» adını verdikleri yeni bir teşekküle nasıl Osmanlı imparatorluğu ankağı üstünde bocalamak istediklerini anlayacaksınız!

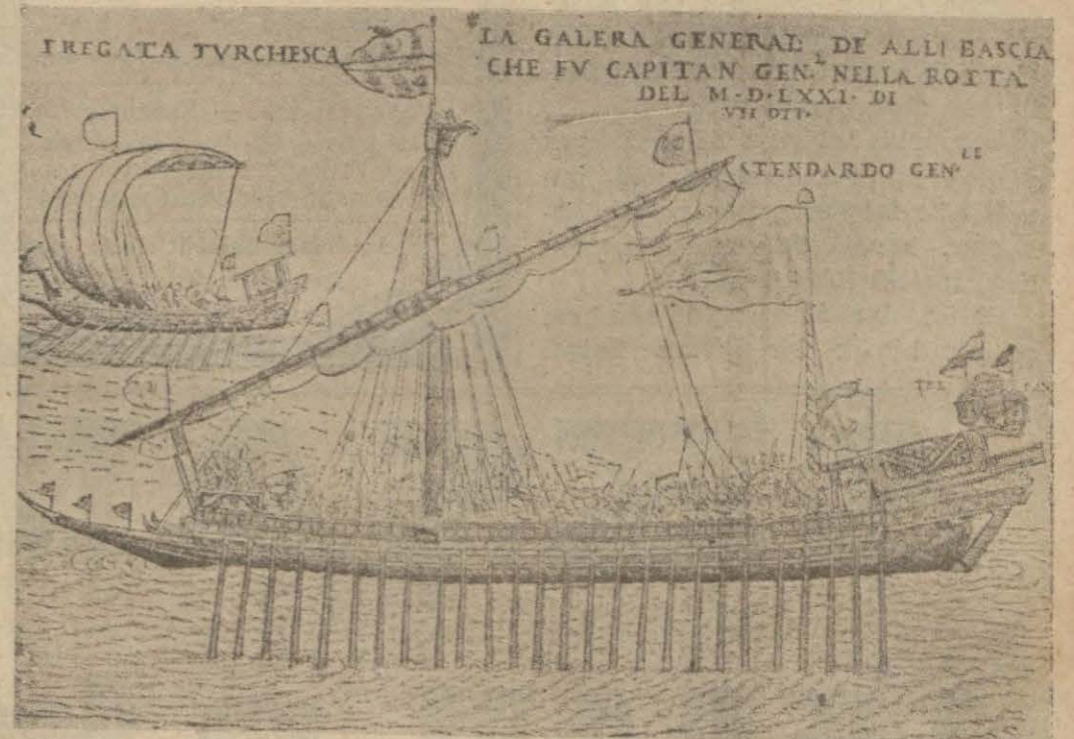
«İttihat ve Terakki»nin son devirlerinde suikastler ve entrikalar. Cemiyet nasıl battı? «Teceddüd» fırkası niçin doğdu? Nasıl dağıldı?

(Devamı 2 nci sahifede)

#### Yeni romanımız

Kıymetli romancımız (BÜRHAN CAHİT) in gazetemiz için hazırladığı edebî romanı yakında neşre başlayacağız.

Yeni romanımızın bütün karilerimiz tarafından büyük bir zevk ve merakla takib edileceğine eminiz.



Kılıç All paşanın kadırgası (Tarihi tefrikamıza ait resimlerden)

## Yeni bir anketimiz

## Nasıl dinleniyorsunuz, boş vakitlerinizi nasıl geçiriyorsunuz?

[Akşam yakında yeni bir ankete başlıyor. Hikmet Feridun bir çok tanınmış şahsiyetlere müracaatla boş vakitlerini nasıl geçirdiklerini, ne suretle dinlendiklerini, ne gibi ihtiyaçlar duyduklarını sormuştur. Bunların verdikleri cevapları sırasıyla neşre edeceğiz. Bugün ressam bay Halilin cevaplarını yazıyoruz.]

İstanbul, sayfiyeleri en iyi tanıyan on kişi varsa muhakkak ki bunlardan biri de meşhur ressam bay Halildir. Ressam bay Halil çok gün görmüş, İstanbulun güzellikleri içinde ihtiyarlanmış bir sanatkardır.

— Üstadım, dedim, İstanbulun eğlencesizliği malum... Tatil günlerinizi, iş hayatınızın haricindeki saatlerinizi nasıl geçiriyorsunuz?

Bay Halil:

— Çalışmaktan yorulduğum zamanlar Beylerbeyindeki yalın bahçesine çıkırım, rıhtımda geniş bir iskemleye otururum... Sükûnet, tabiatın güzelliği karşısında başımı dinlendiririm.

Çocuklarımla konuşurum. Torunumu severim. Bundan güzel dinlenme olur mu?..

— Eğlence hayatı?

— İstanbulun eğlencesi de tabiat güzelliğidir. Şikâyet ediyoruz. İstanbul eğlencesiz bir şehir oldu diyoruz. bunun sebebini kendi ruhumuzda aramalıyız. Çünkü tabiatı ihmal ediyoruz, tabiatın güzelliklerine ehemmiyet vermiyoruz. Meselâ eskiden İstanbulda pek güzel mesireler, eğlence yerleri vardı. Meselâ bir Gökü vardı ki bir rüya âlemi gibi idi. Bizim gençliğimizde o derinin fevkalâde âlemlerini size anlatamam. Pazar ve cuma günleri Gökü deresi sandal almazdı. O derece kalabalık olurdu.

Beylerbeyinden, Kuzguncuktan gelen arabalar çayırı doldururdu. Çeşmenin dibindeki ağaç kümesinin önünde kadınlar otururdu. Erkekler de orada köşkün arka tarafında, karakolun yanındaki kahveye yerleşirlerdi.

Ortada piyasa edilirdi. Öküz arabaları feraceli kadınları taşırdı. İç Gökü derseni orası da başka bir âlem idi.

Boğazda resim yapmadığım yer kalmadığı için geçen günlerden birinde tekrar Göküye gittim, baktım. Tamamile uyku halinde bir mesire...

Sonra eskiden Tarabya koyu ne fevkalâde olurdu. Çamlıca tepesinde bir grup seyretmek bir ömre bedel addedilirdi.

Şimdi bunlar yok. Sebebi de tabiatı ehemmiyet vermiyoruz, tabiat güzelliğine baş çeviriyoruz. Güzelliği, zevki, tabiatte ararsak etrafımızda eğlenecek çok şeyler bulabileceğiz...

Lâkin her şeyde olduğu gibi eğlenememiz de sanayileşiyor, tabiat yerine sinema, tiyatro ve saire kaim oluyor.

Hayatımızdan tabiatın verdiği eğlenceleri kaldırdık. Lâkin sanayinin, modern ve asri zevkin verdiği eğlenceleri de tam olarak tatbik edemiyoruz. Ne o, ne öteki... İşte bundan dolayı eğlencesiz bir halde yaşıyoruz.

Bana kalırsa İstanbul gibi tabiatın en cömertçe güzellik saçtığı bir şehirde eğlenceyi gene tabiat güzelliğinde aramamız lazımdır.

İstanbulda eğlence bilhassa yaz günleri ancak mesirelerle, eski güzelliği ile meşhur yerleri parlatmakla olur. Meselâ Gökü, meselâ Çamlıca, meselâ Kâğıthane...

Bütün bu âlemler canladırırsa şehirde büyük bir eğlence hayatı

doğabilir sanırım. Bundan başka burada tabiatın güzellikleri pek bol olduğundan masraf namına da aşağı yukarı hiç bir şey istemez.

— Size bütün ömrünüzde eğlence namına birçok zevk veren şey ne oldu?

— Seyahat... Dünyada seyahatten büyük zevk, seyahatten güzel bir şey tasavvur edilemez... İnsan en yorulmuş, en yıpranmış zamanında bile gittiği bir seyahatten biraz daha genç, biraz daha dinç dönüyor.

Ben meselâ bir kaç senede bir Paris gitmesem yapamam. 13 - 14 senedir kışları Mısırda geçiriyorum.

Seyahat, yenilik, değişiklik insana hayat ve neşe veriyor. Hele yaza doğru deniz seyahati.. zevkine doyulmaz bir şeydir.

— Sizce en iyi dinlenme usulü nedir?

— Sükûnet.. bir şey düşünmemek... Yayut başımız eğer bir şeyle meşgulse bunları tamamile atıp başka bir şey düşünmek. İnsanı yoran aynı şeyi uzun müddet yapmak, aynı şeyi uzun müddet düşünmektir.

Vakia çalışmak, bir netice elde etmek için aynı şeyi uzun müddet düşünmek, uzun müddet aynı şeyi uzun müddet yapmak lazımdır. Lâkin dinlenmek için de bunları bir tarafa bırakıp araya bir değişiklik sokmak lazımdır. Seyahatin insanı dinlendirmesi, gençleştirilmesi de değişik bir manzara görmenizden, değişik bir hava teneffüsünüzden, değişik bir hayat geçirmenizden ileri gelir...

Yeni muhit, yeni manzara, yeni memleket size yeni ve genç bir benlik getirir...

Yaşlı sanatkâr Galatasaray sergisinde büyük muvaffakiyet kazanan ressam Âli Halilin bir kaç tablosunu gösterdi:

— Bir baba için de zevklerin en büyüklerinden biri de işte budur. Ressam Âli Halil oğlumdur. Onu ben yetiştirdim. Kendisine hocalık ettim. 6 sene Pariste çalıştırtım. Şimdi aynı müzede baba ile oğulun tabloları karşılıklı teşhir ediliyor.

Bu neticeyi görmek az uz zevklerden midir? H. F.

**AKŞAM**  
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLİK	750 »	1450 »
3 AYLİK	400 »	800 »
1 AYLİK	150 »	—

Posta itihadına dahil olmayan ecebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Cemaziyelâhîr 25 — Ruzuhîzîr 130  
S. İsmâk Güneş Oğlu İkinci Akşam Yatağı  
E. 9,30 11,11 5,45 9,20 12,00 1,33  
Va. 3,56 5,37 12,10 15,45 18,24 20,59

İdarehane: Babıâli civarı  
Acımusluk Sok.  
13 No.

## Akşam - spor

(Baş tarafı birinci sahifede)

yalnız memleket sporunun iyiliğini istihdaf edecektir.

Spor deyince bizde hatıra çokluk futbol ve şimdi de biraz güreş gelir. Akşam yalnız futbol ve güreşe değil, bütün spor şubelerine, kısacası tam mânasile SPOR'a daha fazla ehemmiyet verecek, şu veya bu spor şubesine değil, SPOR'a alâka ve sevgi uyandırmaya çalışacaktır.

Bir memleket sporunun kalkınmasında, ilerlemesinde, dış memleketler sporlarıyla temasın büyük ehemmiyeti inkâr edilemez. Ancak bu temasları yalnız sporun hareket sahasında yapmak kâfi değildir. Bunu fikir ve neşriyat sahasına da teşmil etmek gerektir. Bundaki büyük ehemmiyeti bilen Akşam, spor temaslarını arttırmak çarelerini araştırırken dünya sporuna aid en taze havadisleri ve en faydalı yazıları günü gününe okuyucularına bildirmeye de bir vazife edinecektir.

Kısacası Akşam, memleket iç ve dışındaki spor hareket ve cereyanlarını en taze ve Türkiye sporuna en faydalı bir şekilde okuyucularına sunacak, sporumuzun kalkınmasına yarayacak fikirleri samimiyet ve bilgi ile müdafaa edecektir.

## AKŞAM NEŞRİYATI

İskontolu Satış Listesi

No.	Kuruş
1 Küçük İlanlar	75
2 Kıvrıkcık Paşa	75
3 Deli	30
4 Yalı Çapkını	30
5 Bu Perdenin Arkasında	40
6 Dügün Gecesi	100
7 Sumér Kızı	125
8 Asyadan Bir Güneş Doğuyor	80
9 Dipsiz Kuyu	25
10 Kadın Asker Olursa	50
11 Pembe Maşlahlı Hanım	70
12 Pembe Pırlanta	25
14 İki cinayet gecesi	25
15 İtalyadan Amerikaya nasıl Uçtular	35
16 İlkmeçtepler için Yardımcı Tarih Hülâsası	10
17 İttihat ve Terakki Tarihinde Esrar Perdesi	150
18 Karacaahmedin esrarı	25
19 Arzın Merkezine Seyahat	25
20 Don Kişot	25
21 Kardeş katili	25
22 Hayvanlar Âlemi	150
23 Sinema Yıldızları	100
24 Bir kadın geçti	20
25 İstanbuldan Londra'ya Şileple bir yolculuk	75
26 Nereden geliyoruz	40
27 İstiklâl Savaşı Nasıl Oldu	80
28-33 Arsen Lüpen (Bir Cildi)	80
34 Tarih Öğreniyorum	30
35 Coğrafyada İlk Adım	50
36 Çocuklara Coğrafya Kıraatleri	50
37 Fazıl Ahmet	80
38 Devler Kaldırımı	75
39 Aşk Fırtınası	50
40 Yeryüzü Göküzü	150
41 Cüceler ve Devler memleketinde Gülliverin Seyahatleri	75
42 Edebi Hatıralar	60
43 Bir Türk Kızının Amerika Yolculuğu	75

## AKŞAM okuyucularına mahsus %20 İSKONTO KUPONU

Bu kuponu kesip "Akşam Matbaası Kitap Servisine" getirir veya gönderirseniz, yukarıdaki listede beğeneceğiniz kitapların fiyatından size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

## Tarihi tefrikat

## Venedikli Baffa Safiye sultan

— 1 —

## Manisadan yeni saraya

Gece, zifirî karanlıktı. Mudanyadan kalkan bir buz kayığı, ada açıklarında etrafa köpükler saçarak dalgaları yarmaya çalışıyordu. Ada, kışın bu soğuk gecesinde, yeşil çamları altında uyuyor gibiydi. Lodos o kadar şiddetli idi ki, uzaktan bütün hızla yetişmeğe çalışan koca bir kadirga, iri dalgalar ortasında, âdetâ bir sandal gibi çalkanıyordu. Karanlıklar içinde pırlantalar gibi parlayan yıldızlarla bütün sakinliğini muhafaza eden bir yer varsa, o da gökyüzü idi.

Buz kayığında anlaşılmasız bir sü-kün vardı. İri mücevvezeli üç kişi oldukları yerden kımlıdıyamıyorlardı. Yalnız biri, dizine yatan bir gencin başını ovuyor, yüzünü gözünü büyük bir ihtimam ile siliyordu. O yıl yirmi dokuz yaşına giren bu genç, Manisadan ilgarla Marmara kıyılarına koşan, ve lodosun şiddetine bakıyarak ölen babasının tahtına can atan üçüncü Muraddı. Başını ovan da, o zamanlar rikâbdar bulunan Tiryaki Hasan paşa idi. Öbür, lodosu dayanamayan üç kişiden ikisi paşa, birisi de hoca idi: Silâhdar İbrahim paşa, Çukadar cerrah Mehmed paşa, öbürü de hoca Sadettin efendi...

Asıl, arkadan gelen kadirga mühimdi: Bu kadirga, Kılıç Ali paşanın kadirgasıydı. İkinci Selim ötür ölmez, veziri azam Sokollu Mehmed paşa, Hasan çavuşu Manisaya, Kılıç Ali paşayı da Mudanya kıyılarına yollamıştı. Hasan çavuş, babasının ölümünü şehzade Murada haber verecek, kendisini alıp Mudanya iskelesine getirecekti. Oradan şehzade İstanbul'a Kılıç Ali paşanın kadirgası ile gelecekti. Üçüncü Murad, o kadar acele etmiş ki, etrafına hocasile beraber adamlarından üçünü almış, ilgarla Mudanyaya gelmişti. Etrafı araştırmış, telâşından Kılıç Ali paşanın kadirgasını bile gözü görmemiş, nihayet Feridun beyin Keşiş dağından saray kadınlarına buz taşıyan kayığına atlamıştı.

Gece yarısı yaklaşıyordu. Kadirga buz kayığına yetişti. Üçüncü Murad baygın bir halde kadirgaya bindi. Lodosu unutmamıştı. Yüreği çarpıntı içinde idi. Ya, yerine başkasını geçirilirse! Elinden gelse, kadirgadan kendisini karaya atacaktı.

Kadirga, güc belâ Ahırkapı açıklarını tutabildi. Ayasofya camii ile sarayı âmire yavaş yavaş seçilmeğe başladı. Sarhoş Selim, sarayın buzluğunda yatıyordu. Şehzadelerin bir şeyden haberleri yoktu: Uyuyorlardı. O gece uyumayan, biri kendinin, öbürü de devletin akabetini düşünen iki kişi vardı: Nurbanu sultan, Sokollu Mehmed paşa...

Kadirga, yavaş yavaş Ahırkapıya yanaştı. Kapı kapalı idi. O gece, saray kapılarının hepsi de, Babı hümayun, Soğukçeşme, Demirkapı, Bahçekapısı, Topkapısı, her gecedan fazla bir ihtimamla bekleniyordu.

Kadirga Ahırkapıya yanaşır yanaşmaz paşalar kapıcılara bağırdılar: — Kapı açılsun!

Bütün kapıcılar birdenbire surlarda göründüler. Ve işi derhal anladılar. İçlerinden biri cevap verdi:

— Bize ferman olunmuştur. Kadirga gelir ise Bahçekapısına göndeririz.

Kadirga, kıyı kıyı ilerledi. Kapıcılar, karanlıklar içinde, kadirganın peşinden bakakalmışlardı.

Topkapısı ve Yalı köşkü önünden

geçti. Top kapısı önünde, Kıbrıs fet-hinden getirilen toplar, yeni bir zafer bekler gibi duruyordu. Nihayet bahçekapısı önüne geldiler. Üçüncü Murad hâlâ kadirgada idi. Aradan çok bir zaman geçmedi. Sokollu Mehmed paşa bir kayıkla geldi, derhal yalya çıktı. Üçüncü Murad:

— Buyurun.

Diyerek karaya çıkardı. Paşa yere bir seccade yaydırmıştı. Üçüncü Muradın yürüyecek hali yoktu. Fakat içi korkudan eziliyordu. Yerine sakın biri tahta çıkmış olmasın! O dakikada bütün taht, tac, saltanat, hepsi de veziri azam Sokollunun elinde idi. Üçüncü Murad, tacını ve tahtını temin için Sokolluya o derece müdara etti ki, kadirgadan çıkar çıkmaz Sokollunun ellerine sarılıp öptü. Sokollu şaşırdı. Padişah, lalâsının nasıl elini öpebildi! Öptürmemeye çalıştı. Kendi eğildi. Üçüncü Muradın elini öptü. Üçüncü Muradın içi rahat etti.

Padişahın, veziri âzamının, hoca Sadettinin ve bir kaç vezirin gece yarısı ve kış ortası, deniz kenarında, Osmanlı tahtını karanlık odalarında saklıyan sarayın yalı boylarında birbirine karşı yaptıkları muameleler görülecek şeydi. Sokollu emir vermişti: Bahçe kapısı açılacak, atlar gelecek, sarayda meşaleler yakılacaktı. Fakat bu işler oluncuya kadar beklemek lazımdır.

**Bu tefrikamız pek yakında başlıyor, gazeteyi takib ediniz**

## İttihat ve Terakkinin son devirleri

(Baş tarafı birinci sahifede)

Entrikalı, ihtirash ve tehlikeli sahneler karşısında size baştan başa heyecan ve merak verecektir.

Bu mühim ve tarihi eserin ehemmiyetini bir kat daha canlandırmak için bazı bahislerin başlıklarını kaydediyoruz:

[... Halkın mukavemeti ve sabrı sarsılıyor.. - Fedailer, artık cemiyete tehlikelidirler! - Tehlikeyi önleyecek çare nedir? - Sadaret makamını paylaşamayan rakibler.. - Talât bey sadarete geçmekte neden gecikiyor? - Enver paşa aleyhinde yeni bir suikast teşebbüsü yapılabilir mi? Mümkün mü? - Enver paşanın otomobilinin camına isabet eden kurşun! - Enver paşa aleyhinde yolda kurulan pusula! - Merkez kumandanlığı ile polis müdürlüğü arasındaki ihtilâflar - Mahmud Şevket paşanın katili! Nazmi niçin İstanbul'a getirildi? - Enver paşa, Talât paşayı öldürtecekmiş! - Enver paşanın kurmak istediği askeri hükümet! - «Alangle oturuyorum!» - «Nöbetleşme hırsızlık» ne demektir? - «Zaferi niha!» nin iflâsı.. - Rakibler birleşiyorlar mı? - İttihat ve Terakki liderlerinin firarlarındaki esrar perdesi - Bebek sahillerindeki parmaklıklara dayamp ağhyan kim... - «Tecedüid fırkası» nasıl doğdu?..

## AKŞAM'ı okuyunuz

**AKŞAM en doğru havadis veren gazetedir herkesi alâkadar eden yazılarla doludur**

## AKŞAM'ın karilerine hazırladığı yenilikler

### Akşam - Spor

"Akşam,, in spor yazılarını Zeki Rıza ve Sadun Galip idare edecekler, spor programımız, herkese sporu sevdirmek ve yaymaktır. Yazılarımızda klüpçülük ve şahsiyat bulunmayacak

Gazetemizin 14 eylül pazartesisinden itibaren başlayacak yeni spor neşriyatı dolayısıyla Akşam yazı ailesine iki arkadaş katıldı: Zeki Rıza Sporel, Sadun Galip Savcı.

Spor ve spor neşriyatı sahalarında uzun seneleri dolduran faaliyetlerle hemen hemen bütün sporculara yabancı olmayan bu iki simayı okuyuculara tanıtmaya bilemeyiz lüzum var mıdır?

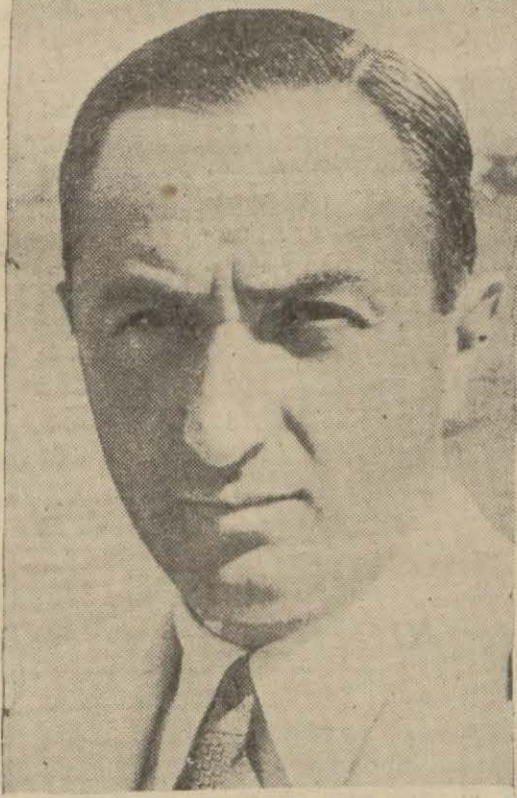
Kimbilir, belki vardır... Çünkü Akşamın spor neşriyatını daha genişletmek için hazırladığı programın gayeleri arasında, şimdiye kadar sporla alakadar olmamış kimseleri de, spora bağlamak arzusu başta gelmektedir. Kıscası Akşam (spor, bazılarının telâkki ettiği gibi bir çocukluk hevesi, ve eğlencesi olarak görülmekten kurtarmak, birçok memleketlerde olduğu gibi bir gençlik ve varlık davası haline getirmek emelindedir. Cumhuriyetçi ve inkılâpçı Türkiyenin hemen her ferdi spora lâzım gelen ehemmiyeti verdiği, icap eden alakayı gösterdiği zaman Türk sporunun dünya sporculuğunda lâyık olduğu mevkie ulaşacağına kani olanların safında bulunuyoruz.

Bu düşünce iledir ki, Akşamın spor neşriyatı programını bu gayeye doğru tahakkuk ettirmeğe çalışacak iki arkadaş, Zeki Rıza ile Sadun Galibi, kendilerini tanımayan okuyucularımıza da tanıtmaya çalışacağız.

#### ZEKİ RIZA KİMDİR?

Spor hayatına büyük harpten evvel Fenerbahçe üçüncü takımında futbol oynamakla başlayan ve kısa bir zamanda klübünün birinci takımına geçen Zeki Rıza, çeyrek asrı aşan spor faaliyetle memleketin ileri gelen sporcuları ve spor idarecileri arasında haklı ve şerefli bir yer tutmuştur. Bugün Fenerbahçe ve deniz klübü gibi memleketimizin iftihar ettiği iki büyük spor kurumunun müessis ve idarecileri arasında bulunan bu emektar sporcu, senelerce Fenerbahçe futbol birinci takımının ve gene senelerce millî takımımızın kaptanlığını muvaffakiyetle yapmıştır. Bununla beraber Zeki yalnız futbolcu olmakla kalmamış, sporun hemen her şubesine alâka göstermiş ve hele çok sevdiği tenis ve denizcilik gibi en nezih, en faydalı sporlarla uzun zaman meşgul olmuştur ve hâlâ da olmaktadır.

Bu itibarla Zekin, bilfiil spor sahasında olduğu kadar spor idareciliği sahasında da pek az kimselere nasip



Zeki Rıza Sporel

olan tecrübeler geçirdiği ve bu tecrübelerden büyük istifadeler ettiği muhakkaktır. Zaman zaman memleket spor teşkilâtında da vazifeler alan bu arkadaş, Türkiye dışına yaptığı muhtelif seyahatlerle spordaki bilgi ve görüşünü arttırmak, garp sporile memleketimiz sporu arasında mukayeseler yapmak, eksik ve gediklerimizi görmek imkânını da bulmuştur. Her sahada garbe doğru gitmek yolunu tutan inkılâpçı Türkiyenin, sporu da garplılaşmalıdır. Zeki Rizayı daima, sporumuzun garplılaşması için çalışanların arasında görürüz.

#### SADUN GALİBİN ŞAHSİYETİ

Sadun Galibe gelince o, daha fazla, spor yazıcılığı ile tanınmıştır. Mütareke senelerinde sporcu bir kaç arkadaşla çıkardığı bir spor mecmuasında yazılarına başlayan Sadun Galip, yirmi seneye yakın bir zaman ve hemen hemen fasılasız olarak bu yolda çalışmıştır. O, on sene kadar devamlı spor muharrirliğini yaptığı gündelik bir gazetedeki orijinal ve nükteli yazılarıyla spor âlemimizde büyük bir alâka uyandırdıktan başka, diğer bazı gazete ve mecmualara da spor bahisleri yazmıştır. Hele Olimpiyad ve daha sonra da «Top» spor mecmualarındaki yazıları ve «Çala Kalem»lerle kendini daha fazla tanıtan Sadun Galibi, memleketin en kıdemli bir kaç spor yazarı arasında sayarsak ve onu okuyucularımıza emektar bir gazeteci olarak tanıtırsek yanlış olmayız.

Akşamın spor programı ne olacaktır?

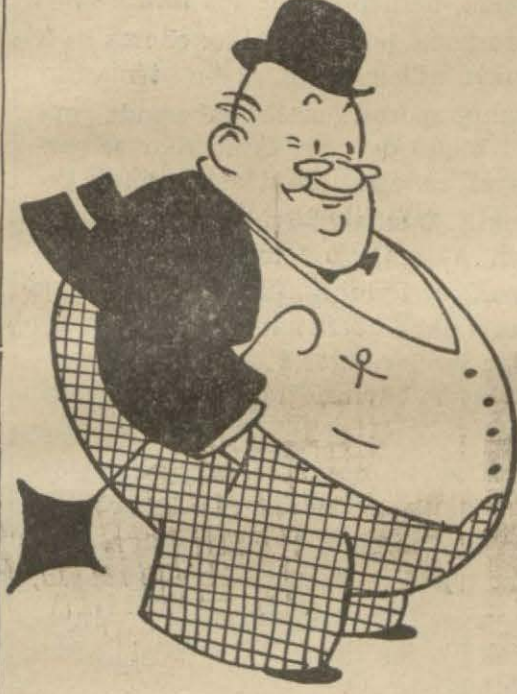
Okuyucularımız bunu, neşriyatımızı takip ettikçe anlayacaklardır. Yalnız şimdiden bazı esaslı noktaları haber vermeğe çalışalım:

Bütün hedefimiz: «Sporu sevdirmek ve yaymak, her ferdi spora alakadar etmek ve Türkiye sporunun dünya sporculuğunda lâyık olduğu mevkie ulaşmasına elimizden geldiği kadar çalışmak»tır. Bunu için de:

Spor işlerimizde iyi gördüğümüz şeyleri takdir ve teşvik, yanlış gördüklerimizi de tenkid, hattâ mücadele edeceğiz. Şimdiden söyleyelim ki, çok samimi ve umumiyetle teknik, kanaat ve bilgilere dayanacak olan tenkidlerimizde klüpçülük ve şahsiyat gibi gizli maksatlar aramaya kalkışacaklar yazılmayacaktır. Tenkidlerimiz yalnız ve

(Devamı 2 inci sahifede)

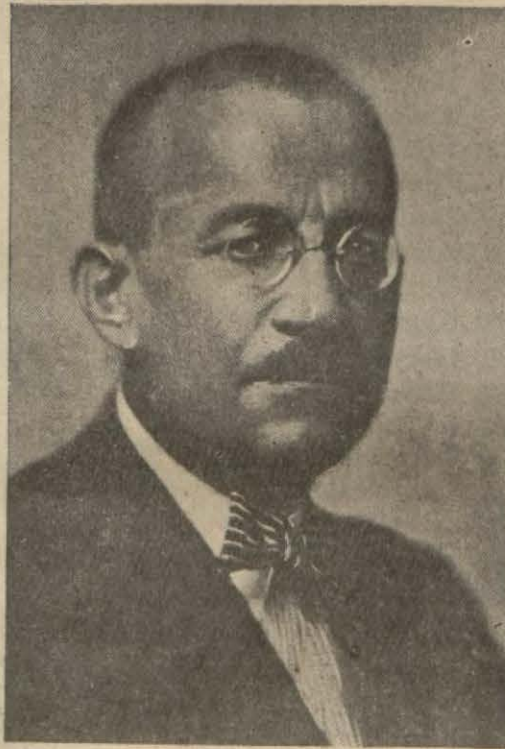
### Amca Bey



Amca Bey yeni mevsim için karilerine eğlenceli ve bol hediyeli müsabakalar hazırladı. Bu müsabakalara aid tafsilâtı pek yakında gazetemizde okuyacaksınız.

#### Tarihi tefrika:

### Venedikli Baffa Safiye Sultan



#### Yazan: Ahmet Refik

Adriyatik denizinde yakalanan Venedikli kızın Manisa sarayında geçen hayatı, üçüncü Murad zamanında baş Hasekiliği, Nurbanu sultanla mücadelesi, saray kadınlarının hayatı, saraya genç kızların ve dul kadınların doldurulması üçüncü Muradın çocukları, sarayda her gece elli beşik sallanması, şehzadelerin boğdurulması, Baffanın valide sultan olması ve Yenicami yaptırmayı, Eğri ve Kaniye muharebeleri, Baffanın Osmanlı imparatorluğuna hâkim olması hazinesi evrak vesikalarına ve yazma eserlere müsteniden bütün tafsilâtle ve romansa bir tarih halinde yazılmıştır.

Kıymetli tarihçimiz Ahmed Refik'in gazetemiz için sureti hususiyede hazırladığı bu meraklı tefrikamın başlangıcını arka sahifede okuyunuz.

### İttihat ve Terakkinin son devirlerinde Suikastler ve entrikalar Cemiyet nasıl battı? Teceddüt fırkası niçin doğdu, nasıl dağıldı?

İhtilâl, entrika, ihtiras, tahakküm, rekabet, tedhiş, imha ve suikast.

İşte, başlangıcında temiz bir feragat ve fedakârlıkla tarih karşısına çıkan «İttihat ve Terakki»nin son günlerindeki karakter ve hüviyetini canlandıran vasıflar..

Bunlar, bütün bu korkunç ve tehlikeli tezahürler ve hareketler, baş döndürücü bir hızla ölüme sürüklenen siyasi bir teşekküle, mahiyeti ve ruhu kanla ve ateşle beliren bir devre ait hastalığın seyirleridir.

Şifa ve deva kabul etmeyen bu hastalıklarla için çürürken, memleketi de çürüten «İttihat ve Terakki» harbin kahir ve ezici tesirlerinden ziyade sulistimaller, rekabetler, tahakkümler, liderleri ve erkânı arasındaki emniyetsizlikler, entrikalar ve münaferetler yüzünden göçüp, gitti.. cemiyetin bünyesindeki bu sarsıntının ve ölüm buhranının ilk tezahürü, «Yakup Cemil vakası» ile tarihe mal oldu. Bu hâdise, «İttihat ve Terakki»nin inhilâl devrinin bir başlangıcı, bir çıban başının kopması gibi tehlikeli ve mühimdir.

Yakup Cemilin idamından cemiyetin infisah ve inhilâline kadar geçen bu fırtınalı devrin esrarı, hâlâ bir yığın vesikalar içinde gizli ve bakir bir mevzu halinde yaşıyor..

«İttihat ve Terakki»nin bu ailevi facialarının içyüzünü bir çok mehzalara ve yanılmaz menbalara başvurarak bir senedenberi mütemadi bir araştırma ve çalışma ile meydana çıkarmaya muvaffak olan Mustafa Ra-



Mustafa Ragıp

gıp, (Akşam) sütunlarında büyük bir alâka ve merak ile okuturduğu «İttihat ve Terakki tarihinde esrar perdesi: Yakub Cemil niçin ve nasıl öldürüldü?» gibi tefrikalarından daha sürükleyici bir lisanla:

«İttihat ve Terakki»nin son devirlerinde suikastler ve entrikalar. Cemiyet nasıl battı? «Teceddüt» fırkası niçin doğdu? Nasıl dağıldı?

Başlıklı yeni ve mühim bir eser hazırlamıştır.

Muharririn derin bir tetkik ve tebbü mahsulü olarak (Akşam) sütunları için hazırladığı bu hakiki ve tarihi eserde «İttihat ve Terakki»nin harbin son senelerine ait ve şimdiye kadar hiç bir yerde aydınlatılmıyan gizli çehresini, deşilmeyen özünü görecek, zevale yüz tutan içyüzünü tanıyacaksınız!

En küçük teferruatında bile hakikat ve ciddiyet bulunan bu eserde idealerine ulaşmak için hasarı, hırçın bir çocuk gibi eline geçirdiği en güzel oyuncakları, en nadide eşyayı oksarken kırıp döken «İttihat ve Terakki»nin gizli çehresini bütün yüzü hile görecek, bu ihtilâl fırkasının inhilâlinden sonra ayakta tutunabilen bazı idealist mensuplarının «Teceddüt fırkası» adını verdikleri yeni bir teşekküle nasıl Osmanlı imparatorluğu ankaşı üstünde bocalamak istediklerini anlayacaksınız!

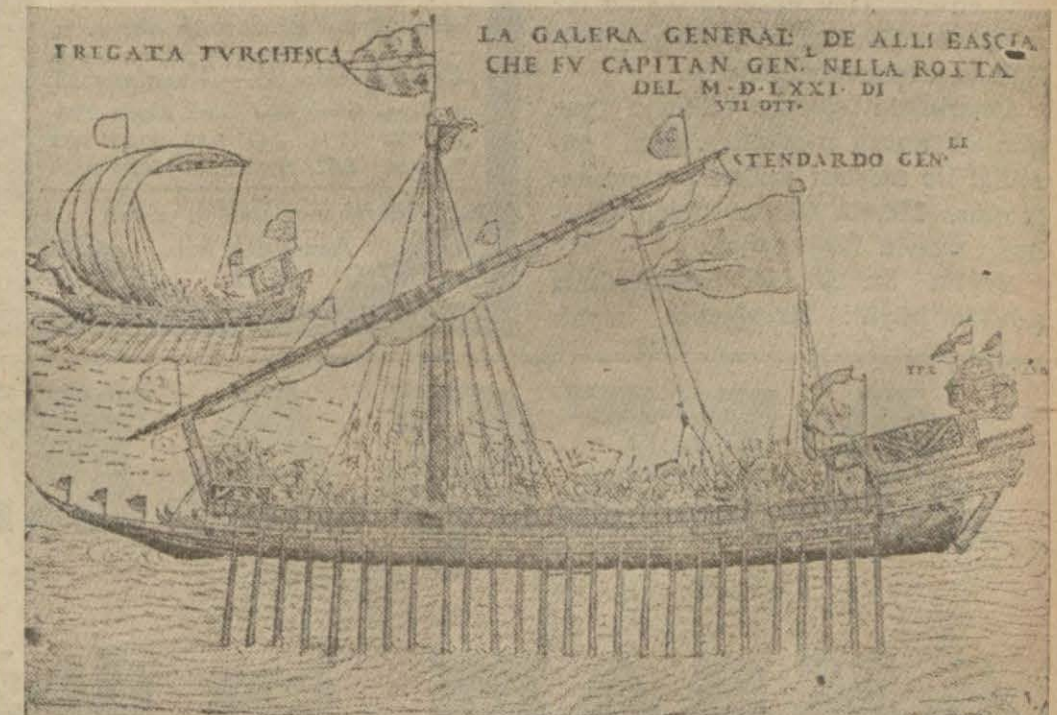
«İttihat ve Terakki»nin son devirlerinde suikastler ve entrikalar. Cemiyet nasıl battı? «Teceddüt» fırkası niçin doğdu? Nasıl dağıldı?

(Devamı 2 nci sahifede)

#### Yeni romanımız

Kıymetli romancımız (BÜRHAN CAHİT) in gazetemiz için hazırladığı edebî romanı yakında neşre başlayacağız.

Yeni romanımızın bütün karierimiz tarafından büyük bir zevk ve merakla takip edileceğine eminiz.



Kılıç Ali paşanın kadırgası (Tarihi tefrikamıza ait resimlerden)



Sadun Galib Savcı

## Yeni bir anketimiz

## Nasıl dinleniyorsunuz, boş vakitlerinizi nasıl geçiriyorsunuz?

[Akşam yakında yeni bir ankete başlıyor. Hikmet Feridun bir çok tanınmış şahsiyetlere müracaatla boş vakitlerini nasıl geçirdiklerini, ne suretle dinlendiklerini, ne gibi ihtiyaçlar duyduklarını sormuştur. Bunların verdikleri cevapları sırasıyla neşre edeceğiz. Bugün ressam bay Halil'in cevaplarını yazıyoruz.]

İstanbul, sayfiyeleri en iyi tanıyan on kişi varsa muhakkak ki bunlardan biri de meşhur ressam bay Halil'dir. Ressam bay Halil çok gün görmüş, İstanbulun güzellikleri içinde ihtiyarlanmış bir sanatçıdır.

— Üstadım, dedim, İstanbulun eğlencesizliği malûm... Tatil günlerinizi, iş hayatınızın haricindeki saatlerinizi nasıl geçiriyorsunuz?

Bay Halil:  
— Çalışmaktan yorulduğum zamanlar Beylerbeyindeki yalnız bahçesine çıkarım, rıhtımda geniş bir iskemleyle otururum... Sükûnet, tabiatın güzelliği karşısında başımı dinlendiririm.

Çocuklarımla konuşurum. Torunumu severim. Bundan güzel dinlenme olur mu?..

— Eğlence hayatı?

— İstanbulun eğlencesi de tabiat, tabiat güzelliğidir. Şikâyet ediyorum. İstanbul eğlencesiz bir şehir oldu diyoruz. bunun sebebinin kendi ruhumuzda aramalıyız. Çünkü tabiatı ihmal ediyoruz, tabiatın güzelliklerine ehemmiyet vermiyoruz. Meselâ eskiden İstanbulda pek güzel mesireler, eğlence yerleri vardı. Meselâ bir Gökusu vardı ki bir rüya âlemi gibi idi. Bizim gençliğimizde o derecin fevkalâde âlemlerini size anlatamam. Pazar ve cuma günleri Gökusu deresi sandal almazdı. O derece kalabalık olurdu.

Beylerbeyinden, Kuzguncuktan gelen arabalar çayını doldururdu. Çeşmenin dibindeki ağaç kümesinin önünde kadınlar otururdu. Erkekler de orada köşkün arka tarafında, karakolun yanındaki kahveye yerleşirlerdi.

Ortada piyasa edilirdi. Öküz arabaları feraceli kadınları taşırdı. İç Göküsü dersiniz orası da başka bir âlemdi.

Boğazda resim yapmadığım yer kalmadığı için geçen günlerden birinde tekrar Göküsüye gittim, baktım. Tamamile uyku halinde bir mesire...

Sonra eskiden Tarabya koyu ne fevkalâde olurdu. Çamlıca tepesinde bir grup seyretmek bir ömre bedel addedilirdi.

Şimdi bunlar yok. Sebebi de tabiate ehemmiyet vermiyoruz, tabiat güzelliğine baş çeviriyoruz. Güzelliği, zevki, tabiatte ararsak etrafımızda eğlenecek çok şeyler bulabileceğiz...

Lâkin her şeyde olduğu gibi eğlencemiz de sanayileşiyor, tabiat yerine sinema, tiyatro ve saire kaim oluyor.

Hayatımızdan tabiatın verdiği eğlenceleri kaldırdık. Lâkin sanayinin, modern ve asri zevkin verdiği eğlenceleri de tam olarak tatbik edemiyoruz. Ne o, ne öteki... İşte bundan dolayı eğlencesiz bir halde yaşıyoruz.

Bana kalırsa İstanbul gibi tabiatın en cömertçe güzellik saçtığı bir şehrinde eğlenceyi gene tabiat güzelliğinde aramamız lazımdır.

İstanbulda eğlence bilhassa yaz günleri ancak mesirelerle, eski güzelliği ile meşhur yerleri parlatmakla olur. Meselâ Gökusu, meselâ Çamlıca, meselâ Kâğıthane...

Bütün bu âlemler canlandırılırsa şehirde büyük bir eğlence hayatı

doğabilir sanırım. Bundan başka burada tabiatın güzellikleri pek bol olduğundan masraf namına da aşağı yukarı hiç bir şey istemez.

— Size bütün ömrünüzde eğlence namına ne çok zevk veren şey ne oldu?

— Seyahat... Dünyada seyahatten büyük zevk, seyahatten güzel bir şey tasavvur edilemez... İnsan en yorulmuş, en yıpranmış zamanında bile gittiği bir seyahatten biraz daha genç, biraz daha dinç döner.

Ben meselâ bir kaç sene bir Paris'e gitmem yapamam. 13 - 14 senedir kışlarımı Mısırda geçiriyorum.

Seyahat, yenilik, değişiklik insana hayat ve neşe veriyor. Hele yaza doğru deniz seyahati.. zevkine doyum olmaz bir şeydir.

— Sizce en iyi dinlenme usulü nedir?

— Sükûnet.. bir şey düşünmemek... Yayut başınız eğer bir şeyle meşgulse bunları tamamile atıp başka bir şey düşünmek. İnsanı yoran aynı şeyi uzun müddet yapmak, aynı şeyi uzun müddet düşünmektir.

Vakia çalışmak, bir netice elde etmek için aynı şeyi uzun müddet düşünmek, uzun müddet aynı şeyi uzun müddet yapmak lazımdır. Lâkin dinlenmek için de bunları bir tarafa bırakıp araya bir değişiklik sokmak lazımdır. Seyahatin insanı dinlendirmesi, gençleştirmesi de değişik bir manzara görmenizden, değişik bir hava teneffüsünüzden, değişik bir hayat geçirmenizden ileri gelir...

Yeni muhit, yeni manzara, yeni memleket size yeni ve genç bir benlik getirir...

Yaşlı sanatkar Galatasaray sergisinde büyük muvaffakiyet kazanan ressam Ali Halil'in bir kaç tablosunu gösterdi:

— Bir baba için de zevklerin en büyüklerinden biri de işte budur. Ressam Ali Halil oğlumdur. Onu ben yetiştirdim. Kendisine hocalık ettim. 6 sene Paris'te çalıştırdım. Şimdi aynı müzede baba ile oğulun tabloları karşılıklı teşhir ediliyor.

Bu neticeyi görmek az uz zevklerden midir? H. F.

## AKŞAM

### Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Cemaziyelâhır 25 — Ruzuhızır 130  
S. İsmek Günay Oğlu İkinci Akşam Yata  
E. 9,30 11,11 5,45 9,20 12,00 1,33  
V. 3,56 5,37 12,10 15,45 18,24 20,59

İdarehane: Babıâli civarı  
Acımusluk Sok.  
13 No.

## Akşam - spor

(Baş tarafı birinci sahifede)

yalnız memleket sporunun iyiliğini istihdaf edecektir.

Spor deyince bizde hatıra çokluk futbol ve şimdi de biraz güreş gelir. Akşam yalnız futbol ve güreşe değil, bütün spor şubelerine, kısacası tam mânasile SPOR'a daha fazla ehemmiyet verecek, şu veya bu spor şubesine değil, SPOR'a alâka ve sevgi uyandırmaya çalışacaktır.

Bir memleket sporunun kalkınmasında, ilerilemesinde, dış memleketler sporlarıyla temasın büyük ehemmiyeti inkâr edilemez. Ancak bu temasları yalnız sporun hareket sahasında yapmak kâfi değildir. Bunu fikir ve neşriyat sahasına da teşmil etmek gerekir. Bundaki büyük ehemmiyeti bilen Akşam, spor temaslarını arttırmak çarelerini araştırırken dünya sporuna aid en taze havadisleri ve en faydalı yazıları günü gününe okuyucularına bildirmeye de bir vazife edinecektir.

Kısacası Akşam, memleket iç ve dışındaki spor hareket ve cereyanlarını en taze ve Türkiye sporuna en faydalı bir şekilde okuyucularına sunacak, sporumuzun kalkınmasına yarayacak fikirleri samimiyet ve bilgi ile müdafaa edecektir.

## AKŞAM NEŞRİYATI

İskontolu Satış Listesi

No.	Kuruş
1 Küçük İlanlar	75
2 Kıvrık Paşa	75
3 Deli	30
4 Yalı Çapkını	30
5 Bu Perdenin Arkasında	40
6 Dügün Gecesi	100
7 Sumer Kızı	125
8 Aşyadan Bir Güneş Doğuyor	80
9 Dipsiz Kuyu	25
10 Kadın Asker Olursa	50
11 Pembe Maşahlı Hanım	70
12 Pembe Pırlanta	25
14 İki cinayet gecesi	25
15 İtalyadan Amerikaya nasıl Uçtular	35
16 İlkemtepler için Yardımcı	10
17 İttihat ve Terakki Tarihinde Esrar Perdeleri	150
18 Karacaahmedin esrarı	25
19 Arzın Merkezine Seyahat	25
20 Doğan Kışot	25
21 Kardeş katili	25
22 Hayvanlar Alemi	150
23 Sinemâ Yıldızları	100
24 Bir kadın geçti	20
25 İstanbuldan Londraya Şileple bir yolculuk	75
26 Nereden geliyoruz	40
27 İstiklâl Savaşı Nasıl Oldu	80
28-33 Arsen Lüpen (Bir Cildi)	80
34 Tarih Öğreniyorum	30
35 Coğrafyada İlk Adım	50
36 Çocuklara Coğrafya Kıraatleri	50
37 Fazıl Ahmet	80
38 Devler Kaldırımı	75
39 Aşk Fırtınası	50
40 Yeryüzü Göküzü	150
41 Cüceler ve Devler memleketinde Gülliverin Seyahatleri	75
42 Edebi Hatıralar	60
43 Bir Türk Kızının Amerika Yolculuğu	75

## AKŞAM okuyucularına

mahsus %20

İSKONTO KUPONU

Bu kuponu kesip "Akşam Matbaası Kitap Servisine" getirir veya gönderirseniz, yukarıdaki listede beğeneceğiniz kitapların fiyatından size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

Tarihi tefrika!

## Venedikli Baffa Safiye sultan

— 1 —

Manisadan yeni saraya

Gece, zifiri karanlıktı. Mudanya'dan kalkan bir buz kayığı, ada açıklarında etrafa köpükler saçarak dalgaları yarmaya çalışıyordu. Ada, kışın bu soğuk gecesinde, yeşil çamları altında uyuyor gibiydi. Lodos o kadar şiddetli idi ki, uzaktan bütün hızile yetişmeğe çalışan koca bir kadirga, iri dalgalar ortasında, âdeta bir sandal gibi çalkanıyordu. Karanlıklar içinde pırlantalar gibi parlayan yıldızlarla bütün sakinliğini muhafaza eden bir yer varsa, o da gökyüzü idi.

Buz kayığında anlaşılabilir bir sükûn vardı. İri mücevvezeli üç kişi oldukları yerden kimliyemiyorlardı. Yalnız biri, dizine yatan bir gencin başını ovuyor, yüzünü gözünü büyük bir ihtimam ile siliyordu. O yıl yirmi dokuz yaşına giren bu genç, Manisadan ilgarla Marmara kıyılarına koşan, ve lodosun şiddetine bakmıyarak ölen babasının tahtına can atan üçüncü Muraddı. Başını ovan da, o zamanlar rikâbdar bulunan Tiryaki Hasan paşa idi. Öbür, lodosa dayanmayan üç kişiden ikisi paşa, birisi de hoca idi: Silâhdar İbrahim paşa, Çukadar cerrah Mehmed paşa, öbürü de hoca Sadettin efendi...

Asıl, arkadan gelen kadirga mühimdi: Bu kadirga, Kılıç Ali paşanın kadirgasıydı. İkinci Selim ölümler, veziri azam Sokollu Mehmed paşa, Hasan çavuşu Manisaya, Kılıç Ali paşayı da Mudanya kıyılarına yollamıştı. Hasan çavuş, babasının ölümünü şehzade Murada haber verecek, kendisini alıp Mudanya iskelesine getirecekti. Oradan şehzade İstanbul'a Kılıç Ali paşanın kadirgası ile gelecekti. Üçüncü Murad, o kadar acele etmiş ki, etrafına hocasile beraber adamlarından üçünü almış, ilgarla Mudanya'ya gelmişti. Etrafı araştırmış, telâşından Kılıç Ali paşanın kadirgasını bile gözü görmemiş, nihayet Feridun beyin Keşiş dağından saray kadınlarına buz taşıyan kayığına atlamıştı.

Gece yarısı yaklaşıyordu. Kadirga buz kayığına yetişti. Üçüncü Murad baygın bir halde kadirgaya bindi. Lodosu unutmıştu. Yüreği çarpıntı içinde idi. Ya, yerine başkasını geçirilirse! Elinden gelse, kadirgadan kendisini karaya atacaktı.

Kadirga, güc belâ Ahırkapı açıklarını tutabildi. Ayasofya camii ile sarayı âmire yavaş yavaş seçilmeğe başladı. Sarhoş Selim, sarayın buzluğunda yatıyordu. Şehzadelerin bir şeyden haberleri yoktu: Uyuyorlardı. O gece uyumayan, biri kendinin, öbürü de devletin akubetini düşünen iki kişi vardı: Nurbanu sultan, Sokollu Mehmed paşa...

Kadirga, yavaş yavaş Ahırkapıya yanaştı. Kapı kapalı idi. O gece, saray kapılarının hepsi de, Babı hümayun, Soğukçeşme, Demirkapı, Bahçekapısı, Topkapısı, her gecedен fazla bir ihtimamla bekleniyordu.

Kadirga Ahırkapıya yanaşır yanaşmaz paşalar kapıcılara bağırıldılar: — Kapı açılson!

Bütün kapıcılar birdenbire surlarda göründüler. Ve işi derhal anladılar. İçlerinden biri cevap verdi:

— Bize ferman olunmuştur. Kadirga gelür ise Bahçekapısına gönderürüz.

Kadirga, kıyı kıyı ilerledi. Kapıcılar, karanlıklar içinde, kadirganın peşinden bakakalmışlardı.

Topkapısı ve Yalı köşkü önünden

geçti. Top kapısı önünde, Kıbrıs fetihinden getirilen topraklar, yeni bir zafer bekler gibi duruyordu. Nihayet bahçekapısı önüne geldiler. Üçüncü Murad hâlâ kadirgada idi. Aradan çok bir zaman geçmedi. Sokollu Mehmed paşa bir kayıkla geldi, derhal yalıya çağırdı. Üçüncü Murad:

— Buyurun.

Diyerek karaya çıkardı. Paşa yere bir seccade yaydırmıştı. Üçüncü Muradın yürüyecek hali yoktu. Fakat içi korkudan eziliyordu. Yerine sakin bir tahta çıkmış olmasın! O dakikada bütün taht, tac, saltanat, hepsi de veziri azam Sokollunun elinde idi. Üçüncü Murad, tacını ve tahtını temin için Sokolluya o derece müdara etti ki, kadirgadan çıkar çıkmaz Sokollunun ellerine sarılıp öptü. Sokollu şaşırıldı. Padişah, lalâsının nasıl elini öpebilirdi! Öptürmemeye çalıştı. Kendi eğildi. Üçüncü Muradın elini öptü. Üçüncü Muradın içi rahat etti.

Padişahın, veziri âzâminın, hoca Sadettinin ve bir kaç vezirin gece yarısı ve kış ortası, deniz kenarında, Osmanlı tahtını karanlık odalarında saklıyan sarayın yalı boylarında birbirine karşı yaptıkları muameleler görülecek şeydi. Sokollu emir vermişti: Bahçe kapısı açılacak, atlar gelecek, sarayda meşaleler yakılacaktı. Fakat bu işler oluncuya kadar beklemek lazımdır.

Bu tefrikamız pek yakında başlıyor, gazeteyi takip ediniz

## ittihat ve terakkinin son devirleri

(Baş tarafı birinci sahifede)

Entrikalı, ihtiraslı ve tehlikeli sahneler karşısında size baştan başa heyecan ve merak verecektir.

Bu mühim ve tarihi eserin ehemmiyetini bir kat daha canlandırmak için bazı bahislerin başlıklarını kaydediyoruz:

[... Halkın mukavemeti ve sabrı sarsılıyor.. - Fedailer, artık cemiyete tehlikelidirler! - Tehlikeyi önleyecek çare nedir? - Sadaret makamını paylaşamayan rakibler.. - Talât bey sadarete geçmekte neden gecikiyor? - Enver paşa aleyhinde yeni bir suikast teşebbüsü yapılabilir mi? Mümkün mü? - Enver paşanın otomobilinin camına isabet eden kurşun? - Enver paşa aleyhinde yolda kurulan pusu! - Merkez kumandanlığı ile polis müdürlüğü arasındaki ihtilâflar - Mahmud Şevket paşanın katili Nazmi niçin İstanbul'a getirildi? - Enver paşa, Talât paşayı öldürtecekmiş! - Enver paşanın kurmak istediği askeri hükümet! - «AANGLE oturuyorum!» - Bunu diyen kimdir? - Cemal paşanın hiddetleri.. - Yeni padişah Vahdetin ve «İttihat ve Terakki» - Padişah, İttihatçıların nüfuzlarını nasıl kırmak istedi? - Canbulatın şartları - Talât paşanın mebusları tehdidi - «Nöbetleşe hırsızlık» ne demektir? - «Zaferi niha» nin iflâsı.. - Rakibler birleşiyorlar mı? - İttihat ve Terakki liderlerinin firarlarındaki esrar perdesi - Bebek sahillerindeki parmaklıklara dayanıp ağlayan kim... - «Tecedüid fırkası» nasıl doğdu?..

# AKŞAM'ı okuyunuz

AKŞAM en doğru havadis veren gazetedir herkesi alâkadardan yazılarıyla doludur



## Son dakika

# M. Hitler çok şiddetli bir nutuk söyledi

"Biz hiç bir şeyi imha etmedik, Bolşevikler her şeyi imha ettiler," diyor

Berlin 12 (Akşam) — M. Hitler dün çok şiddetli bir nutuk söylemiştir. Bu nutukta bolşevizme görülmemiş bir şiddetle hücum etmiştir. M. Hitler demiştir ki:

"Biz hiç bir şey imha etmedik; bolşevikler her şeyi imha ettiler hiç bir şey yaratmadılar. Ruslar 7 kilometrelik yeraltı şimendiferi yaptık diyorlar. Biz 7000 kilometrelik yol yaptık. Bize pamüğünüz yok diyorlar. Mensucat fabrikalarımıza lazım gelen maddeleri bulacağız. Benzininiz yok diyorlar. Memleketimizde kömür buldukça benzin yapacağız. Bütün iptidai maddeleri temin edeceğiz."

# Ispanyada muharebe yeniden şiddetlendi

Oviedoda tifo çıktı, her gün 60 - 70 kişi ölüyor

Paris 12 (Akşam) — İspanyada şiddetli muharebeler devam ediyor. Sen Sebastiyen düşmek üzeredir. Asiler bu şehrin kapılarında bulunuyorlar. Hükümet kuvvetleri Bilbaoya çekilmektedir. Tolodonun muhasarası devam ediyor. Asilerin burada vaziyeti çok fenadır.

Oviedo'da da asiler müşkül vaziyettedir. Şehirde tifo çıkmıştır. Her gün 60-70 kişi ölüyor. Guaderama cephesinde muharebeler oluyor.

## ALKAZAR MAHSURLARI TESLİM OLMUYORLAR

Madrid 12 (A.A.) — Alkazar asileri teslim olmaktan imtina etmekte ve kapalı bulunan kadın ve çocukların çıkmasına da müsaade etmemektedirler. Yalnız «hristiyanca» ölmek için bir papasın girmesine müsaade edilmesini istemişler ve hükümet taraftarları da buna muvafakat etmişlerdir. Bunun üzerine beyaz bayrakları hâmil parlamento âzası tarafından sevk edilen bir papas Alkazara girmiş ve bir müddet bu

suretle kesilen bombardıman müteakiben tekrar başlamıştır.

## HÜKÜMET DENİZALTI LARI FAALİYETTE

Saint - Jean - de - Luz 12 (A.A.) — Havas ajansı muhabiri hükümet denizaltılarının iki günden beri San - Sebastien ve Bilbao açıklarında dolaştıklarını ve asilere mensup olup sahile hücum için ortaya çıkacak olan bütün gemileri batırmak için emir aldıklarını bildiriyor.

## ASİLERDEN 600 ESİR ALINDI

Barcelona 12 (A.A.) — Katalonya sü bakanlığının bir tebliğinde Vilalba kolunun 600 esir aldığı bildirilmektedir.

## ŞİMDİYE KADAR 3,000 KİŞİ İDAM EDİLMİŞ

Londra 12 (A.A.) — Times gazetesinin Valânsiyadaki muhabiri, Madridde eylül başına kadar öldürülen kimselerin adedi üç bine yükseldiğini bildiriyor.

Bu idamlar, yeni ihdas edilen inkilâb mahkemesi tarafından verilen kararlar üzerine yapılmıştır.

## Küçük itilâf konferansı

Üç hariciye nazırı Pragda toplandı

Prag 12 (Akşam) — Küçük itilâf konferansı münasebetle Yugoslavya başvekil ve Hariciye nazırı M. Stoyadinoviç, Romanya Hariciye nazırı M. Antonesko buraya gelmişler, Çekoslovakya Hariciye nazırı M. Krofta ile görüşmüşlerdir.

Çekoslovakya reisicumhuru M. Benes üç hariciye nazırını kabul ederek uzun müddet görüşmüştür. Bu görüşmede Almanya, İtalyaya karşı ve merkezi Avrupada takip edilecek müşterek politika görüşülmüştür.

## İtalya sefirinin hariciye umumî kâtabini ziyareti

İtalyanın Ankara sefiri dün Hariciye umumî kâtabi Numan Rifati ziyareti etmiştir. Bu ziyaretin Hariciye ve kâtabinin seyahati ile alakadar olduğu söylenmektedir.

## Yüzde 8 zam

İtalyada memurların ücretleri artırılıyor

Roma 13 (A.A.) — Devlet memurlarının ücretleri 1 teşrinievvelinden itibaren yüzde sekiz artırılmış ve 1930 teşrinievvelinden beri tatbik edilen yüzde 12 tenzilât kaldırılmıştır.

M. Mussolini, ordu için lazım olan fevkalâde tahsisatın miktarını bakanlar meclisine bildirmiştir. Bu tahsisatın miktarı gizli tutulmakta ve yalnız beynelmilel durumun icabatına tamamen kâfi olduğu söylenmektedir.

M. Mussolini, ekonomik istiklâl siyasasını bilhassa ham maddeler sahasında dikkate değer neticeler verdiğini ilâve etmiştir.

## İtalyada askerî hazırlık

Ordu, donanma, hava filosu için yeniden tahsisat verildi

Roma 12 (Akşam) — Dün toplanan meclisi vükelâda M. Mussolini yeni askerî tahsisat hakkında izahat vermiştir. İtalya, Avrupanın karışık vaziyeti dolayısıyla ordu, donanma ve hava filosu için çok yüksek askerî tahsisat ayırmıştır.

M. Mussolini, zecri tedbirlerin kaldırılmasından sonra ticarî vaziyet hakkında da izahat vermiştir. Başvekil demiştir ki: «Fransa, Yunanistan, Türkiye, Norveç, İsveç, Çekoslovakya ile yeni ticarî anlaşmalar yapıldı. Hollanda ile konuşma akim kaldı. İngiltere ile eskiden mevcut alacaklar yüzünden müzakere ilerliyemedi. Sovyet Rusya lehindeki eski muvazenenin devamını istediğinden bu hükümetle de anlaşma olamadı.»

## Yevmiye yüzünden

Bir amele kazma ile arkadaşının kafasını yardı

Sarıyerde toprak kazmakta olan Şükrü ve Hasan adlarında iki işçi dün yevmiyelerini paylaşırken kavgaya tutuşmuşlardır. Bunlardan Şükrü yanında duran kazmayı alıp Hasanın kafasına vurmuştur. Başından tehlikeli surette yaralanan Hasan zabita tarafından hastaneye kaldırılmıştır. Hasanın yarası ağır olduğundan ifadesi alınmamıştır. Şükrü de elinde kanlı kazma ile yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Almanya - Romanya müzakerati Münih 12 (A.A.) — Alman - Romen ekonomik müzakereleri burada başlamıştır.

## Bu Sabahki Telgraflar

# Portekiz hâlâ müsbet cevap vermedi

Lizbonda iki harp gemisinin son isyanı, Portekiz hükümetini ihtiyatkârane davranmaya sevk ediyor

Londra 12 (A.A.) — Siyasî mahfeller, sir Charles Singfield tarafından Portekiz hükümeti nezdinde yapılmış olan teşebbüsün sureti mahsusada musırrane bir mahiyet almış olduğunu tasrih etmektedirler.

Lizbonda, Portekiz hükümetinin İspanya işlerine ademi müdahale umurunu tanzim komitesinin mesafesine iştirakini istihsal için yapılan teşebbüs Londradaki Portekiz maslahatgüzarı nezdinde aynı şekilde yapılan bir teşebbüsle teyid edilmiştir.

Aynı mahfeller, Lizbon hükümetinin, Almanyanın müstemlekât hususundaki iddialarını son derece müteahhime bir şekil aldığı bugünlerde kendi ananevi müttefiki ile olan

rabitalarını takviye hususunda kuvvetli sebeplere malik olduğu mütaalaasındadırlar.

Diğer taraftan, son zamanlarda, Portekiz harp gemilerinde vukua gelen isyan hareketlerinin, Portekizin İspanya hükümetine karşı sert bir şekilde davranmasına sebebiyet verdiği ve ademi müdahale hususunda, Portekizin vaziyeti üzerinde doğrudan doğruya tesir icra ettiği mütaalaası yürütülmektedir.

Maamafih, Portekizin, devletlere vereceği cevapta, âcil siyasî mülahazalardan ziyade, kendi millî menafii göz önüne getireceği ümit edilmektedir.

Lizbon 12 (A.A.) — Hariciye na-

zırı M. Monteiro bu akşam Paris yolu ile Cenevreye hareket edecektir.

Salâhiyettar mahafil, nazırım, Portekizin İspanya işlerine ademi müdahale hususunun tanzim komitesine iştiraki meselesi hakkında yeni görüşmelere girişeceğini beyan ve bu görüşmelerin muvaffakiyetle neticeleneceğini tasrih ediyorlar.

M. Monteiro, Lizbondaki İngiliz ve Fransız elçileriyle görüşerek, 8 Eylülde iki Portekiz harp gemisinde çıkan isyanın, Portekizin ecnebi propagandasına karşı gösterdiği korkuyu ve İspanya işlerine ademi müdahale komitesine iştirak meselesi hakkındaki ihtiyatkârlığını haklı çıkaracağını bilhassa kaydetmiştir.

## Serseri köpekler

Köpekleri diri teslim edenlere 20 - 25 kuruş verilecek

Son zamanlarda şehrimizde çoğalan serseri köpekleri ortadan kaldırmak için belediye temizlikler müdürlüğü bazı teşkilât yapmış, öldürülen köpek kuyruğu başına on kuruş vermeğe başlamıştı. Bu tedbir sayesinde bazen bir hafta içinde belediye temizlik şubesine yedi, sekiz yüz köpek kuyruğu teslim edildiği görülmektedir.

Mamafihi bu tedbirde büyük bir fayda vermiştir. Çünkü memurların attıkları zehiri çiyen köpekleri yoğurt yedirmek suretile ölümden kurtararak olduğu gibi, on kuruş almak için köpekleri öldürmeden yalnız kestikler kuyrukları belediye şubelerine teslim edenler vardır. Bu suretle son günlerde şehrimizde kuyruksuz köpekler çoğalmıştır.

Bu tedbirlerin de faydalı ve müesir netice vermediğini gören belediye, şehri köpeklerden temizlemek üzere yeni bir tedbir almağı düşünmektedir. Bu yeni tedbire göre diri olarak köpek getirenlere köpek başına yirmi veyahud yirmi beş kuruş bir ücret verilecektir.

Bu köpekler ya Fatih hayvanat hanesine, yahud himaye hayvanat cemiyetine gönderilecekler ve burada fenni surette imha edileceklerdir.

Köpek başına 20-25 kuruş bir para verilmesi bir çok kimselerin tama ve hevesini tahrik edeceğinden bu usul tatbik edildiği takdirde kısa bir zamanda İstanbulda başı boş köpek kalmıyacaktır.

## Azılı hırsız

Fatih ile Samatyayı soyan İsmail yakalandı

Geçenlerde Samatya ile Fatih arasında mahalle aralarında üstüste bir kaç hırsızlık vakası olmuş, zabitanın bütün araştırmalarına rağmen hırsızlar ele geçirilememiştir. Bu arada Nebile adında bir kadının da evi soyularak erkek ve kadın elbiseleriyle diğer bazı eşyası çalmıştır.

Aradan bir müddet geçtikten sonra Bayan Nebile bir gün çarşıda dolaşırken bir adamın elinde bir pantolon satmakta olduğunu görmüş ve yanına sokulunca bunun kendi evinden çalınan pantolon olduğunu anlamıştır. Bunun üzerine kadın derhal polise müracaat ederek hâdiseyi anlatmıştır. Zabita bu adamı yakalamıştır. Bunun İsmail adında biri olduğu anlaşılmıştır. Tahkikat derinleştirilince o civarda yapılan hırsızlıkların hepsinin faili İsmail olduğu meydana çıkmıştır. İsmailin evinde yapılan araştırmada çaldığı eşyanın bir kısmı da bulunmuştur. İsmail dün sabah adliyeye verilmiş ve altıncı sorgu hakimi tarafından tevki edilmiştir.

## Kantonda örfi idare

Şankhay 12 (A.A.) — 19 uncu Kanton ordusu örfi idare ilân etmiştir.

## M. Troçkinin ikameti

Bundan sonra doğacak neticelerden Norveç hükümeti mesul tutuluyor

Moskova 12 (A.A.) — Norveç dış bakanı, Sovyetler birliği elçisi M. Yakuboviçin 29/8 tarihli müracaatına cevap vererek, Norveç hükümetinin Troçki ve karısı hakkında aldığı kontrol tedbirlerinin bunların Sovyetler birliği devletine zarar verebilecek herhangi bir harekette bulunmasına imkân bırakmayacağını bildirmiştir.

M. Yakuboviç, dış bakanına verdiği cevapta, Sovyet hükümetinin bu beyanatı maalesef kâfi ve iki memleket arasında mevcut dostane münasebata uygun addetmediğini ve Norveç hükümetinin bu beyanatı ile alınan tedbirlerin ve Troçkinin Norveçte bundan sonraki ikametinden doğabilecek neticelerin bütün mesuliyetini kabul etmekte olduğu kanaatında bulunduğunu bildirmiştir.

## Arjantin hariciye nazırı Lizbonda

Lizbon 12 (A.A.) — Arjantin hariciye nazırı B. Saavedra Lamas, dün Alcantara vapuru ile Lizbona gelmiştir. Nazır, her türlü beyanatta bulunmaktan istinkâf etmiştir. B. Lamas bu akşam Paris yolu ile Cenevreye gidecektir.

## 34 bin amele

Blum kabinesine itimatlarını tekrarladılar

Paris 12 (A.A.) — Renault müesseselerinin sendikalara bağlı olan kısmı umumî mesai konfederasyonu âzası olan 34 bin amele, teknisyen ve memur namına kabul ettiği bir karar suretinde bazı gazeteler tarafından işçilerin zihninde teşevvüş ve heyecan doğurmak gayesiyle ortaya atılan müheyyiç şayialardan dolayı endişe izhar edilmektedir.

Bu teşekküle mensup bir heyet M. Leon Blumu ziyaret edecek halkçılar cephesi programını tatbik etmekte olduğu müddetçe hükümete itimatları olduğunu beyan etmişlerdir.

## LİLL AMELESİ FABRİKALARI TAHLİYEYE KARAR VERDİLER

Lille 12 (A.A.) — Lille banliyosundaki mensucat fabrikalarından çıkan ihtilâf, dün sabah buraya gelen ve fabrikalar delegelerinin toplantısında bir nutuk söyleyen M. Salengronun gelişi üzerine yatışmak yoluna girmiştir.

Bir çok saatler devam eden toplantının sonunda, delegeler fabrikaların tahliyesine karar vermişlerdir. Patronlarla amele arasında bir hakem kararına varmak için beldeyede cereyan eden müzakereler gece de devam etmiştir.

## Uzak Şarkta

Mevkuf 21 Sovyet tabasına işkence yapılıyor

Moskova 12 (A.A.) — Tass bildiriyor:

Kabarovsktan alınan malûmata göre, Harbin hapishanesinde hiçbir sebep olmadan tevkif edilmiş 21 sovyet vatan-daşı bulunmaktadır.

Mevkufular Japon jandarmaları ile beyaz Rusların işidilmemiş derecede fena muamelelerine ve işkencelerine maruz kalmaktadırlar. Japonlar, mevkufuları casusluk faaliyetleri hakkında ifade vermeye icbar ediyorlar ve kendilerine sonradan istedikleri gibi dolduracakları beyaz kâğıtlar veyahud mevkufuların bilmediği Japon veya Çin lisanile yazılmış vesikalar imza ettirmeye çalışıyorlar.

Gördükleri işkenceden dolayı hastaneye gönderilenlerin kelepçeleri ve demirleri çıkarılmamaktadır. Harbindeki Sovyet konsolosunun protestoları şimdiye kadar neticesiz kalmıştır. Japon memurları, ilk tahkikatın bitmediği bahanesiyle, ne konsolosun, ne de ailelerinin mevkufuları görmelerine müsaade etmemektedirler.

## Riyaseticumhur hususi treni döndü

İngiltere kralı sekizinci Edvardı Viyanaya kadar götürün 9 vagon dan mükrekkep riyaseticumhur-hususi treni dün gece Sirkeciye dönmüştür. Vagonlar bugün Haydarpaşaya nakledileceklerdir.

## Roma protokolları

Avusturya dış sekreterinin Roma seyahati

Roma 12 (A.A.) — Avusturya dış sekreteri M. Guidon İtalya seyahati Roma protokollarının tabii bir neticesi olarak izah edilmekle beraber, şimdiki beynelmilel durum ve şeraitten ileri geldiği aşikâr görülmektedir.

Son defa dönen bazı şayialar, M. Şuşnigin Habsburg hanedanının tahata iadesi için M. Mussoliniyi göreceğini bildiriyordu. Habsburgların iadesi meselesinin Viyanada açıkça yalanlandığı malûmdur.

Esasen Avrupa durumu İtalya - Avusturya görüşmeleri için kâfi bir mevzu teşkil edecektir. Konuşmalarda Küçük Anlaşma durumunun tetkik edileceği zannedilmektedir.

M. Smitin, Bratislav konferansının açılışının ferdasında Romada bulunması her halde bir mâna ifade etmektedir.

M. Tituleskonun değiştirilmesi Romaya daha sıkı bir İtalya, Romanya teşriki mesaisi, yani Romanyanın Orta Avrupadaki İtalyan siyasasına tamamen İltihakı ümidini vermiştir.

M. Göbbelsin Çekoslovakyaı Sovyetler birliğinin ileri karakolu olarak telâkki eden nutku da bu görüşmelerde tetkik edilecektir.

## AKŞAMDAN AKŞAMA:

## İnsan ve koyun

Serlevhayı görünce, insanlar koyun gibidir, istenilen tarafa çekilir götürülür diyeceğime hükmetmeyiniz. Ben gene bir arada sarmaş dolaş seyahat eden insanlara koyunlardan bahsedeceğim. Geçen seneki gibi, bu sene de Karadeniz kıyılarını dolaştım. Geçen sene avdet seyahati koyun sürülerinin neşrettikleri kokularla muattar bir halde geçtim. Bu sene acaba o kadar şikâyetlerin bir tesiri oldu mu diye merak ediyordum. Hayır, bu sene de dönüşte Trabzonda binden fazla koyun yüklediler. Yalnız Ege vapurunun anbarları geniş olduğu için, güvertede hayvan kalmadı. Koyunlar anbara indirilir. Fakat anbar kapaklarını kapamağa imkân olmadığı için anbar büyük bir taaffün menbaı haline geldi. Yemek salonu da ta anbarın yanında. Zaten nerede olsa koku oraya sokulabilecek kadar kuvvetli.

Bu hali görünce, birdenbire Denizyolları idaresinin ihmaline hükmetmek tabii görünür. Fakat bu kadar basit ve göze çarpan bir mahzuru idarenin görmemesi ve çare düşünmemesi kabil midir? İşi biraz soruşturunca, idarenin ne kadar zorluk karşısında kaldığı anlaşılıyor.

Ne yapmalı? diyorlar. Koyunları ayrı vapurlarla taşımak için, bir kere vapur yok. Sonra nakliyat her defa da bir vapurun seferini temin edecek kadar çok değil. Koyun nakliyatına ayrı vapur tahsis etmek imkânı bulunamayınca, aldıkları haklı şikâyetlerine karşı tedbir almamaktan başka çare görülemiyor.

Maamafih, hiç te çare aranmıyor değil, haber aldığımıza göre, idare başka bir ciheti tetkik ediyor: Koyunları canlı taşımaktan ise kesilmiş bir halde İstanbul'a getirmek.

Bunun faydası birdenbire göze çarpar. Bir kere, koyunlar nakliyat esnasında zayıflayacakları için bu yüzden her sene denize atılan yüz bin liradan fazla bir para tasarruf edilecektir. Sonra, koyunlarla insanların bir arada taşınmalarından mütevellid mahzur ortadan kalkacaktır.

Bunlardan başka, canlı koyun başına bir lira nakliye ücreti alınırken kesilmiş koyunların nakliyecileri tabii daha az olacaktır.

Koyunlar İstanbul'a gelinceye kadar beslemek icab ettiği ve yarılarında mahsus adamlar bulundurulduğu halde şimdi bu masraf ta ortadan kalkacaktır.

İstanbul'da mezbaha resminden kurtulacağız, et ucuzlayacak diyemiyorum. Çünkü belediye hava ile yaşıyamıyacağından elbette kesilmiş koyunlardan bir resim alacaktır. Fakat ne de olsa fiatlerde bir ucuzluk vukua gelmemesi mantıkan imkânsızdır.

Ancak, bu işi yapabilmek için Karadeniz kıyılarında modern mezbaha ile vapurlara buzlu dolaplara ihtiyacı vardır. Acaba bunlara ihtiyacı midir? İşte şimdi tetkik olunan noktalar bunlardır. İşin neticesini gelecek sene inşallah yazalım!

Akşamcı

## Soğuk et ihracatı

Harice sevkedilecek konserve halinde soğuk et ihracatı hakkında yapılan tetkikler tamamlanmak üzeredir. Müttehassıslar tarafından yapılan tetkikler bitirildikten sonra netice bir raporla iktisad vekâletine bildirilecektir.

Vekâletin tasdikinden sonra mezbahada hazırlanacak soğuk depolarda muhafaza edilecek soğuk et konserveleri ihracatına başlanacaktır. Konservelerin hazırlanması için lazım gelen tertibat alınmıştır.

## Balık akını devamda

Mevsimin gelmesi dolayısıyla boğazlardan balık akını devam etmektedir. Dünde mühim miktarda balık avlanmıştır. Karadenizden Marmaraya balık göçü başladığı için önümüzdeki hafta daha çok balık tutulacağı zannedilmektedir.

Bu münasebetle harice balık ihracatına başlanmıştır. Yarın limanımızda bir çok İtalyan balık gemileri gelmesi beklenmektedir. Yakında balık almak üzere Yunan gemileri de gelecektir.

## ŞEHİR HABERLERİ

Partide toplantı  
Kongrelerde  
kaymakamlar da  
bulunacaklar

Dün İstanbul vali ve belediye reisi ve Cumhuriyet Halk partisi İl Yürürlük başkanı Muhiddin Üstündağın başkanlığı altında parti merkezinde vali muavini, kaymakamlar İlçe Yürürlük başkanları hazır olduğu halde bir toplantı yapılmıştır. Başlamak üzere olan kongreler hakkında konuşulmuştur.

Cumhuriyet Halk partisi ocak kongrelerine eylülün 15 inci günü başlanacak ve teşrinievvelin beşinci gününe kadar devam edecektir. Teşrinievvelin onuncu günü nahiye kongrelerinin toplantıları başlayacaktır.

Kongreler esasında partili yurtdaşlar tarafından ileri sürülecek fikirler ve dilekler hükümetin icraatında esaslı yer tuttuğundan nahiye müdürleri ve kaza kaymakamları kendi mntakalarına aid müzakereler de hazırlanarak icabettikçe lazım gelen izahatı vereceklerdir.

## İktisad vekilinin tetkik seyahati

Şark vilâyetlerimizde uzun bir tetkik seyahatine çıkacağını yazdığımız iktisad vekili B. Celâl Bayar yarın ve sonra şark vilâyetlerine müteveccihen şehrimizden ayrılacaktır.

İktisad vekiline vekâlet erkânından bazı zevat refakat edecektir. Seyahat bir ay kadar sürecektir.

## Maaş alırken öldü

Halıoğlunda oturan Saime adında bir kadın dün sabah üç aylık maaş almak üzere Galatasaraydaki maaş tevzi yerine gitmiş, orada dolaşırken kalabalık arasında düşüp bayılmıştır. Kadim derhal hastaneye kaldırılmak istenmişse de o sırada ölmüştür. Yapılan muayene neticesinde kadının cesedi morga kaldırılarak tahkikat altına girilmiştir.

## İhracat eşyamızın nakliye masrafları

Bazı ecnebi vapur kumpanyalarının ihracat eşyalarımıza aid vapur navlunlarını fazlalaştırmaları üzerine Türk ofis tarafından yapılmakta olan tetkikat yarın tamamlanacaktır. Yarın yapılacak son toplantıdan sonra ihracat eşyalarımızın müsaid şartlarla harice sevkedilmeleri için lazım gelen tedbirlerin alınmasına başlanacaktır.

Verem dispanseri  
Eyüp dispanseri  
dün açıldı

İstanbul veremle mücadele cemiyetinin Eyyüpte inşa ettirdiği verem dispanseri bugün açılma merasimi dün yapılmıştır. Merasimde Kızılay ve İstanbul verem mücadele cemiyeti başkanı general Ali ile bir çok doktorlarımız hazır bulunmuşlardır.

Açılma merasiminden evvel general Ali kısa bir nutuk söylemiş ve bundan sonra davetliler yeni dispanser binasını gezmişlerdir. Dispanser binasının inşası için 1500 lira teberru eden hamiyetli bir vatandaşın da büyük bir fotoğrafı binanın kapısı üstüne asılmıştır. Dispanser bugünden sonra muayene olacak hastalara açılacaktır.



Eyyüpte bugün açılan verem dispanseri

İnkılâb âbidesi  
Henüz hangi yere dikileceği  
kararlaştırılmamış

Şehrimizde yapılacak olan inkılâp âbidesi hakkında henüz belediyece bir karar verilmemiştir. Abidenin büyük ve beynelmil şöhrete malik bir sanatkâra yaptırılmasına çalışılacaktır.

Abidenin şehrin hangi noktasında rekzedileceği henüz belli değildir. İlk tasavvur edilmiş şekle göre büyük inkılâp abidesinin Kızıkesi önünde vücuda getirilecek bir rihtim üzerinde inşası düşünülmüştü.

Fakat sonradan memleketin bir çok güzideleri âbidenin mahalli hakkında bir çok mütalâalar ve tavsiyelerde bulunmuşlardır.

Belediye imar müdürü gerek gazete sütunlarında çıkan neşriyate, gerek doğrudan doğruya belediyece yapılan tavsiyelere göre bu mahaller hakkında tetkikata başlamıştır. Bunların mevkileri, arazi veziyetleri, şehrin umumî manzarasına göre birbirlerine nazam rüchan veya mahzuruları gösterilecek, netice bir raporla bugünlerde şehrimize gelecek olan şehir mütehasısına bildirilecektir.

Mütehasısın mütaleası alındıktan sonra belediye abidenin mahalli hakkında bir karar vererek keyfiyeti dahiliye vekâletine bildirecektir. Vekâletten gelecek cevabtan sonra abidenin yeri tekarür edecektir.

## İkramiye veriliyor

İnhisarlardan tekaüt  
edilenlere paraları  
veriliyor

İnhisarlar idaresinde 1 mayıs ve 1 temmuzda yaşları altmışıya geçtiği için tekaüde sevkedilen memurları verilecek ikramiye ve tazminatın tediyesine başlanmıştır. Bunlardan mayısta tekaüd edilenlerin tazminatı tamamen verildiği halde temmuzda tekaüd edilenlerin ikramiyeleri halâ verilmemiştir. Tekâüd edilen memurlar idareye intisapları tarihinden beri tekaüd sandığına verdikleri hisseden başka kendilerini kesilmek istenilen yüzde beş tekaüd hissesi hakkında şurayı devlete müracaat etmişlerdi, Şurayı devletin vereceği karardan sonra memurlar haklı görülürse yüzde beş fark inhisarlar müdürlüğü tarafından ödenecektir.

## Karısı ortadan kayboldu

Kasımpaşada oturan Aziz adında bir adam zabıtaya müracaat ederek karısı Şerifenin Leman adındaki çocuğu beraber ortadan kaybolduğunu söylemiştir. Aziz ifadesinde karısının Ali adında biri tarafından kaçırıldığını iddia etmiş ve evde Reşid, Muazzez adlarında iki çocuğunun bakımsız kaldıklarını söyleyerek karısının bulunup evine teslim edilmesini istemiştir. Bu iddia etrafında tahkikat yapılıyor.

## YARIN

Cemal Nadir'in iki karikatürü:  
1 — Antropoloji müzesinde!  
2 — Bay Amca'nın on beş günlük izni!

Akay iskelesi  
15 teşrinievvelde  
yerine konacak

Akay idaresi tarafından Kasımpaşadaki havuzlarda yapılmakta olan yeni Kadıköy iskelesinin inşaatı tamamlanmıştır.

İskelenin evvelce 29 teşrinievvelde yerine konması düşünülmüştü. Fakat inşaat çabuk bitirildiği için iskele 15 teşrinievvelde yerine konacak ve resmi küşadı yapılacaktır. Küşad resminde vali ve belediye reisi Muhiddin Üstündağ ile bir çok davetliler hazır bulunacaktır. O gün davetlilere bir de ziyafet verilecektir.

Şimdiki Kadıköy iskelesi teşrinievvelin on üçünde yerinden kaldırılacaktır. Yeni iskelede birleştirilmesi iki gün süreği için bu müddet zarfında Akay vapurları Şirketi Hayriyenin Üsküdar iskelesine yanaşacaklardır.

Yeni iskele Kasımpaşadaki havuzlardan köprüye kadar romorkörler tarafından götürülecektir. İskelenin üzerinde yapılan büyük gazino iskele yerine konduktan sonra kiraya verilecektir. Gazinonun, etrafı camla kapalı büyük bir kışık salonu ve bir de yazlık taraçası vardır.

## İnhisarlarda yeni memurlar

İnhisarlar müdürlüğü tarafından tekaüd edilen memurların boş kalan yerlerine alınacak memurlar için açılan müsabaka imtihanlarında kazananların yerleştirilmesine başlanmıştır. Bu memurların mülhakataki münhal yerlere yerleştirilecek ve ileride inhisarlar memur kursunda ders görenek imtihan verdikten sonra merkeze tayin edileceklerdir.

## Esnaf c emiyetlerinin hesabı

Birleşik esnaf bürosuna bağlı bazı cemiyetlerin hesapları üzerinde murakıblarca yapılan tetkikat bugünlerde bitirilecektir.

Şimdiye kadar mezkûr cemiyetlerin hesaplarında ehemmiyetli bir hesap yanlışlığına rastlanmamıştır.

Tetkikat sonunda murakıblarca hazırlanacak bir rapor iktisad vekâletine gönderilecektir.

Yalovanın imarı  
Müttehassıs Prost projesini  
hazırladı

İstanbulun imar planını yapacak olan şehircilik müttehassısı M. Prost bir kaç güne kadar Paristen şehrimize gelecektir. M. Prost Yalova için hazırlamakta olduğu imar projesini de tamamlamıştır. Bu projeyi şehrimize geldikten sonra Akay idaresine teslim edecektir.

Bir kaç ay evvel Yalovaya giderek projenin arazi üzerindeki tatbikatını yapan M. Prost ve muavini bu tetkiklerinden sonra planda bazı etrafi değişiklikler yapmışlardır.

## İşçilerine yol veren müesseseler hakkında tahkikat

İş kanununun hükümlerinden kurtulmak maksadile işçilerin aleyhine bazı tedbirlerde bulunan fabrika ve müesseseler hakkında yapılmakta olan tetkikat bugünlerde bitirilecektir. İktisad vekâleti iş bürosu şefi bay Halûk neticeyi raporla vekâlete bildirecektir.

## Galata yolcu salonu

Galata rihtiminde yeniden inşa edilecek yolcu salonu münasebetle vapurlardan çıkacak yolcuların salonunda fazla bekletilmemesi için de tedbirler alınması kararlaştırılmıştır. Bunun için muayene memurlarının adedleri fazlalaştırılacaktır. Aynı zamanda yeni salon yapıldıktan sonra muayene usullerinde de değişiklikler yapılacaktır.

## DAİMİ

Fotoğraf müsabakamızda kazananların isimleri dördüncü sahifemizedir.

## ARADA SIRADA:

## RADYO

İstanbul radyosu hükümete geçmez zengin neşriyatına başladı; programda yapılacak söylenen ıslahat yapıldı ve neşriyatı herkenis tatmin edecek şekle kondu. Anadolu'nun sesi Mısır bastırdı, Türk musikisi herkesi alâkadâr etti, şikâyetlerin önü alındı, senelerdenberi radyodan kaçanlar radyo başına koşuyorlar ve şeker de oksürüksüz, tıksırsız, tereddütsüz konuşuyor.

Bütün bunlar bugünkü radyo idaresinin lehine kaydedilecek hâdiselerdir. Yeni idare ilğ adında muvaffakiyet gösterdi. Bugün temenni edilecek şey, biran bile neşriyatta ihmâl gösterilmemesidir. Radyo bir gün bir gece değil, her gün her gece iyi, güzel olmalı, dinleyenlere neşriyatını beğendirmelidir.

Bunun için radyoda çalışan sanatkârların, karşılarında kimseyi görmediklerinden gaflete kapılmamaları, şarkı ve saz bitince bekledikleri alkış duymayacaklarından dinleyiciler yok vehmine kapılmamaları, kendilerini bir kaç bin kişinin değil, bir kaç yüz bin kişinin dinlemekte olduğunu gözönünde tutmaları şarttır. Safiye dinlerken, o sanatkârın bütün bunları gözönünde tuttuğunu anladık, bütün sanatkârların Safiye gibi, duyarak, candan çalışmalarını en büyük muvaffakiyetleri olur.

Klasik Türk musikisini sevenler pek çoktur, fakat itiraf edelim, ki hafif bestelerin alâkadârı daha çoktur. Bu itibarla halk şarkılarının fazla melâl verenlerinden, dinleyenleri garib bir kesel ile uyuturlardan sakınılmalıdır. Halk türkülerimiz bütün ülkeye neşe ve coşkunluk yaymalıdır.

Eski stüdyo orkestrasına göre bugün dinlediğimiz stüdyo orkestrasında da az çok salâh var; fakat gene de bu orkestrayı kuvvetlendirmenin yolu gözetilmelidir; Şehir orkestrasının konserleri temin edilmeli ve o zamanı kadar da garp musikisinin en hafif parçaları orkestraya yüklenmeli, hafif olmakla beraber çalınması güç parçalar plâk neşriyatı ile dinletilmelidir. Garp musikisinin şan konserleri için de ancak plâklardan istifade edilmelidir. Haftada bir defa Şehir bandosu konserlerini yaymak ta fena olınyacaktır. Pazar günleri neşriyatını da akşam dörde kadar sürdürülmesi lâzımdır.

Radyo istasyonunun veriş cihazına gelince, bu cihazın kuvvetlenmesi biraz daha gecikecektir. Bunun için Türk radyo merkezinin büyük ıslahatını bekliyeceğiz, ancak bugünkü veriş cihazı biraz daha ıslah edilemez mi? Emisyonun çok net olmayışında teknik kusurlar bulunup bulunmadığının incelenmesini temenni ederiz.

S. İ. S.

## Hâl binası

## Yeni pavyon projelerinin tetkiki bitti

Meyva ve sebze hâline ilâve edilecek olan projelerin tetkiki ikmal edilmiştir. Projeye göre - evvelcede yazdığımız gibi - yeni pavyonda mevsiminde kavun ve karpuz teşhir edileceği gibi şimdiye kadar hâl satışına dahil olmayan yumurta, kuru sebze, yağ ve sair de hâlde satışa tabi tutulacaktır.

Yeni hâlin inşasına aid tahsisat bütçeye konmuş ve bütçede tasdik edilmiş olduğu için münakasa şartnamesi hazırlanmağa başlamıştır. Münakasanın yakında ilân edilmesi ve 29 teşrinievvel Cumhuriyet bayramında yeni pavyonun temel atma merasimi yapılması ihtimali kuvvetlidir.

## İncir ağacından düştü

Üsküdar'da oturan Mustafa adında 7 yaşında bir çocuk dün evinin bahçesindeki incir ağacına çıkmış, incir koparıırken muvazenesini kaybederek düşmüştür. Bu düşme neticesinde Mustafanın sağ kolu kırıldığı gibi bacağında da tehlikeli surette yaralanmıştır.

Zabita yaralı çocuğu hastaneye kaldırmış, kazada kimsenin ilişiği olmadığı anlaşılmıştır.

## Daimî fotoğraf müsabakamız



Amatörlere mahsus daimî fotoğraf müsabakamızın bu haftaki seçiminde (üçer) liralık kitap hediyemizi kazananların isimleri: 1 — Sanyer belediye başkâtibi Münir Güven, 2 — Ankara Saman pazarı Atilla caddesi Gündüz sokağı No. 5 Oğuz, 3 — Ankara Zirat Bankası umumî muhasebe istatistik servisinde Raik, 4 — Antalya Yenikapı caddesi No. 81 Fa. Gü. A.

## Siyasî icmal

(Baş tarafı birinci sahifede)

Yugoslavya ve Romanya başvekillerinin Çekoslovakya başvekilî ile görüşme evvel kendi aralarında ayrıca görüşmek istemeleri de Tituleskonun hariciye nezaretinden uzaklaştırılması münasebetile peyda olan yeni vaziyet hakkında fikir teati etmek ve yeni hattı hareketi tayin etmek için M. Titulesko Yugoslavya diplomasini minasebat tesis etmediği Sovyetler ile Romanyanın sıkı dostluk ve hattı ittihak akdetmeğe çalışmakta olmasını Yugoslavya tarafından hoş görmüyorlardı. Şimdi Tatareskonun büsbütün başka bir yol tutması Yuyoslavya ile Romanyayı büsbütün yaklaştırmıştır.

Fakat diğer taraftan Romanyanın Sovyetlere yaklaşmak politikasından uzaklaşması Sovyetlerin orta Avrupa'daki müttetfiki Çekoslovakya tarafından iyi karşılanmamıştır. Çekoslovakya hükümeti üzerindeki bu fena intibain doğru olmadığını birlikte anlatmak için Yugoslavya ve Romanya başvekillerine daha evvel kendi aralarında görüşmek üzere konferansın müsbet işler görmesine çok yardım edecektir.

## Atlantığı geçecek tayyareciler

Londra 12 (A.A.) — Amerikalı Atlantik tayyarecileri Richman ve Merrill bugün Nev - Yorka müteveccihen Liverpooldan hareket etmek tasavvurundadırlar.

## Sarhoş müşteriler

## Gazinoyu altüst ettiler garsonu da yaraladılar

Davud ve Hristo adlarında iki kişi yanlarına bir kaç arkadaşlarını daha olarak Beyoğlunda bir gazinoya gitmişler ve orada bir kaç kadeh rakı içtikten sonra biri birleriyle kavga etmeğe başlamışlardır.

Sarhoş müşteriler birbirlerine girerek sandalyeleri, masaları savururlarken gazinonun garsonu gelmiş ve kavga etmemelerini söylemiştir. Bu ihtardan büsbütün hiddetlenen kavgacılar bu defa el birliğiyle garson Maliki yakalayıp fena halde dövdükten sonra başından da ağır surette yaralanmışlardır. Bundan sonra kavgacılar gazinodan da çıkıp kaçmışlardır. Vaka polise bildirilmiş, yaralı garson hastaneye kaldırılmıştır. Vakadan biraz sonra kavgacıların Farukla Davud yakalanmışlardır. Zabita bunların diğer arkadaşlarını da aramaktadır.

## Cebindeki bıçak

## Karnının sol tarafına saplandı

Receb adında biri dün yeleğinin cebine ucu sivri bir kunduracı bıçağı koyarak Galatada kalafat yerine gitmiş ve orada yığılı bulunan demir parçalarını karıştırmağa başlamıştır. Receb demirleri ayırmak üzere hızla iğdüğü sırada cebindeki sivri bıçak karnının sol tarafına saplanmıştır.

Bu ani acı üzerine Receb büsbütün müvazenesini kaybederek yüzü koyun yuvarlanmıştır. Bu düşme üzerine bıçak daha fazla saplanmıştır. Adamcağız olduğu yerde düşüb bayılmış, zabita tarafından hastaneye kaldırılarak tahkikata başlanmıştır.

## Inhisarlar vekili

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

han dün gece yirmi üç trenle Diyarbakire gelmiştir. Mumaileyh birinci umumî müfettiş B. Abidin Özmen, vali B. Ferid Nomer tarafından otomobile Osmaniyeden karşılanmış ve oradan trene binilerek birlikte gelmişlerdir. Vekil geceyi trende geçirdikten sonra sabahleyin saat sekizde hükümete gelerek müfettişi umumî B. Abidin Özmenin dairesine gitmiş ve öğle yemeğini de bir çok davetlilerle beraber vali konağında yemiştir. Yemekte birinci umumî müfettiş, Korgeneral Galib Deniz, belediye, ticaret odası ve Halkevi reisleri, inhisar memurlarından bazıları ve sair bir çok zevat bulunmuşlardır. Vekil yemekten sonra yanlarında birinci umumî müfettiş Abidin Özmen, vali Ferid Nomer, inhisarlar müdürü umumî Mithat Yenel olduğu halde inhisarlar idaresine giderek tetkiklerde bulunmuş, ihtiyaçları tesbit etmiş ve rakı fabrikasını gezerek görmüş olduğu intizamdan dolayı memnuniyetini beyan etmiştir. Vekil bilhassa gümürük işleri ve kaçakçılık hakkında uzun boylu tetkikatta bulunmuş, akşam yemeğini gene aynı zevatla birlikte vali konağında yedikten sonra gecenin saat onunda gene trene avdet etmiş ve geceyi trende geçirdikten sonra bu sabah Sürde hareket etmiştir.

## Arkadaşımız Sırrının ölümü münasebetile Matbuat Umum müdürlüğünün telgrafı

Kurun gazetesinin yazı müdürü A. Sırrı Uzellinin ölümü münasebetile Matbuat Umum müdürlüğünden gazetelere bildirilmek üzere İstanbul Basın Kurumu başkanlığına şu telgraf gelmiştir:

«A. Sırrının ölümü münasebetile Basın ailesine baş sağlığı diler, derin teessürlerimizi bildiririm.»

Matbuat Umum Müdürü  
Vedat Nedim Tör

## Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Halâskâr Gazi caddesinde Halk, Taksim: Nizameddin, Tarlabasında Nihad, Beüoğlu: Kanzuk, Dairede Güneş, Galata: Topçular caddesinde Sporidis, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Hüsnü Haydar, Heybeliada: Tomadis, Büyükkada: Merkez, Fatih: İsmail Hakki, Karagümruk: Mehmed Arif, Bakırköy: İsteyan, Sanyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ziya Nuri, Beşiktaş: Nail, Kadıköy: Pazar yolunda Merkez, Modada Faik İskender, Üsküdar: Ahmediye, Fener: Defterdarda Arif, Beyazid: Yeni Lâleli, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Yedikuleda Teofilos, Alemdar: Çemberlitaşta Sırrı Rasim, Şehremini: Ahmed Hamdi.



Narlıkapı Şafak tiyatrosunda

Bu akşamı 21,45 de

HALİME

Yarın akşam Kadıköy Süreyyada Deniz havası

## Moskova ile Berlin arasında

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

«Bir mucize meydana gelmiştir. Dahilde her türlü gerginlik ortadan kalkmıştır.»

## FRANSIZ GAZETELERİNİN MÜTALÂALARI

Paris 12 — Fransız gazeteleri, Nurenberg kongresi hakkında uzun mütalâalar beyan etmekte devam ediyorlar.

Excelsior gazetesi diyor ki: «Berlinde herkes, nazi rüesasının bolşevizme karşı ileri sürdükları müthiş ithamların tesiri altındadır. Her yerde hâkim olan intiba şudur ki, Moskova ile Berlin arasında manevî bir harp karşısında bulunuluyor. Artık hiç bir şey Sovyet Rusyayı Almanyaya karşı yaklaştıramaz. İki memleket, bedbinler tarafından neticesi çok karanlık telâkki edilen bir cidaile atılmışlardır. Alman efkârı umumiyesinin ekseriyeti kahiresi, vaziyetin vehametini ve sulhün tahmin edilemeyecek bir takım hâdiselerin keyfine tabi olduğunu müdriktir.»

Petit Parisien gazetesi, M. Hitler tarafından Sovyetlerle akdettiği pakı feshetmek için Fransaya karşı ileri sürdüğünü iddia ettiği ultimato-ma hiddetleniyor.

LONDRA MAHAFİLİNDE HAYRET  
Londra 12 (A.A.) — Nurenberg nasyonal sosyalist kongresi mesaisi İngilterede çok büyük bir alâka ile takip edilmektedir.

Daily Telegraph gazetesi diyor ki: M. Hitler ve M. Goebbelin kullandıkları lisanlar Avrupa siyasî mahfellerini çok hayrete düşürmüştür. Almanyanın bolşevizmi sevmemesi keyfiyeti, Avrupa, kıtasını ateşe ve kana boğabilecek ve faşist devletleri, Almanyanın hiç bir suretle korkmadığı bir kuvvete karşı bir cihad açmağa sevkedebilecek olan bu kabil nutukları izaha kâfi değildir.

Morning Post, diyor ki: Şayed M. Hitler, Sovyetlerle hakikaten alâkayı kesmek istiyorsa bunu yapmak için neden dolayı şu anı ihtihap etsin? Şu sırada, iki memleket arasında hiç bir kavga sebebi mevcut değildir. M. Hitleri, Sovyet Rusyaya karşı böyle bir harekete sevkeden şey belki de Lokarno konferansının yaklaşmış olmasıdır.

Daily Herald da M. Hitlerin müzakereye girişmeği kabul edip etmeyeceğini ve yahudilerle bolşevikler hakkında taşıdığı fikri sabitlerin şu nazik anda onun düşüncelerine bu derece zararı bir surette hâkim olup olmayacağını soruşturmaktadır.

## M. HITLERİN TEŞEKKÜRÜ

Nurenberg 12 (A.A.) — M. Hitler, yabancı devletlerin diplomatlarını ziyaret ederek davetini kabul ettiklerinden dolayı kendilerine teşekkür etmiştir.

Türkiye büyük elçisi B. Hamdi Arpad, hepsinin büyük bir sevinçle kabul ettiği davetten dolayı elçiler heyetinin teşekkürünü bildirmiştir. M. Hitler bundan sonra Kostarika hususi heyetinin başkanı doktor Akostayı kabul etmiştir. Doktora Kostarika cumur başkanı doktor Kortezin oğlu refakat etmekte idi.

## Rus manevraları bitti

Moskova 12 (A.A.) — Beyaz Rusya süel dairesi manevraları bitmiştir.

Bu hafta **İPEK** sinemasında **MARTHA EGGERTH**'in

GEORGE ALEXANDER ve FELIX BRESSART,, ile beraber temsil ettiği ve mevsimin görülmemiş ilk filmi olan

**GÖNÜL DEDİKODULARI**

Sevimli ve eğlenceli film, bütün İstanbul halkını koşturuyor. İlâveten: **PARAMOUNT JURNAL** senenin En son Dünya havadisleri

## Ankara Belediyesinden:

1 — Su idaresine alınacak gaz, Benzin ve yağlar on beş gün müddetle kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (9423,65) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (706,77) liradır.

4 — Şartname ve listesini görmek isteyenler her gün yazı işleri kalemine ve ihale 25 Eylül 1936 Cuma günü saat on birde Belediye Encümeninde yapılacağından isteklilerin o gün saat ona kadar teminatlarile teklif mektuplarını Belediye Encümenine vermeleri. (1235)

**AKŞAM**  
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Cemaziyelâhîr 26 — Ruzuhızır 131  
S. İsmak Güneş Oğlu İkinci Akşam Yatsı  
E. 9,33 11,14 5,47 9,21 12,00 1,33  
Va. 3,57 5,38 12,10 15,43 18,22 20,58

İdarehane: Babıâli civarı  
Acımsuluk Sok.  
13 No.

## Şilede Halkevi

Şilede de bir Halkevi yapılması takarrür etmiş, münasib bir arsa bulunmuştur. Bu itibarla bugün Şilede yeni Halkevi binasının temel atma merasimi yapılacaktır.

## BULMACAMIZ

Soldan sağa:

- 1 — Bir cins papatya (9)
- 2 — Avuç içi (3) Nota (2)
- 3 — Uyku sersemliği (9)
- 5 — Talimat için çekilen telgraf (10)
- 6 — Sonuna «ş» koyun bir peynir olsun (2)
- 7 — Tellallık ücreti (9)
- 8 — Azamızdan biri (2) Sanat (2)
- Sıva âleti (4)
- 9 — Kiri pisliği kaldırmak (10)
- 10 — Vazih (3) Beyaz (2)

Yukardan aşağı:

- 1 — Yuğrulmuş un (5) Yüksek yer (3)
- 2 — İşleme (3) Ekilmeye yarayan (6)
- 3 — Yol (3) Ağz (3) Kuzu nidası (2)
- 4 — Bir isim (4)
- 5 — Yeryüzü (3)
- 6 — İstasyon (3) Nota (2)
- 7 — Bir isim (5)
- 8 — Ek (4)
- 9 — Başına bir «M» koyun mal olsun (3) Kalbur (4)
- 10 — Rumuz (3) Beyaz (2)

## BORSA

İstanbul 12 Eylül 1936  
(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahil	97,—	İş B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933	—	Müessis	80,—
istikrazı	97,—	T. C. Merkez	—
Ünitürk I	23,55	Bankası	81,—
» II	22,15	Anadolu hisse	25,10
» III	22,20	Telefon	7,—
Müessil I	46,—	Terkos	12,50
» II	45,15	Çimento	12,80
» III	—	İttihat değir.	8,75
İş Bankası	10,—	Şark	0,70

(Para Çek fiatları)

Paris	120,3,1/2	Prağ	19,17,—
Londra	638,50	Berlin	1,97,10
Nev York	79,24,—	Madrid	7,18,80
Milano	10,07,—	Belgrad	34,67,—
Atina	83,68,—	Zloti	4,20,—
Cenevre	2,43,25	Pengo	4,24,—
Brüksel	4,69,10	Bükreş	106,26,—
Amsterdam	1,16,75	Moskova	24,93,—
Sofya	63,70,—		

## BAKTRİOLOG Dr. R. ASSEO

Lâboratuvarını Beyoğlu Karanfil sokağında 111 numaralı binanın 5 numarasına Dr. Taranto muayenehanesi altına nakletmiştir.

## GEÇEN BULMACANIN HALLİ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

## SOLDAN SAĞA 1 — Kısıklı - Bi 2 —

Sail - at 3 — Amal - Kışla 4 — Saka Kaya 5 — Kukla - Pat 6 — İcad 7 — İm - İbate 8 — Tad - Ayin 9 — Aya - Silik 10 — Pala - Pazar.

## YUKARDAN AŞAĞI 1 — As - Kitap

2 — İramak - Maya 3 — Akur - Dal 4 — İslak 5 — Ka - Libas 6 — Lik - Acayip 7 — İlk - Atıla 8 — Şapdeniz 9 — Balya - Ka 10 — İtaatli.

## DÜŞÜNCELER:

## Şehrin yol politikası

— Sur dışındaki yollar yapılıyor. Yapılsın. Yapılan yol nerde olursa olsun iyi ve faydalı şeydir.

Fakat, insanın önünde yapılacak bir çok faydalı işler olunca ve bunların topu birden, bir anda başarılmasızla ilkönce en lüzumlu, en faydalısından başlar. Değil mi?

— Evet!

Bundan iki yıl önce AKŞAM'da bir fotoğraf çıkmıştı. İsmi resmen cadde olan bir «yol» un fotoğrafı.

AKŞAM bu fotoğrafı yolsuzluk örneği, yolların, sokakların, caddelerin ne halde bulunduğu nümunesi diye koymuştu.

Ben bu fotoğrafın çıkışından iki yıl sonra, dün, o yolun içinden geçtim.

Kasımpaşada tersane arkasında Hasköye giden bu «cadde» semtin en

işlek yollarından biridir. Fakat iki yıl önceki fotoğraf sanki dün çekilmiş gibi.

Sordum, soruşturdum. Yazın toz, kışın çamur.

Geçenlerde yağmurlar yağdı, seller aktı ve bir kız çocuğu... derede değil, çayda değil, gölde değil, denizde değil... Kasımpaşada sokakta boğuldu.

İstanbul şehrinin yol ve imar politikasında, birinci plânı, üstlerinde çocuklar boğulmıyan, toz ve çamur miktarı hiç olmazsa yüzde otuz azaltılmış sokaklar tutulmalıdır. Bu sokaklar bilhassa, şehrin en kalabalık yerleri olan kenar semtlerindedir. Ve kenar semtler, hakikaten, şehrin can damarıdır.

Orhan Selim

## DÜNYADA neler oldu? neler oluyor?

## BRİÇ ÇEHRESİ İLE MÜCADELE

Amerikada güzellik salonlarında son birkaç aydır yeni bir şube açıldı. Amerikada «bric» oyununun ne kadar revaç bulduğu herkesin malûmudur. Bilhassa kadınlarda bu oyun iptilâ halini almıştır.

Oyunun 8-10 saat devam ettiği ekseriyetle vakidir. İşte bu oyunda elindeki kağıtları karşısındakine sezdirmemek için gayet temkinli davranmak, yüzünün ifadesini katıyken değiştirmemek lâzımdır. Güzellik eksperleri bric oynayan kadınların yüzlerini tokluk etmişler ve görmüşler ki: Tebesümeleri söntük, gözleri mânâsız, ağızlarının etrafında çirkin çizgiler peyda olmuş... Bunun üzerine bu bric çehresi ile mücadele girmişler. Güzellik salonlarında böyle kadınlara mahsus bir kur açmışlardır. Bu kurların fevkalâde rağbet gördüğünü ilâveye lüzum yok değil mi?

## POUSON DÜ TERAY

«Rokambol» müellifidir. Meşhurdur, çok meşhurdur, binlerce cilt kitabı vardır, bu binlerce cilt kitabın her biri binlerce sahifedir. Halk muharrirlerinin en şöhretlilerinden biridir. Romanlarında yüz sahife evvel öldürdüğü bir kahramanı yüz sahife sonra unutup dirilttiği sık sık vakidir. Eserlerinde şöyle cümleler vardır:

«Elleri, yılan elleri gibi soğuktur»  
«Yatağı boş gördü ve boş olduğunu anladı», «Ellerini arkasına kavuşturmuş, gazetesini okuyarak dolaşıyordu.»

Moutamort'ta Pouson dü Teray,ın bir heykeli dikildi.

## BEYİN

Erkek beyninin vasatı ağırlığı 1.350 gramdır. Kadın beyninin vasatı ağırlığı 1.235 gramdır. Erkek kadından daha itibarile daha münevver olduğunu iddia edemez.

1.250 gramdan az gelen beyinliler budaladır. Maamafih 1.530 gram ağırlığında beyinlerin de budala oldukları görülmüştür.

Bir kaç meşhurun beyin ağırlıkları: Lord Biron - 2.238 gram. Kromvel - 2.281 gram. Şiller - 1.785 gram. Gambeta - 1.294 gram.

Netice: Küçük beyinler de büyük beyinler kadar işliyor. Mesele kemiyette değil, keyfiyette.

## ARTİSTİN KAÇ ELBİSESİ VARDIR?

Geçenlerde Holivutta ölen Gloria Maten ismindeki bir yıldızın 7200 kat iç çamaşırı, 213 kat elbise, 180 şapka, 180 çift ayakkabı (hepsi yeni olmak şartile) sahibi olduğu meydana çıkmıştır. Maamafih artistin nakî servetinin ancak bir kaç dolar olduğu anlaşılmıştır.

## BEKLENMİYEN HÜKÜM

Belçikada tek bacaklı bir dilenciye tramvay çarpıyor, adamın öbür bacağı da kesiyorlar. Bunun üzerine adam mahkemeye müracaat ediyor, tazminat istiyor. Mahkeme şu kararı veriyor:

— Bu adam dilencilikle geçiniyordu. Bu yolda para kazanmasının belli başlı sebebi, tek bacaklı oluşu idi. Şimdi hiç bacağı yok, bunun için dilencilikte daha çok kazanacağından tazminat istemeğe hakkı yoktur... Mizah her yerde kendini gösteriyor.

## Bugünkü boks müsabakası

## Romanya şampiyonu, bugün Kıryako ile karşılaşiyor

Galatasaraylılar tarafından davet edilen Romanya yarı orta sıklet şampiyonu boksör Teodoresko bugün ilk maçını saat dörtte Taksim stadyumunda Kıryako ile yapacaktır.

Bu maç Romanya boksörünün kuvvet ve kabiliyeti hakkında bize bir fikir verecektir. Şayet Teodoresko bugünkü maçı kazanırsa gelecek hafta Melihle karşılaşacak, mağlûp olursa ikinci bir maç yapmak hakkını kaybedecektir.

Romanyalı, bugün Kıryakoyu dögeceğinden çok emin görünüyor. Bu bakımdan bugünkü karşılaşmanın çok enteresan olacağına ve alâka celbedeceğine şüphe yoktur.

## Rusyaya gidecek Halkevi sporcuları

Dün İstanbul Halkevinde, Halkevi başkanlarıyla Halkevi spor kolü şefleri toplanarak Sovyet Rusyaya gidecek Halkevi spor kafilelerimizin uğurlanma törenini tesbit etmişlerdir.

Halkevi başkanları bu seyahat için sporcularının çok çalıştırılmış ve tam formlarında olduklarını ve bu seyahatten gerek sporumuzun ve gerek sporcularımızın büyük istifade edeceklerine ve memleketi yeni ve faydalı tecrübelerle döneceklerine kani bulduklarını muharririmize söylemişlerdir.

Halkevi sporcuları pazartesi günü saat on altıda hareket edeceklerdir. Halkevi erkânı ve bütün mensupları büyük merasimle sporcu arkadaşlarını uğurluyacaklardır.

## Büyük Tenis turnuvası

## Muhiddin Üstündağ Çalenç müsabakasına bugün başlanıyor

Büyük tenis turnuvası ve B. Muhiddin Üstündağ Çalenç kupası müsabakalarına bugün Türk dağcılık klübünde başlanacaktır.

Bugünkü program şudur:

9,15 - Sedat V Vedat Abut, 9,15 - Orhan Safa V Faruk Şevket, 9,15 - Bambino V Muhiddin, 10 - Bn. Tubini V E., 10 - Fuat V Avni veya C. Binns, 10 - Fahir ve Mustafa V Melih S. ve Vedat C., 10,45 - Emin ve Faruk V Neşet K. ve Arevyan, 10,45 - Baldini ve Orhan V Vedat ve Melih N., 10,45 - C. Binns ve V. Binns V E., 11,30 - Muhiddin ve Jirayr V Medoviç ve Mango, 11,30 - Bn. Hovyan ve Seyfeddin V Bn. Guilleri ve Fahir, 11,30 - Saffet ve Bambino V D., 14,30 - Saffet V Kris, 14,30 - Sedat veya Vedat V Orhan veya Faruk, 14,30 - Bambino V Şirinyan, 15,15 - Bn. Hümeysra V Bn. Guilleri, 15,15 - Bn. Kurtelli V Bn. Gindorf, 15,15 - Bn. Tubini ve Mayner V Bn. Bebro ve Vedat C., 16 - Suat ve Sedat V Neşet ve Arevyan veya Emin ve Faruk, 16 - Muhiddin ve Jirayr veya Medoviç ve Mango V Baldini ve Orhan veya Vedat A. ve Melih N., 16 - Şirinyan ve Kris V C. Binns ve Y. Binns veya C., 16,45 - Saffet ve Bambino veya B. V Fahir ve Mustafa veya Melih S. ve Vedat C., 16,45 - Bn. Gorodetzky V A., 17,15 - Bn. Gorodetzky ve Vedat A. V Bn. Hümeysra ve Arevyan, 17,15 - Bn. Gindorf ve Medoviç V Bn. Kurtelli ve Suat.

## Avcılık malzemesi fiatleri indirilecek

İnhisarlar umum müdürlüğü ucuzlatmağa karar verdiği şarab fiatlerinden sonra barut, fişek ve saçma gibi av malzemesi fiatlerinde de tenzilât yapmak üzere tetkikatta bulunmaktadır.

Memleketimizde avcılığın ilerlemesi için fiatlerin ucuzlatılması lüzumlu görülmektedir. Bunun için av malzemesine aid fiatler bu av mevsimi geçmeden bir miktar tenzil edilecektir.

## Maraş sayılavı B. Mithat Alamin cenaze merasimi

Cenaze merasiminde vekiller, mebuslar, generaller, vali ve birçok zevatt hazır bulundular



Cenaze alayı Ankara caddesini takiben Beyazda gidiyor

Üç gün evvel Kızıtoprakta müessif bir otomobil kazasında yaralanarak irtihal eden Maraş sayılavı Mithat Alamin cenazesi dün büyük ve hazin merasimle defnedilmiştir.

Türk bayrağına sarılmış olan merhumun cenazesi saat 11 de Haydarpasadakı Nümune hastanesinden Haydarpasaya iskelesine getirilmiş ve oradan Şirketihayriyenin 74 numaralı vapurile Sirkeci araba vapuru iskelesine çıkarılmıştır. Cenaze alayı Sirkeci'den saat 11 de hareket etmiştir.

Cenaze merasiminde millî müdafaa vekili general Kâzım Özalp, maliye vekili B. Fuad Ağralı, nafia vekili B. Ali Çetinkaya, maarif vekili B. Saffet Arıkan, ordu müfettişi orgeneral Ali Said, hariciye umumî kâtibi B. Numan, vali ve belediye reisi B. Muhiddin Üstündağ, sayılavlar, generaller, iş bankası ve diğer mali ve iktisadi müesseseler direktörleri, parti, vilâyet ve belediye erkânı ile Şehir bandosu bulunuyordu.

Cenazeye 70 - 80 küsur çelenk gönderilmiştir. Bu çelenkler arasında Bakırköy ve Aslan çimento fabrikalarının ve B. Fuad Babanın çelenkleri büyüklüğü itibarile nazarı dikkati

celbediyordu.

Cenazenin iki tarafında ve önünde polis ve asker müfrezeleri bulunuyordu.

Cenaze, Şehir bandosunun çaldığı matem havası ile ve omuzlarda taşınarak Ankara caddesi, Çarşıkapı yoluile Beyazid camine getirilmiş ve orada cenaze namazı kıldıktan sonra otomobillerle Edirnekapıdaki Şehitler mzarlığına götürülmüş, mezarlıkta dini merasimden sonra merhum Maraş sayılavı Mithat Alam göz yaşları arasında ebedî medfenine gömülmüştür. Cenazenin geçtiği yollar binlerce halkla dolmuştu. Merhumun ailesine ve dostlarına bu büyük ziya dolayısıyla samimî taziyetlerimizi sunarız.

## B. ALI KILICIN TEŞEKKÜRÜ

Maraş sayılavı Mithat Alamı yataşmak için başı ucunda sabahlara kadar canla başla diniden değerli doktorlara çok acı ölümü dolayısıyla mektup ve telgrafla baş sağısını bulunanlara ve kendisine son hürmet ve tazimi ifa eden arkadaş ve dostlara, kederli ailesile kayın biraderi Gaziantep sayılavı B. Ali Kılıç minnetle teşekkür ederler.

## Rus dil âlimleri yarın memleketlerine dönüyor

## Türk ve Rus âlimlerinin iştirakile Sovyet-Türk âlimi mecmuası çıkarılacak

Dil kurultayına iştirak etmek üzere memleketimize gelen ve bir aydan beri Ankara ve İstanbul kütüphanelerinde eski eserler üzerinde tetkiklerde bulunan Sovyet âlimleri pazartesi günü memleketlerine döneceklerdir.

Heyetin reisi profesör Aleksandr Samuiloviç dün Sovyet konsoloshanesinde gazetecileri kabul ederek şu beyanatta bulunmuştur.

— İstanbulda bir ay kadar kaldık. Bir taraftan yalnız Türkiye kültür tarihinde değil dünya ilim tarihinde büyük bir rol oynamış bulunan üçüncü dil kurultayına iştirak etmekle beraber bu arada Türk âlim ve ediblerle de görüşmek fırsatını elde ettiğimizden çok memnunuz. Aramızda fikir danışmaları oldu. Bu suretle iki dost devlet arasındaki ilmi rabitaların daha fazla genişlediğine kani bulunuyoruz.

Bu arada Sovyet ilim akademisi tarafından bir Sovyet - Türk ilmi mecmuası çıkarmaya karar verdik. Türk diline aid müşterek tetkikler üç ayda bir çıkacak olan bu mecmuada Türk-

ge ve Rusça olarak neşredilecektir.

Türkiyede bulunduğumuz bu kısa müddet zarfında Türk dil, tarih kuruumu ve İstanbul üniversitesi neşriyat ile de yakından alâkadar olduk. Şunu da memnuniyetle kaydetmeliyiz ki memleketinin zamanlarda siyaset ve iktisad sahasında olduğu gibi kültür ve ilim sahasında da müstakil bir yol tutmuş ve büyük muvaffakiyetlere erişmiştir.

Bundan başka İstanbul ve Ankara müze ve kütüphanelerinde bulunan güzel sanatlar ve ilim yadigarları hakikaten dünyada eşine rastlanmayan çok kıymetli hazinelerdir.

En büyük mazhariyetlerimizden biri de Türk cumhuriyetinin ulu önderi ve Türk kültürünün büyük rehberi Kamâl Atatürk'le müşerref oluşumuzdur.

Vatanımıza avdet ederken Türkiye cumhuriyeti hükümeti ve Türk âlimleriyle ediblerinden gördüğümüz çok samimi ve dostane hüsnü kabule Sovyet heyeti namına en samimi surette teşekkür ederiz.



Dün Fenerbahçede yapılan atletizm müsabakalarından ve yüzme yarışlarından bir sahne

## MEMLEKET HABERLERİ

## Edremidin üç nahiyesi

Bu nahiyeler içinde en ilerilemiş olanı Havrandır



Edremid (Akşam) — Edremid kazasının Havran, Altınoluk ve Hamdibey namında üç nahiyesi vardır: Havran, Balıkesir - Edremid şosesi üzerinde 1300 haneden mürekkep büyük ve şirin bir nahiyedir. Uzun ve büyük bir çarşısı olan Havran yeni ve modern bir belediye binasına maliktir. Çevresi bağ, bahçe ve zeytinliklerle bezemiş her yönden ileri hareketleri göze çarpmaktadır.

7 yağ fabrikası, iki incir ve üzüm imalâthanesi mevcuttur. Yaz kış faaliyeti eksik olmaz. Bu daimi faaliyetiyle Havran nahiyesinde büyük bir şehir hayatı sezilir. Belediye memleketin ilerlemesi yolunda ciddi bir programla çalışmakta ve seneden seneye nahiyeye yenilikler getirmektedir. 937 senesinde Havran merkezini elektrikleştirmiş görmek mümkün olacaktır.

Havran merkezinde biri üç sınıflı, diğeri beş sınıflı olmak üzere iki mektep ve bir de köy yatı mektebi vardır. Birinci mektep binasına bitişik olan bu yatı kısmında 30 köy çocuğu okutulmaktadır.

Bu sene başında merkeze bağlı Güre köyünde de ikinci bir yatı mektebi açılmış ve civar köylerden alınan 20 çocuk aynı suretle yetiştirilmeye başlanmıştır.

## ALTINOLUK VE HAMDİBEY NAHIYELERİ

Altınoluk nahiyesi: Kazanın 25 kilometre kısmı garbisinde ve 300 haneden ibaret bir nahiyedir. İstihsal ve geçimini zeytinlik teşkil eder. Nahiye'nin bulunduğu saha yüksek ve dağlık bir çevre içinde olduğundan burada umran eserleri meydana getirmek ayrıca tabiatle mücadele zorluğu doğurmaktadır. Bu yüzden eski nahiyeye merkez olduğu halde burada calibi dikkat bir yenilik ve

ilerleme görülememektedir.

Hamdibey nahiyesi: Edremidin 45 kilometre şimalinde bulunan bu nahiyemiz maalesef her yönden çok geri kalmış vaziyettedir. Etraf kasaba ve şehirlerden uzak bir yerde olması ve hiç olmazsa bu uzaklığı bertaraf edecek muntazam bir yol rabatası bulunmaması Hamdibey'in umrandan ve ilerlemekten mahrum bir halde kalmasına sebep olmuştur.

## Beş komünistin muhakemesi

İzmir (Akşam) — Adliye koridorunda jandarmalara karşı gelmek, hükümetin manevi şahsiyetini tahkir edecek şekilde bağırıp çağurmak ve komünizm propagandası yapmakla maznun Salâhaddin, Yusuf, Mehmet Emin, İsmail ve Hayri Tekinin muhakemelerine İzmir asliye ceza makemesinde devam edilmiştir.

Geçen celsede müddeiumumi iddiasını serdederek beş maznunun da suçu işledikleri sabit olduğunu söylemiş ve tecziyelerini istemişti. Bu celsede maznunlardan Mehmet Emin, müdafasını yapmış, masum olduğunu söyleyerek beraetine karar verilmesini istemiştir. Diğer maznunlar, müdafaa için hazırlanamadıklarını söylediklerinden muhakemeleri 22 Eylül'e bırakılmıştır.

## Kurtuluş bayramında kazalar

İzmir (Akşam) — 9 Eylül kurtuluş bayramı günü İzmirde dört otomobil ve kamyon, 1 araba kazası olmuştur. Denizde Alman bandıralı Corto vapurunda bir amele, on metre yüksekten vapurun ambarına düşerek yaralanmıştır. Kazalarda ölen yoktur. Vilâyet bütün belediyelere ve kaza kaymakamlarına bir tamim göndermiş, son zamanda artmış olan otomobil ve kamyon kazalarına karşı tedbirler alınmasını bildirmiştir.

## Zonguldakta feci bir kaza

Şoför öldü, beş yolcu yaralandı

Zonguldak (Akşam) — Zonguldak - Ereğli şosesi üzerinde beş kişinin yaralanması ve şoförün ölümüyle neticelenen feci bir otomobil kazası olmuştur. Kaza yıkık bir köprü ve şoförün arazi üzerindeki acemiliğinden ileri gelmiştir. Vaka şöyledir:

Ereğli - Zonguldak şosesi üzerindeki Çaylıoğlu köprüsü aylardanberi yıkıktır. Yol yeni ve düzgündür. Köprü, yolun seviyesinden alçak kaldığı için beş altı metre yaklaşılmadan belli olmamaktadır.

İstanbul şoför Fethi, Zonguldaktan aldığı beş yolcu ile Ereğliye giderken burada yuvarlanmıştır. Yaralı muavinin anlattığına göre, Fethi yolun verdiği itimatla oldukça hızlı gidiyormuş. Köprüye on metre yaklaşıncaya işin farkına varıyor. Fakat ne fren yapması, ne geri vitesi ve ne de direksiyonu çalılar üzerine kılması arabayı uçuruma yuvarlanmaktan kurtaramıyor. Direksiyonun parmaklıklarından birisi zavalı Fethinin gözünden beynine saplanıyor.. ve öldürüyor. Beş yolcu da ağır, hafif yaralanıyorlar.

Fethi, İstanbuldan birkaç hafta önce gelmiş, 22 yaşlarında ve az zaman içinde kendisini muhitinde çok sevirmiş bir gençti. Ölümü çok büyük teessür uyandırmıştır. Şoförler arkadaşlarına şimdiye kadar burada az görülmüş bir cenaze merasimi yaptılar. Mezarı başında birçok şoförler söz söylediler, şiirler okudular, gözyaşı döktüler.

## Canavar koca Karısının barsaklarını ciğerlerini koparak öldürdü

Konya vilâyetine bağlı Hadimin Kozviran köyünde canavarca bir cinayet işlenmiştir. Bir gece Bayram Ahmet oğlu Ömer adında birinin boğazından yaralı, eşi Elmasın da maktul bulunduğu haber alınmış, adliye derhal tahkikata girişmiştir. Tahkikatın neticesinde, Ömerin eşi feci şekilde öldürdüğü, şüpheyi ve zannı üzerinden atmak için kendisini hançeresinden yaraladığı anlaşılmıştır.

Eşinin gayri meşru münasebetlerde bulunduğunu anlıyan Ömer, gece yarken Elmasa saldırmış, ustura ile sol göğsünün altından göbeğine kadar yararak barsaklarını ve midelerini dışarıya çıkarmış, kudurmuş bir hınçla karaciğerinin bir bölümünü koparmıştır.

## Feci bir cinayet

Bir teneke suyu pisletmek yüzünden bir adam öldürüldü

İzmir 12 (Akşam) — Denizlide Sarayköy kazasında müthiş bir cinayet olmuştur. Denizlinin Çakmak köyünden Sarayköy pazarına giden İbrahim adında biri, Sarayköyde bir çeşmeden su alan küçük bir çocuğun su dolu tenekesinde ellerini yıkamıştır. Suyu pisleten İbrahimden, ağabeyisi fırıncı Tevfik oğlu Kâzım şikâyet eden çocuk, büyük bir kavgaya sebebiyet vermiştir. İbrahim, çocuğun suyunu neden kirlettiğini kendisinden soran Kâzım da tokatlamak istemiş, bu yüzden aralarında çıkan kavgada İbrahim bıçakla Kâzım'ı müteaddit yerlerinden ağır surette yaralamıştır. Kâzım da tabancasını üç el ateş ederek İbrahimi öldürmüştür. Cinayet yerinde ikisinin de ölüsü bulunmuştur.

## İzmirde talebe tehacümü fazla

İzmir 12 (Akşam) — İzmir ilk mekteplerinde bu sene müracaat eden talebe miktarı, geçen senekinden çok fazladır. Onun için yeniden ilk mektepler açılması lâzım gelecektir. İzmir kültür direktörlüğü, ihtiyacı karşılamak için şimdiden tedbir almağa başlamıştır.

## İzmir sergisini şimdiye kadar 193,392 kişi ziyaret etti



İzmir sergisinden çok güzel bir görünüş

İzmir 12 (Akşam) — İzmir fuarı, alâka ile ziyaret edilmektedir. Yalnız 9 Eylül kurtuluş bayramı günü fuarı ziyaret edenlerin sayısı 51,580 dir. 1 Eylül'den şimdiye kadar fuarı ziyaret edenlerin sayısı 193,392 ye çıkmıştır.

Otel ve pansiyonlar, çok kalabalıktır. Uzak vilâyet ve kazalardan bile fuarı görmeğe gelenler pek çok-

KADIN KÖŞESİ  
Tirolyen şapkalar

Tirolyen şapkalarını takıldık eden bu şapka bej rengi fıtrdendir ve spor için giyilmektedir.

## Sağ kolunu çarklara kaptırdı

Yedikulede Kazlıçeşme civarında bir fabrikada çalışan Ömer adında bir işçi işlemekte olan makineleri temizlerken sağ kolunu çarklar arasına kaptırmıştır.

Ömerin kolu parçalanmış, baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır.

## ÖLÜNCEYE KADARI!..

Yazan: **ESAD MAHMUD KARAKURD**

Tefrika No: 72

— Göremiyorum yavrum. Al sen bak!..  
— Bedri kalkıyor... Ağır ağır yürüyor... Başında korkunç bir ağırlık... Bakıyor...  
— Kırk buçuk!..  
— Dereceyi bırakıyor... Dizlerini bükerek dadısının yanına oturuyor...  
— Dadı, çok azab çekiyor değil mi?  
— Çok, çok!.. Haydi benim iyi kalbli yavrum, inad etme!.. git şu doktoru getir!..  
— Olmaz dadı, buna imkân yok!.. Doktor kim olduğumuzu bilmiyor. Eğer buraya getirirsem, her şey meydana çıkacak!..  
— Göz göre göre kardeşini gömecek miyiz Bedri?  
— Ne yapayım dadı, söyle ne yapayım? Benim içim yanmıyor mu zannediyorsun!.. Ah bilsen dadı, ne çekiyordum şimdi ben!.. Sen bana acı dadı, ben ondan daha çok acınacak bir haldeyim şimdi!.. İçimde bir yerin yandığını duyuyorum, beynim tutuşuyor.. yanıyorum dadı yanıyorum!..

— Evlâdım!.. Evlâdım!..  
— İhtiyar kadın onu saçlarından okuyor...  
— Ne talihsiz çocuklarmışsınız siz!.. Bir gün güler yüz görmediniz!..  
— Öyle dadı, çok talihsizmişiz!.. Bu kadar azab çekmek için ne yaptık bilmiyorum ki!.. Şu uğursuz dünyaya gözlerimizi açtığımız gündenberi sürünüyoruz... İki kardeş, kime biz ne yaptık, bu hangi büyük günahımızın karşılığı?.. Ne istiyor Allah bizden!.. Söyle dadı ne yaptık biz ona?..  
— Sus yavrum, günaha girme!.. Elbet bunun bir sebebi, hikmeti vardır.  
— Bebebi yok!.. Zulüm, gaddarlık, alçaklık bu dadı!.. Tabiatın, yaradılışın, varlığın, ne bileyim ben ne varsa onun namussuzluğu bu dadı!..  
— Sus yavrum sus!.. Tövbe de!..  
O sırada, Bülend'in birdenbire kırıpkırları oynar gibi oldu, başı sağa doğru düştü. Gözleri açıldı. Dumanlı, puslu, ıslak gözler!.. Bakıyor; ilk defa hayatında ışık görüyormuş gibi, sarı

gölgelerini tavana veren lâmbaya hayretle ve dehşetle bakıyor... Dudaklarında soluk bir kumıldayış ve sonra inlemeğe benzeyen ince bir ses!..  
— Anne!.. Anne!..  
Bu sese, can veren bir kuşun çırpışına benziyor...  
— Anne!.. Anne!..  
İhtiyar kadın, titreyen ellerini onun alınına götürüyor...  
— Bülend, kızım; nasılsın yavrum, açıldın mı artık?..  
Aynı ses, aynı çırpış!..  
— Annemi görüyorum... Beyazlar giymiş... Bana geliyor... Annemi görüyorum... Anne... Anne!..  
— Bülend yavrum; bana bak biraz!.. Dadım tanıyıyor musun, unuttun mu beni? Kızım, ciğerparem, döndür başını bu tarafa!..  
— Annemi görüyorum!..  
Ağlıyorlar... İkisi de ağlıyor!..  
Bedri, gözlerini kız kardeşinin gözlerine dikmiş bakıyor... Yanaklarında iki damla yaş!..  
— Dadı çok ızdırab çekiyor... Saykılıyor... Ne yapalım dadı söyle ne yapalım!.. Çıldıracağım!..  
— Koş doktoru getir Bedri göz göre göre öldüreceğiz kız!..  
— Ah!.. Getiremem dadı!.. Onu getirmek ölümden daha korkunç!.. Her şey meydana çıkacak, her şey anlaşılacak!.. Sonra nasıl yaşayacağız, ce-

miyetin içine hangi yüzle çıkacağız!..  
— Cemiyet, cemiyet diyip durduğun da nedir oğlum bilmiyorum!.. Bir türlü ağzından düşmüyor bu söz!.. Ne kadar korkuyorsun ondan!.. Bu cemiyet dediğin şey neyse günahsız bir kızın, namussuzca kandırılmış, bir tecrübesiz yavrunun göz göre göre ölmesine nasıl kail oluyor? O cemiyet dediğin şey, asıl birisine fenalık yapmak istiyorsa, hırsız gibi zavalı yavrunun içine girerek onu bu hale sokan katil yakalansın!.. Onu öldürsün, biz ona ne yaptık ki korkuyorsun sen ondan bu kadar?.. Bizim günahsız olduğumuzu bilmiyor mu?..  
— Bilsede affetmez ki dadı!..  
— Affetmezse etmesin!.. Biz kendimizi bilmiyor muyuz? Yetişir bu bize!..  
— Yetişmez dadı!..  
— Bedri oğlum, sen okumuş bir çocuksun!.. Denizyayı beninden daha iyi bilirsin!.. Sana ne âlemden, kız kardeşini tanıyıyor musun sen? Ne söylerlerse söylesinler!.. Aldırış etme!.. Git şu doktoru getir!.. Kurtarsın yavrumu, ateşler içinde yanıyor bak!..  
— Olmaz, olmaz dadı!..  
— Başka bir doktor getir!..  
— O da aynı şey!..  
— Yapma Bedri yapma!.. Allah razı olmaz bu işe!..  
— Razi değilse neden bu hale getirdi hepimiz!..

— Tövbe de oğlum tövbe de!.. Kardeşin ateşler içinde yanıyor... Allaha dil uzatılır mı?  
Kısa bir çığlık... Bülend sarsılarak başını kaldırıyor, haykırıyor:  
— Ağabey!.. Ağabey!.. Korkuyorum!.. Bayıldın beni!.. Başımın ucundan ayrılma!.. Bayıldın beni doktor!.. Korkuyorum, utaniyorum...  
Bedri hemen onu ellerinden yakaladı.  
— Bülend, Bülend, yavrum, kendine gel!..  
Başını ihtiyara çevirdi...  
— Köş dadı bir bardak su çabuk!..  
Bülend çırpıyor... Dudakları dişlerinin arasında... Gözleri büyük ve kırmızı... Titriyor...  
Suyu zorla ağzından akıtıyorlar...  
— Haydi yavrum sakın ol!.. Bak benim, ağabeyin başının ucunda!.. Bana bak biraz, çevir yüzünü!..  
— Korkuyorum... Utaniyorum!.. Bayıldın beni!..  
Yavaş yavaş kırıpkırları... Dudaklarında bir damla kan... Kendi kendine mırıldanıyor...  
— İhsan!.. İhsan!..  
Bu iki heceli kelime, kızın dudaklarında yırtık eski bir çamaşır bez gibi ses veriyor...  
— İhsan!.. İhsan!..

(Arkası var)

# Londrada çok meşhur bir artist meteliksiz öldü

**Bir zamanlar en lüks hayatı yaşıyan bu kadın 20 senedenberi, eskiden yıldızı olduğu tiyatronun kapısında kibrit satıyordu**

Londranın en meşhur tiyatrolarından biri olan «Gaiety Theatre» nin basamaklarında yirmi senedenberi ihtiyar bir kibrit satıcı kadın oturur dururdu. Bu kadın, tiyatronun eski meşhur yıldızlarından biri idi. Satığı kibritlerin parası ile geçirdi. İsmi «Kate Foote» idi. «Kate» dünyanın en talisiz, fakat aynı zamanda en metin kadınlardan biri sayılabilir.

## ZENGİN BİR GENÇ KIZ

Kate, Amerikanın Mişigan eyaletinde doğmuştu. Yirmi yaşlarında iken Amerikadaki sönük hayattan bıkmış, ve ailesinin serveti müsait olduğu için annesile birlikte Parise gelmişti. Ana kız, Chams Elysée'de bir ev tutarak burada yaşamağa başladılar. Parisin sahne hayatı bu romantik genç kızı çok geçmeden cezbedti. Annesinin mümanaatına rağmen Kate, aktris olmağa karar verdi.

Comédie Française oyuncularından Dupont Vernon'dan ders aldı ve çok geçmeden iyi bir artist oldu. Yalnız fransızca şivesi aksadığından, yeni mesleğindeki taliini denemek için Londraya hareket etti.

## YENİ BİR YILDIZ

Bir piyeste küçük bir rol almağa muvaffak oldu. Bu roldeki büyük muvaffakiyeti ve bilhassa fevkalade güzelliği herkesin nazarı dikkatini celbetti. Münekkitler yeni bir yıldızın doğduğunu yazdılar. Hakikaten çok geçmeden Kate, Londranın en parlak yıldızı olmuştu. Namı kısa bir müddet zarfında bütün dünyaya yayıldı. Nevyorktan, Avustralyadan, Yeni Zelandadan birçok teklifler aldı.

Kendinde dinlenmek ihtiyacını hissettiği için, Avustralyadan gelen teklifi kabul etti. Uzun bir yolculuktan sonra dinç ve mesud Sidneyye vasıl oldu. Buradaki muvaffakiyeti Londradakini kat kat bastırdı. Sidney'nin en aristokratik mahfelleri kapılarını güzel yıldız açtılar.

## BİR AŞK MACERASI

Bir gün bir ziyafette yüzbaşı Frank Perry'ye rast geldi. İki genç birbirine karşı büyük bir aşk duyular, birkaç gün sonra evlendiler. Fakat saadetleri uzun sürmedi. Bir sene sonra Perry hastalanarak öldü.

Bu facia karşısında nevidiye düşen genç kadın Londraya döndü ve sahne hayatına avdet etmekle kocasının ölümünü unutmaya çalıştı. Aynı zamanda yazı yazmağa da başlamıştı.

## GENÇ BİR AŞIK

Çok geçmeden Londra onun şöreteli le çinçin ötmeye başladı. Tiyatro kapısında bekleyen aşıkaları içinde en sebatkârı Nevton isminde biri idi. Nevton bir vapur inşaatçısının oğlu idi. Güzeli artiste delicesine tutulmuştu. Kateyi görmezse iyemiyor, içemiyor, uyuyamıyordu. Kadının kapısından sadık bir köpek gibi ayrılmıyordu.

Bir taraftan kederini unutmak arzusu, bir taraftan da Nevtonun gösterdiği bağlılık, Kateyi bu genç milyonerle evlenmeğe sevketti. Fakat evlendikten sonra da Nevtonun aşkı bütün hararetlendi. Karısından bir türlü ayrılmak istemiyordu. Bir dakika onu görmeden duramıyordu. Sahnede bile kadını yalnız bırakmıyor, yanında olmak istiyordu.

Kate, zerre kadar oynamak kabiliyeti olmadığı halde kocasına çıktığı piyесlerde ufak, ehemmiyetsiz roller temin ediyordu. Nevton bu rolleri bile beceremiyor, karısını seyirden başka bir şey yapamıyordu. Söylieceğini unutuyor ve Kate ne yapmak lazım geldiğini fısıldamak mecburiyetinde kalıyordu.

## KARISINA HAYRAN

Evde de aynı şeydi. Daima onun yanında olmak istiyordu. Fakat bunun kıskançlıktan ileri geldiği zannedilmesin. Bilâkis Nevton bütün servetini mükellef ziyafetler vermeğe serf ediyor. Her gece evde birçok davetli bulunduruyordu. Bu suretle karısına



Yukarıda Kate Footenin gençlik resmi, aşağıda tiyatronun kapısında kibrit satıyor

kendi gibi başkalarının da hayran olmasını istiyordu.

Nevyorktan iyi bir teklif alan Kate oraya hareket edince kocası karısını takip etti ve Amerikada da sayısız para harcamağı ihmal etmedi. Fakat çok geçmeden Nevtonun parası tüken-di ve karısının sahneden aldığı paraya muhtaç kaldı.

İkinci kocasının bu sıkıcı aşkından bıkan genç aktris Nevtonu Amerikada bırakarak gizlice Avrupaya yollanmıştı. Bundan bir gün sonra zavallı Nevton bir otele elinde karısının resmi olduğu halde ölü bulundu.

## KATE SAHNEDEN AYRILYOR

Kate, Avrupaya varıp faciayı işittince derin bir kedere düşmüş ve sahneden tekrar ayrılmıştı. Kendisine daima ikinci kocasını hatırlatan sahneye bir daha ayak basmamak kararını vermişti. Unutmak için seyahat etmeğe ve kumar oynamağa başlamıştı.

Fakat Nevtonun hayali onu bir türlü terketmiyor, nereye gitse, Mısırdaki ehraamların üstünde, Monte Karloda kumar masasının yanında önüne çıkıyordu. Nihayet bu ona bir ders oldu. Kendi kendine :

— Ben işi izam ediyorum, taliime boyun eğmeliyim, dedi.

Bunun üzerine sessizce Londraya döndü. Hakikaten Nevtonun hayali çok geçmeden ortadan kayboldu.

## ÜÇÜNCÜ İZDIVAÇ

Bu sırada İsidor Maas isminde bir iş adamına tesadüf etti. Maas, onun nevmi ve kırık ruhuna metanet verir, onu teskin eder gibi oldu. Tereddüt etmeden Maas'la evlendi. Yirmi sene onunla mesut yaşadı. Maas, bir gün kalb sertesinden ölünce bu üçün-

cü ölüm karşısında Kate garip bir şey yaptı. Kocasından kalan 30 bin doları aldı ve Monte Karloya giderek kumara daldı. Bir gecede 125 bin dolar kazandı. Fakat ertesi gece bir elde 125 bin doları ve bütün parasını verdi.

## BEŞ PARASIZ

Londraya döndüğü zaman 300 doları kalmıştı. En iyi elbiselerini giyerek gençliğinde kendi şerefine verilen mükellef ziyafetlerde bulunduğu en müstesna otellere gitti, yedi, içti ve bu parayı da bir gecede bitirdi.

Arkadaşlarının yardım tekliflerini reddetti. Kalan birkaç kuruşu ile büyük bir kibrit kutusu aldı ve bir zamanlar büyük muvaffakiyet kazandı Gaiety Theatre'nin önüne gelerek kibrit satmağa başladı.

## GARİB BİR TESADÜF

Kibrit satıcılığına başladığı tarihten bir müddet sonra bir gece orta yaşlı sık bir kadın ihtiyar Katenin önünde durdu. İki kadın birbirine baktılar. Kate hayretle:

— Elinor sen misin? diye sordu.

Bedbaht kibrit satıcının önünde duran kadın dul Lâdi Toringtondu. Gençliğinde Kate ile beraber birçok piyесlerde oynamış olan Lâdi Torington cevap verdi:

— Evet benim. Hem de senin gibi meteliksiz. Bütün servetimi at yarışlarında kaybettim. Kibrit satmakla hayatını kazanabiliyor musun bar!

— Ölmeyecek kadar.

Lâdi Torington düşünceye daldı. Bir müddet sonra sükûtu ihlâl etti:

— Hayır, hiçbir zaman kibrit satıcısı olamam.

Kate, acıyan gözlerle arkadaşına baktı ve ilâve etti:

— Ne çare... Kederden kaçmakla bir şey kazamazsın. Taliine boyun eğ!

Bu iki cümle, acı hayatının ona öğrettiği felsefeyi hülasa etmişti Lâdi Torington başını sallayarak uzaklaştı. Kate, ertesi gün sabık arkadaşının ölümünü öğrendi. Aksi taliini karşılayacak kadar metin olmanın o zayıf kadına acısı. Kendi metanetinden memnun, kibrit satmağa devam etti. Senelerce kibrit satmakla yaşadı. Ancak birkaç ay evvel öldü.

Katenin ölümünü işiten müşterileri, hayatını bildikleri için cenazesine, havanın yağmurlu olmasına rağmen, gitmeyi ihmal etmediler. Getirdikleri çiçeklerle bu talisiz, fakat metin kadına karşı olan hürmetlerini ifade ettiler. Kate, talisizliğine kimseye zarar vermeden katlanmıştı.

# Irak hariciyenazirini beyanatı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

da aktolunan ittifak ne haldedir?

— İttifak muahedesinin mübadelesi için önümüzdeki kış mevsiminde Riyada gideceğim. Muahede Yemini de ittifaka girmesi için bir madde konmuştur. Muahede kimseye karşı yapılmış bir ittifak olmayıp münhasıran tecavüze karşı hazırlanmıştır. Esas maddeleri Milletler Cemiyeti misakının ahkâmından mülhemdir.

## MİLLETLER CEMİYETİNİN VAZİYETİ

— Milletler Cemiyetini bugünkü şartlar içinde kuvvetlenmiş mi, yoksa zayıflamış mı görüyorsunuz?

— Bu mesele bir hayli müşküldür. Şimdiki halde bir şey söylene-mezse de her halde Milletler Cemiyetinin zayıf noktaları anlaşılmalıdır. Bu zayıf noktaları falezeye çalışmak herkesin borcu oldu. Milletler Cemiyeti yaşatılmazsa umumi sulh nâmına onun yerini tutacak bir başka teşekkül yoktur. Sulh için Milletler Cemiyeti sisteminden başka bir vasıta mevcut olmadığı görülüyor ve herkes onu tekemmül ettirmeğe çalışıyor. Nitekim önümüzdeki asamble toplantısında da bu mesele görüşülecek ve zayıf noktaların izalesine çalışılacaktır. Milletler Cemiyetinin asıl derdi misakın ruhuna sadık kalmak zihniyetinin henüz yerleşmemesidir.

Eskiden beri her memleket yalnız kendi menfaatini düşünüyordu. Milletler Cemiyetinin teşekkülünden sonra memleket menfaatlerini gözetmek, fakat bu menfaatleri Milletler Cemiyeti menfaatleri ile uygunlaştırmak icap etti. Efkârı âmme buna göre hazırlanmamış olursa güçlükler çıkması gayet tabiidir. Mesele Britanya imparatorluğu eczasından her biri müstakillen hareket ettiği halde gene her biri imparatorluk menfaatleri çerçevesinden çıkmadığı için imparatorluk arasında bir vifak devam etmektedir.

Milletler Cemiyetinin böyle bir örnek dahilinde çalışması gerekir.

Şimdi ıslahı düşünülen Milletler Cemiyeti misakı belki esasında iyi bir misaktır. Fakat amelî ve tatbiki kıymeti dolayısıyla bugünkü serafite uygun hale getirilmesi için çalışılmaktadır. Netice itibarıyla iyi bir misak yapmakla iş bitmiyor. O misakı hazm ve ona müzaheret edecek efkârı umumiye ister.

## FİLİSTİN VAZİYETİ

— Filistin vakaları ve son tavassut teşebbüsleri hakkında bizi aydınlatırmı-sınız?

— İraklılar Filistin araplarına kavmi rabitalarla merbuturlar. Irak aynı zamanda İngiltere devleti ile de dost ve müttefiktir. Bu iki sebepten dolayı tavassut çaresine baş vurduk. Fakat bu şartlar içinde tavassut vazifesi o kadar güç ve naziktir ki çok defa dikkate ihtiyaç vardır. Müşkülâtı takdir etmekle beraber ümidimi kaybetmemiş bulunuyorum. Her halde neticenin hayırlı olacağını zannetmekteyim. Filistin araplarının muhik ve makul şikâyetlerinin nazarı itibara alınacağı umuyorum. Şimdiden bu şikâyetlerin mahiyetini takdir etmek güçtür. Çünkü İngiltere hükümeti bir tahkik heyeti göndermeğe karar vermiştir. Bu heyet vaziyeti tetkik ederek raporunu hazırlayıp İngiltere hükümetine verecektir. İngiltere hükümeti ona göre

bir karar alacaktır. Vaziyet az çok tabii bir mahiyet alınca heyetin teşrinievvel sonlarında işe başlayacağını ümit ederim. Ancak vaziyetin daha vahim bir hal almaması için İngiltere hükümeti Filistine yeni askeri sevkıyat yapıyor. Bu sevkıyatın sırf ihtiyat kabilden olduğu zannediyorum. Ümit ediyorum ki bu kuvvet hiç bir tarafı ezmek veya incitmek niyeti ile gönderilmemiştir.

Tavassut bahsine gelince: Filistinde bizzat ahvali tetkik ettim, ve vaziyet hakkında bir fikir edindim. Fikrimi iki tarafa da söylemiş bulunuyorum. İki taraf bu fikrimi kabul ederse o zaman tavassuta başlayacağım. Henüz müzakere halindeyiz. İngiltere hükümeti kendi nokta nazarına göre mandater devlet sıfatı ile Milletler Cemiyetine karşı taahhütleri bulunduğunu ileri sürmüştür. Filistindeki yahudi yurdu bunlar arasındadır. Yani tahkik heyeti yahudi muhaceretinin ölçüsünü de anlayacak, yani Filistine haricîten akın etmiş olan yahudilerin miktarı, Filistin iktisadi tahammülünün derecesini aşmış ve arap unsurunun siyasî ve medenî hukukuna dokunacak mahiyete girmiş ise ona göre tedbir alınacaktır. Bu arada Milletler Cemiyetine karşı verdikleri taahhüdün infaz edilip nihayete erdiğini de görmeleri mümkündür. Filistine bilhassa şarktan gitmiş bazı ifratkâr yahudi muhircileri vardır ki arapları cidden yese düşürecek sözler söylemiş ve hareketlerde bulunmuşlardır.

Onlara kahrısa Filistin aslen yahudi yurdu imiş, yahut bütün Filistin yahudi yurdu olmasını istiyorlar. Halbuki araplara göre vaziyet böyle değil. Manda noktasından da böyle değil. Filistin içinde ve dışında hiç bir arap Filistin baştan başa yahudi olmasına tahammül edemez.

## TÜRKİYE - İRAK MÜNASEBATI

— Türkiye - Irak münasebatı hakkında bir kaç söz söylemişsiniz?

— Irak - Türkiye münasebatı sevişen iki kardeş münasebatıdır. Eminim ki bu muhabbet iki milletin heyeti umumiyesi arasında ne kadar samimi ise iki milletin iş başı ricali arasında da o kadar samimidir. Değil yalnız şahsım ve iş başındaki hükümet, bütün Irak ricali aynı hisle mütehasstir. İki millet kardeşdir ve ebediyen kardeş kalacaktır.

## NAZIRIN TEŞEKKÜRÜ

— Son defa kendisine ameliyat yapıldığını haber aldığımız bay Sabahin sıhhati nasıldır?

— Oğluma gösterilen büyük alâka beni derin surette mütehasstir etmiştir. Biz Türk arkadaşlarımıza ve Türk hükümetine bir çok meselelerde medyunu şükranız. Bu hususî işte de lütfen izhar buyurulan ihtimam ve itinaya karşı yürekten gelen teşekkürlerimi ifade edecek söz bulamıyorum.»

Başvekilimiz İsmet İnönü ve hariciye vekilimiz B. Tevfik Rüstü Aras Şişli sıhhat yurdunda ameliyatı muvaffakiyetle neticelenen bay Sabah ameliyattan sonra hastanede ziyaret etmişlerdir.

## NAZIR YARIN GİDİYOR

Irak hariciye nazırı yarınki semplo ekspresile Cenevreye müteveccihen hareket edecektir. Nazır teşrinievvel sonlarına doğru tekrar İstanbulla gelecektir.



Londradan Parise giden Mısır başvekili Nahas paşa zafer takımın altın defterine imza atarken

# Saray ve Babiâlinin iç yüzü

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme iktibas hakkı mahfuzdur — Tefrika No. 748

## Addülhamid: "Beş buçuk milyonla nereye kadar gitmek kabilsen gidelim, sonrasını düşünürüz,,

PARA MI, DUA MI?

1902 senesinde bir gün serasker Rıza paşaya Arap İzzet paşa vasıtasıyla tebliğ olunan bir iradef:

(Asker masrafında israf bulunduğundan bu sene bütçesinden tenzilât icrası) bildirilmişti.

Maliyeden ordu idaresi için elzem görünen yedi buçuk milyon yerine beş buçuk milyon lira veriliyordu.

Serasker paşa masarifi bundan ziyade kısmının askeri dilenmeğe sevkedeceğini arzetti. Rıza paşa ile yıldızları barışık olmanın İzzet paşa:

— İzam buyuruluyor. Müslüman askeri paraya muhtac değildir. Padişahın teveccühü onlara kâfidir!

Dedi. Rıza paşa padişahın iradesi İzzet paşa kaynağından telkin gördüğünü anladı.

İzzet paşa dua ile hacı gemisini yürütmek istiyordu!

Ertesi akşam Rıza paşa mabeyne çağrıldı. Bahriye nazırı Hasan Hüsnü, Tophane müşiri Zeki paşalar da orada idiler. İzzet paşa tenkihat hakkında katî irade sadır olduğunu üç paşaya tebliğ etti. Üç asker paşa tenzilât mümkün olamayacağına ittifak ettiler.

Bir gün sonra huzurda bir toplantı oldu. Rıza paşa masarifi hakkında hazırladığı icmalli pusulayı gösterip okumağa başlamak üzere iken Abdülhamid hiddetle:

— İzahat istemiyorum!

Diye sözü kesti. Askerî dairelerin bütçelerinden mutlaka tenzilât icrasını ferman etti. İşin müzakereye tahammülü kalmadığını gören Hasan ve Zeki paşalar:

— Ferman efendimizindir!

Diye iradeye boyun eğdiler. Fakat Rıza paşa dayandı.

— Allah tarafından müeyyet yedi hümayunlarına vedia olan asker aç bîlâc, çıplak kalacaktır; nazarî vasıtalarına müracaat edeceklerdir. Zabitler istihkaklarını hatta kısmen almak için dilenme derecesinde müşkülât geçiriyorlar. Hal böyle iken askerî bütçeden tenzilât icrası intihar demek olur. Bundan da her şeyden evvel vicdanî şahanelerinin istirahatî münasib olur. Bunu ihtiyar ihanettir. Tasarruf lâzım ise cemiyeti rüsumiye ve emsali zaid meclisler kaldırılmalı. Beyhude işrafların önü alınmalı. Devlet mübayaatı tevhid olunarak mutemed bir hayete havale olunur!

Bu metin mukabele padişahın yelkenleri suya indirdi. Âsabi sükûnet bulan Abdülhamid ayağa kalktı:

— Serasker paşa! Madem ki bütçeden tenzilât kabul değildir. Bu senenin bütçesi ile yürüyelim. Daha doğrusu 5,5 milyonla yürüyelim. Nereye kadar kabilsen devam edelim. Tahakkukunda zammı çaresini düşünürüz!

Dedi. Meclise hitam verildi (1). İşler de eski tas, eski hamam devam etti.

### SİNGAPUR HÂKİMİNİN KİTAPLARI

Abdülhamidin İslâm itihadi siyasetinin esaslılığından evvelce bahsetmiştim. O böyle büyük ve âdeta evrensel bir siyasetin kendisine isnad edilmesinden hoşlandı; bu yolda propagandaya yarıyacak zahiri muhafazaya da itina ederdi.

Onun hilâfet ve saltanat merkezinde İslâm diyarlarından toplanmış daîmi misafirleri bulunurdu.

Bunların Kürt reisleri, Arap uleması ve şeyhleri gibi bir kısmı (misafir haneî hümayun) denilen dairede oturlardı. Burası bir imarethane gibi idi. Bu misafirlerin yemekleri saray mutfağından giderdi; hazinesi hâssadan kendilerine maaş verilirdi; çocukları mekteplerde meccanen tahsil ettirilirdi.

Hal ve mevkiileri daha yüksek ve meriyyühâtır olanlarına ise ayrıca konaklar tahsis olunurdu.

Afganî şeyh Cemaeddin, Maskat emiri Şeyh Fazl paşa bu yüksek kısımdan idiler.

(1) Serasker Rıza paşanın hatıratı.



Şeyhislâm Cemaeddin efendi

Abdülhamid İslâm diyarının ötesinden, berisinden İstanbul'a bu adamları celb ve cem eylemekle, bunlara bu suretle ikram ve iltifatlarda bulunmakla bunların memleketlerindeki müslümanlarda kalbden kendisine merbutiyet nasıl olacağını zan ve ümid eyledi. Bu nümayişler kimleri aldatılabildi? Ancak bazı safdilleri!

Üstad Abdürrahman Şeref bey anlatırdı:

Hacca giden iki Afganlı İstanbul'a uğrar; Kâğıthane mesiresinin lâtafeti duyarlar; seccadeleri ve nargileleri ile bu seyrangâha varırlar; su başında safa ederken ötede kadın yüzünden bir arbede çıkar; Afganlılar merak ile gürültünün çıktığı yere giderler! biraz durduktan sonra avdet ederler; bakarlar ki eşyalarının yerinde yeller esmiş! araştırırlar, soruştururlar, aşırıldığını anırlar; saf adamlar:

— Derbarı halifera düzd midared!

(Halife makarında hırsız var ha!) diye istiğrab ederler!

Zavallılar! Hilâfet makarında daha ne büyük hırsızlar bulunduğundan gafil! İşte Abdülhamidin siyaseti ancak böyle safdiller üstünde muvakkaten bir tesir uyandırma bile bu tesir hakikat karşısında derhal zevale uğrar, yerine aksülâmel kaim olurdu. Kâr yerine zarar!

Bu siyaset bazar insanı ağlamak mı, gülmek mi lâzım geleceğinde mütehayır bırakacak hal ve hâdiselere de sebebiyet vermiştir.

Japonya imparatoruna nişan götürmek için Aksayı şarka gönderilen Osmanlı gemisinin uğradığı akubetin fecaati gönüllerde teselli bulmaz bir hüznün ve keder bırakmıştı.

(Zillullah filarz ve halifei ruyi zemin) Abdülhamid bu faciadan fena tesirini bir derece olsun hafifletmek istiyordu. Bunun için dinî propagandaya yapmak üzere ve (tetkik heyeti) namıyla 1902 senesinde Aksayı şarka bir misyon göndermeği düşünmüştü. (Bunda Almanların gizli teşvikleri de olmalı idi.)

Abdülhamid bu defa göndereceği heyeti ne Haliçteki çürük harp gemilerinden birine, ne bir (idareî mahsus) vapuruna bindirmeği muvafık bulmadı.

Liva Enver paşa riyasetinde bir kaç zabıt ile hocalardan mürekkep olan bu heyet Mısırda Porsaitten geçerek bir Alman kruvazörüne (Mançuri) de Portartura kadar gidecekti. Abdülhamidin müracaatı üzerine Almanya imparatoru ikinci Vilhelm buna müsaade etmişti. Bu hilâfet misyonu Porsaitten Alman kruvazörüne bindi. Bu harp gemisi yolda Bombaya, Batavyaya, Singapura uğradıktan sonra Portartura yollandı.

Heyet azası uğradıkları limanlarda iyice geziyorlardı. Hele İngiliz müstemlekesi olan Singapurda çok iyi

kabul olunmuşlardı. Singapur hâkimi kendilerine ziyafetler bile tertib etmişti. Bu hâkim heyet azasından olan hocalardan hilâfet merkezinde basılmış dini kitaplar ve mushaf lar istemişti.

İstanbul gazeteleri bu heyetten ve seyahatten hiç bahsetmemişlerdi.

Portarturu elinde bulunduran Rus hükümeti heyetin gönderilmesindeki maksadı anlamıştı. Heyet Portarturda karaya çıktı; fakat Rus kumandanı bunların hiç kimse ile görüşmelerine meydan vermedi.

Evvelâ haklarında transet gösterdi; sonra hepsini bir (trans siberyen) trenine koydu.

Heyet kapalı bir birinci mevki vagonunda Odesaya kadar uzun bir seyahat yaptı. Heyetin geçtiği yerlerde Rus askerleri selâma duruyorlardı! Misyon bu suretle Odesaya isal edilince bir vapura bindirildi. Birinci sınıf kameralarda istirahatleri temin edilerek İstanbul'a kadar getirildi!

Heyete dahil hocalardan biri bir gün İstanbul'da ehibbasından olan Serveti Fünun sahibi bay Ahmed İhsan bularak Singapur hâkiminin istediği kitaplardan bahsetti. Bay Ahmed İhsan hocayı yanına alarak akrobasından olan şeyhislâm Cemaeddin efendiye gider. Şeyhislâm efendi Singapur hâkimine din kitaplarının İhsan olunmasını padişahın rica eder; mucibince irade çıkar.

Henüz kapanmamış olan matbaai âmire ile Osmanbey matbaasında kitaplar hazırlanır; sandıkların; gürüğe götürülür. Tam sevk olunacağı zaman saraydan bir emir gelir:

«İş'arı ahire kadar intizar!»

(Bu teahhürün verilmiş bir jurnal üzerine emredilmiş olduğuna hiç şüphe edilmemeli.)

İntizar dört ay sürer.

Kitapların gönderilmesini temin ile uğraşarak sevaba girmek isteyen hoca efendinin sabrı tükenir; tekrar bay Ahmed İhsan ile birlikte şeyhislâm efendiye baş vururlar.

Cemaeddin efendi kendilerini baş mabeyinci Hacı Ali paşaya gönderir. Hacı Ali paşa şeyhislâm efendi tarafından gelen bu ziyaretçileri anber kokulu odasında kabul eder. Ziyaretten maksad ne olduğu kendisine izah olunur. Yalnız Singapur hâkiminin İngilizlere tâbi olduğu noktasının açık olarak anlatılmasında zuhul edilir!

Sakal başları tıraşlı, gözleri sürmeli Hacı Ali paşa sakalını okşar, elindeki tesbihi çeker. (Singapur hâkimini din kitapları istiyor ise bunu böyle uzatmağa ne hacet var?) diye düşünür; bu mülâhaza ile şu cevabı verir:

— Canım! efendi hazretleri niçin sizi bana göndermiş? İş Singapur hâkimine gidecek kitaplara ait değil mi? Bütün hâkimlerin mercii de meşihat makamı değil mi? Kendi emirleri altında olan bir hâkimin istediği kitaplar için zatî semuhleri doğrudan doğruya meseleyi tesviye buyursalar daha münasib olurdu!

Bu cevap üzerine artık bay Ahmed İhsan ile hoca efendiye Hacı Ali paşayı etekleyip çıkmak düşmüştü!

Hoca dışarı çıkınca bay Ahmed İhsana:

— Haydi, savuşalım, oğlum! Artık yapacak iş kalmadı. Bu gözleri sürmeliye Singapur hâkiminin kim olduğunu anlatmak hem zor, hem ayıp olacaktır! der. (2)

Cehlin bu mertebesi sehl olmayacağını anlatmak ister!

(Arkası var)

(2) Bay Ahmed İhsan'ın Matbuat hatıraları

### AKBA

Ankara'da her dilde gazete mecmua ve kitapları bütün mektep kitapları ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde tedarik edebilirsiniz. Telefon : 3377

### Betonarme köprü inşaatı eksiltme ilanı

## Nafia Vekâleti

### Şose ve Köprüler Reisliğinden:

İsteklî çıkmadığından dolayı ihalesi yapılamamış olan Zonguldak vilâyetinde Zonguldak - Devrek yolu üzerinde «26000» lira keşif bedelli Devrek köprüsü inşaatı yeniden kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi 25/9/1936 Cuma günü saat 16 da Nafia Vekâleti Şose ve Köprüler Reisliği Eksiltme komisyonu odasında yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak «130» kuruş mukabilinde Şose ve Köprüler Reisliğinden alınabileceği gibi isteyenler bu şartnameleri Zonguldak Nafia Müdürlüğüne müracaat ederek görebilirler.

Muvakkat teminat «1950» liradır. Eksiltmeye girmek isteyenlerin Resmî gazetenin 3297 sayılı nüshasında çıkan talimatnameye tevfikân müteahhitlik ehliyet vesikasını haiz olmaları ve müteahhit bizzat mühendis olmadığı veya bir mühendisle beraber bu işe girmedeği takdirde asgarî yirmi metre açıklığında betonarme bir köprü yapmış olduğuna dair vesika ibraz etmesi lâzımdır.

Teklif mektuplarının 25/9/1936 Cuma günü saat 15 şe kadar Ankara'da Şose ve Köprüler Reisliğine verilmesi lâzımdır. (741) (956)

### Kapalı zarf usulile eksiltme ilanı

## Nafia Bakanlığından:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü hasında yatma ve çalışma binasıdır. Keşif bedeli 180,000 liradır.

2 — Bu işe aid şartnameler ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi

B — Mukavele projesi

C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

D — Hususî şartname ve tarifname.

E — Vahidi fiat ve metraj tarifnamesi

F — Elektrik keşfi ve şartnamesi

G — Sıhhi tesisat keşfi ve şartnamesi ve kalorifer hakkında izah

İsteyenler bu şartname ve evrakı 9 lira bedeli mukabilinde Yapı leri umum müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 21/9/1936 tarihinde pazartesi günü saat 16 da Nafia vekâletinde Yapı işleri eksiltme komisyonu odasında yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliledir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için istenilen 10250 lira muvakkat teminat vermesi, Nafia vekâletinden alınmış yapı müteahhitliği vesikası göstermesi ve yaptığı buna benzer bir işin bedeli 100,000 liradan aşağı olmaması ve bizzat diplomalı mimar veya mühendis olması veya bunlardan birile müştereken teklif yapıp mukaveleyi birlikte imzalaması lâzımdır.

6 — Teklif mektupları yukarıda 3 cü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 cü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (720) (944)

## Nafia Vekâletinden:

Fevziye - Diyarıbekir hattının 360 - 300 üncü kilometresi için montajı ile beraber 50 metre açıklıkta bir demir köprü kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 — Münakasa 28/10/1936 Çarşamba günü saat 10,30 da Ankara'da Nafia vekâleti Demiryollar inşaat dairesindeki münakasa komisyonunda yapılacaktır.

2 — Bu işin muhammen bedeli 35,000 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 2625 liradır.

4 — Münakasa şartnamesi vesair evrak 175 kuruş mukabilinde inşaat dairesinden alınabilir.

5 — Bu eksiltmeye girmek isteyenler 2490 No.lu kanun mucibince ibrazına mecbur oldukları evrak ve vesikalarla 7/5/1936 tarihli ve 3297 No.lu resmî gazete ile ilân edilen talimata göre verilmiş müteahhitlik vesikasını ve isteklilerin lâakal 50 metre tulünde demir köprü ve montajını muvaffakiyetle yapmış olduğuna dair fennî ehliyet vesikasını ve fiat teklifini havi zarflarını mez kûr kanununun tarifati dairesinde hazırlayarak 28/10/1936 Çarşamba günü saat dokuz buçuğa kadar Demiryollar inşaat dairesine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (813) (1146)

### İstanbul belediyesi İlanları

1 den 200 numaraya kadar	15 Eylül 1936 Salı
201 den 400	« « 16 Eylül 1936 Çarşamba
401 den 580	« « 17 Eylül 1936 Perşembe
581 den 760	« « 18 Eylül 1936 Cuma
761 den 820	« « 19 Eylül 1936 Cumartesi

Belediyeden aylık alan emekli ve öksüzlerin Eylül 1936 üç aylıkları yukarıda yazılı günlerde cüzdanlarındaki tediye sıra sayılarına göre Ziraat Bankasından verilecektir. Aylık sahiplerinin numaralarına göre müracaatları ilân olunur. (B.) (1247)

## Ankara Belediyesinden:

1 — Su idaresine alınacak demir boru ve teferruatı ile çimento ve saire on beş gün müddetle kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (6690,50) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (501,78) liradır.

4 — Şartname ve listesini görmek isteyenler her gün Yazı işleri kalemine, isteklilerin de 25 Eylül 1936 Cuma günü saat on birde Belediye Encümeninde yapılacağından o gün saat ona kadar teminatlarla teklif mektuplarını Belediye Encümenine vermeleri. (1234)

# Bazı mıntakalardaki işçi buhranının sebebi nedir?

## İmar ve inşaat işlerinin çokluğu işçiler için bir çok çalışma sahası açtı

Zonguldaktan gelen haberlerde kömür havzasında işçi buhranından bahsedilmektedir. Ocak sahipleri bu buhrana karşı çare arıyorlar. Bazı kömür müesseseleri amelenin ücretini vermemek suretile, işçiyi elinde muhafaza etmektedir. Bu sefer işçiler ücretlerini tam zamanında usulü dairesinde alamadıklarından dolayı şikâyet etmektedirler.

İşçilerin ücretleri tam olarak tekiye edilecek olursa, daha fazla ücret verilen iş sahaslarına doğru akın edeceklerdir. Kömür müesseseleri bundan endişe etmektedir.

İşçi buhranının sebepleri nelerdir? Ve hangi mıntakalarda işçi buhranı vardır?

Bu meseleler etrafında tahkikat yaptık. Muhtelif menbalardan öğrendiklerimizi aşağıya yazıyoruz:

İşçi buhranı meselesi, ziraat ve maden işletme sahasında en ziyade göze çarpmaktadır. Bundan birkaç ay evvel Adana gazeteleri Çukurovada amele ücretlerinin yüksek olduğunu bahsetmişti. Bundan pamuk zürraat çok şikâyet ediyordu. Amele ücretleri yüksek bir surette tekiye edildiği takdirde, pamuğun maliyet fiati de yükselecekti. Halbuki Adana pamukçuları mümkün olduğu kadar maliyet fiatını azaltmağa çalışmaktadırlar. Çünkü en mühim ihrac maddemiz olan pamuğun dışpazarlarda ucuz satılması lazımdır. Meselâ pamuğun iyi müşterisi olan Almanya maliyet fiati meselesine çok dikkat etmektedir. Fiatleri kontrol dairesi, Türkiye pamuğunun fiatını beynelmül piyasa fiatından yüksek gördüğü takdirde, ithali için Alman tüccarına permi vermeyecektir. Nitekim geçen sene Alman kontrol dairesinin bu hesapları yüzünden, Adana pamuklarının ihracı müşkül bir safhaya girmişti.

Hasılı, Adana pamuğunu ucuza mal etmek dış ticaret için çok elzem bir işittir. Maliyet fiatını terk eden unsurlar arasında işçi ücretleri de büyük bir mevki teşkil etmektedir. Bunun için ücretlerin indirilmesinden başka çare yoktur. Bu hesaplara göre, Adana sermayedarlarının ziraat amelesinin ücretlerinden şikâyet etmesine hak verilmektedir.

Adanada işçi ücretlerinin yüksek olmasına, bu sahada kâfi derecede işçi bulunmamasının sebep olduğu ileri sürülmektedir. Vakıa Adanada işçi buhranı meselesi yeni bir mesele değildir. 925 senesinde Adanada toplanan pamuk kongresinde de bu mesele uzun boylu müzakerelere mevzu olmuştu. Bu sahada söz alan murahhaslar, günün birinde, Adanada işçi

buhranının artacağını bile iddia etmişlerdi. 929 senesinde Ankarada toplanan ziraat kongresinde bu iddiayı tevsik eden bahislere tesadüf edilmiştir.

Adanada pamuk istihlalâtı artmaktadır. Bilhassa beş senelik endüstri plânlarının tatbiki yüzünden, pamuklu dokuma fabrikaları çoğalmaktadır. Bittabi pamuklu dokuma istihlalâtına müvazi olarak ta, pamuk istihlalâtı artacaktır. Bu artış, esasen amele buhranının mevcut bulunduğu Adana mıntakasından bu meseleyi daha nazik bir hale koymuştur.

İşçi buhranı meselesini daha umumî bir surette tetkik edelim: Buhranın en mühim sebebi, Türkiye'de imar ve inşaat işlerinin çokluğudur. Başta devlet sermayesi olmak üzere şimdiye kadar görülmemiş bir şekilde her tarafta imar ve inşaat işlerine akın edilmektedir. Demiryolu inşaatı, yeni yeni madenler işletilmesi, veya maden taharriyatı için yapılan sondajlar beş yıllık plân mucibince fabrika inşaatı, vesaire...

Diğer taraftan her vilâyette gerek hususî idareler, ve gerekse belediyeler imar ve inşaat işleriyle meşguldür. Bilhassa Ankarada inşaat işlerinde on binden fazla amele çalışmaktadır. Demiryollarında ve şose yollarında, Ergani bakır madeni gibi maden havzalarında, belediye ve hususî inşaat işlerinde yüz binlerce amele çalışıyor.

Her gün, her tarafta inşaat için de yeni bir saha açılmaktadır. Bu şerait karşısında, işçi için iş sahası gittikçe genişlemektedir. Bunun neticesi olarak muhtelif mıntakalarda işçi ücretleri de yükselmektedir. Ötedenberi işçi ücretleri ziraat sahasında pek düşkün olur. Mütemediyen ziraat sahasından inşaat işlerine doğru amele akını olur. Çünkü inşaat işlerinde işçi ücretleri daha yüksektir. Demiryolu inşaatında bir amele en aşağı 50 kuruş almaktadır. Halbuki tarlada çalışan bir amele bu kadar ücret alamaz. Sermayedar kendi maliyet fiatını hesap ettiği gibi, amele de pek tabii olarak kendi ekme parasını düşünür. O da pamuk tarlasında çalışmağı bırakarak daha çok ücret verilen bir fabrikaya, bir inşaat sahasına gider. Bu itibarla maliyet fiatını artırmak istemiyen bir pamuk zürrama hak verildiği gibi, tarladan demiryolu inşaatına giden bir işçiye de hak vermek lazımdır.

Meseleyi bu suretle ortaya koyacak olursak, işin içinden çıkmak kabil değildir. Yani, tarla amelesine yüksek ücret verip çalıştırmağı kabul edecek olursak, pamuğun veyahut herhangi

## Radyo

13 Eylül 1936 Pazar

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,5: Plâkla hafif müzik, 13,35 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30: Çay saati - Dans musikisi, 19,30: Ambasadörden naklen varyete müziği, 20: Münir Nureddin tarafından Türk musikisi, 20,30: Hikmet Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi, 21: Erika Morini, Alive Klein ve Krayzlerin plâklarından müntehap solo-lar, 21,30: Stüdyo orkestrası: 1 - Rossini: Barbier de Seville (ouverture), 2 - Strauss: Wo die zitranen blühen (Walzer), 3 - Chopin: Hocturne No: 15, 4 - İensen: Serenade, 5 - Lehar: Faganini (parçalar), 6 - Grieg: An den Fuhling, 7 - İarnefelt: Preludium, 22,30: Anadolu ajansı haberleri.

14 Eylül 1936 Pazartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 - 12,50 Plâkla Türk musikisi, 12,50 - 13,05 Havadis, 13,05 - 13,25 Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14,00 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 - 19,30 Çay saati - Dans musikisi, 19,30 - 20,00 Monolog (Pişkin teyze tarafından) 20,00 - 20,30 Türk musikî heyeti tarafından klâsik eserler, 20,30 - 21,00 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21,00 - 21,30 Solo Keman: (Huberman, Krayzler ve Kazals) m birer plâğı, 21,30 - 22,30 Stüdyo orkestrası: 1 - Fetras: Lastige Bruden (Valzer) 2 - Schebek: Seranata Italienne, 3 - Grieg: Per gynt (suite) a) Brantranb, b) Arabischer fanz, c) Heinkehr, d) Solveiga lied, 4 - Lehar: Liebe seliger Fraun (Friderioko), 5 - İones: Geisha (parçalar), 22,30 - 23,00 Anadolu ajansı haberleri.

## Beyoğlunun merkez yerinde

Terzi, moda atelyesi, doktor ... yazhanesi veya ikamegâh

olmağı elverişli dört oda, mutfak ve banyoyu havi bir daire kiralktır. İstiklâl caddesi (Şik) sineması karşısında 156 numaralı İstiklâl apartmanını kapıcısına müracaat.

bir zirai mahsulün maliyet fiati yükselecektir. Yukarıda yazdığımız gibi, bundan birçok mahzurlar meydana çıkacaktır. Eğer tarla amelesine az ücret verecek olursak, amele bulunamayacaktır. Tarla amelesi, ekseriyet itibarile küçük mülkiyet sahibi olan fakir köylüdür. Bunlar kendi köyle-rindeki işleri bitirdikten sonra başkalarının tarlalarına giderek orada aldıkları haftahklarla ihtiyaçlarını temin ederler. Yani, köyündeki borcunu, vergisini öder. Bu suretle köydeki vaziyetini düzeltir. Eğer az para alırsa, köylü, köydeki borçlarını veremeyecek, netice itibarile köy ekonomisinin şartları daha ziyade daralacaktır. Buna karşı nasıl bir çare bulmalı?Bunu da diğer bir yazımızda yazacağız.

A. O.

Her akşam bir hikâye

## Atlatılan bir tehlike

Bir gün, Selma, hiç yapacak bir işi olmadığı için, nevrasteniye tutulduğunun farkına vardı. Bu hiç hoş değecek bir hastalık değildi. Öyle neşesiz, düşünceli, can sıkısı içine gömülmüş bir kadından kim hoşlanırdı?

Herhalde, tedavi lazımdı. Çok uykusu geliyordu. İştihası da yoktu. Böyle olmakla beraber, kilosu biraz artmıştı. Doktor Selmada hiç bir hastalık bulamamakla beraber, ona soğuk su tedavisi tavsiye etti.

Selma, iki ay dışlarla meşgul oldu. Hastalık geçmedi, yalnız şekli değişti. Şimdi gözüne hiç uyku girmiyordu. İçindeki şeyleri zaptedemez hale gelmişti. Karşısında, bayan Zeyneb ile konuşurken ona artık muşmula kesilmesi gerektiğini söylemek ihtiyacını duyuyor, Bay Azizle artık bunadığı-yeceğini zannediyordu.

Tekrar doktora gitti. Doktor ona bu defa deniz hamamlarını tavsiye etti. Bir ay Floryada kaldı. Grup seyretmekten, esnemekten bütün bütün sıkıldı. Doktor için yapılacak bir şey kalmıştı. Bu defa da Selmayı Bursa'da Uludağ'a gönderdi. Denizin yapamadığı mucizeyi dağ havası belki temin ederdi.

Filhakika, Uludağın sert ve temiz havası, serinliği, sükunu Selma üzerinde hârikalı bir tesir yaptı. Yalnız başına geziyor, dolaşiyor, tâ uzaklardaki buz gibi soğuk göle kadar gidiyor, canı isterse orada banyo bile yapıyordu.

İştihası yerine gelmiş, sinirleri düzelmiş, içine zevk, neşe dolmuştu. Şimdi hayat Selmanın gözüne pek tatlı ve cazibeli görünüyordu.

Otelde pek kalabalık yoktu. Hele Selma için enteresan simalara hiç tesadüf edilmiyordu. Bir gün, otelde büyük bir hâdise oldu. Meşhur muharrirlerden Nazir gelmişti. Buna kimisi otuz yaşında diyor, kimisi ellisine yakın olduğunu temin ediyordu. Herhalde yaşını göstermez, canlı, sempatik bir adam.

Selma ile Nazir tanışıyorlardı. Fakat küçük otelde, daracak bir muhitte herkes birbirile ahab olmak mecburiyetinde bulunduğu için bunlar da ertesi günü kırk yıllık dost işler gibi karşı karşıya konuşuyorlardı.

Artık Selma ile Nazir günün bütün saatlerini beraber geçiriyorlardı. Akşamları billür gibi semada parlak yıldızları yanyana seyrediyorlardı.

Bir gün, Uludağın zirvesine gitmeğe karar verdiler. Yanlarına soğuk yemekler aldılar. Yeşil çimenlerin üzerine oturarak ayaklarının altında açılan muhteşem manzaralara karşı yemek yediler. Şürden, hayattan, aşktan ve dünyadan konuştular.

Nazir hakikaten elli yaşında olduğu ve hayatında bir çok aşk tecrübeleri geçirdiği için, bir genç kadın ile böyle yapayalnız bir gezintide ne yap-

mak icab ettiğini pek âla bilirdi. Onun için, bir aralık Selmanın bir elini tuttu ve onu avucunda sıkı. Selma elini çekmedi. Kendisini pek mesud hissediyordu. Nazir gibi meşhur bir adam kendisini seviyor demektir!

Aydette, kayalardan atılarak yürüdükleri zaman, Nazir de kolunu uzattı, Selmanın belinden tuttu ve onu göğsüne bastı. Selma bundan büyük bir zevk duyduğu için hiç ses çıkarmıyordu.

Nazir fısıldar gibi söyledi:

— Bu akşam... Sizi beklerim. Kapıyı aralık bırakacağım... Olmaz demeyiniz...

Nazirin sözlerini pek makul bulan Selma:

— Çıldırınız mı? demeyi münasip gördü.

— Evet, aşktan çılgın bir haldeyim. Fakat korkmayınız... Sadece bir dost sıfatile odama gelebilirsiniz. Sizi yanımda, yapayalnız görmek benim için bir ihtiyaç.

— Kabil değil, Nazir..

— Ricamı reddetmeyiniz... Geceler ne kadar güzel oluyor. Kaybedilen fırsatlar ve saadetler hayatta bir daha ele geçmez. Seni seviyorum, Selma... Bekliyeceğim, muhakkak!

\*\*\*

Gece yansı olmuştu. Otelde herkes çoktan uykuya dalmıştı. Güzel bir mehtab ortalağa gümüşten hulyalı bir gelin esvabı giydirdiyordu. Bu kadar güzel bir gecede Selmanın gözüne uyku girebilir miydi? Ne olur, Nazirin odasına bir parça gitse ne çıkardı? Biraz konuşurlardı. Nazir kibar bir adamdı. Zorla kendisininin boğazına sarılmazdı ya?

Selma gürültü etmemek için dikkat ve heyecanlı yavaş yavaş yürüdü. Nazirin kapısının aralık olduğunu gördü. Hafif bir daire çizdi... Şimdi Nazirin kapıda gözükeceğini zannetti. Fakat bir şey göremeyince, kapıyı itti ve içeri girdi.

Nazir koltuğun üstünde rahat rahat uyuyordu. Hatta muntazam surette horluyordu. Tıpkı kitaplarda istihza edilen ihtiyar erkekler gibi...

Kadın kalblerinin tahliinde o kadar şöhret kazanmış olan nazik muharrir genç bir kadının ilk defa odasına gelmesini beklerken bir orkestra gibi horluyarak tatlı tatlı uyuyordu!

Selma, hiç gürültü etmeden yavaşça çekildi: Odadan çıktığı zaman rahatça bir nefes aldı ve ertesi sabah erkenden muharrire görünmeden Bursaya indi.

İstanbulda kollarını açarak kendisini karşılayan kocası gençlik ve iltiyak ile parlayan gözlerini Selmanın gözlerine dikmiş, soruyordu:

— Nasılsın sevgilim, rahatsızlığın geçti ya...

— Gerçi şekerim, katiyyen geçti... Hiç bir şeyim kalmadı. Hikâyeçi

## KARA YELKENLİ KADIRGA

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

No. 92

Gözlerini yazıların üzerinde gezdirdi:

— Bir papaz yazmış bunları..

— Ne diyor?..

Kara Ali heceliyerek okudu:

«Kırılan, yapıstırılmaz. Kopan, eklenmez. Giden, dönmez. Dökülen, toplanmaz. Devir, daima döner.. ve bu devri çeviren çarhi hiç kimse durduramaz!»

Yunus reis düşünüyordu:

— Ne hoş sözler bunlar, Kara Ali! Gerçek, hepsi doğru. Giden dönseydi, ilkönce anam, babam dönerdi. Kırılan yapıstırılınsaydı, her işten önce Franseskanın kalbini yapıstırırdım..

Kara Ali şen bir adamdı.. reisin içini çekerek konuştuğunu görünce gülerek sordu:

— Franseska hâlâ kırgın mı sana?..

— Eski şeyleri unutmış gibi görünüyor ama.. kadınlar çok tuhaf mahlûklardır Aliciğim! İztıraplarını unuttular da, gördükleri hakareti unutmazlar ölüncüye kadar..

— Ona bunca para, mücevher verdin! Her istediğini yaptın! Hâlâ unuttu mu eski şeyleri?..

— Ben ona para ve mücevher yerine hürriyet verseydim, şimdiye kadar hepsini unutmuş olurdu. Fakat, saraydan çıktı, kulübeğe girdi. Yarın ne olacağı, nereye gideceği belli değil. Bu kadar karanlık ve ızdırahl bir hayat içinde hangi kadın: (Ben mesudum.) diyebilir?.. Yarın ne olacağını kimse bilmiyor..

Öğleye doğru avladıkları tavşanları omuzlarına vurarak döndüler.

«FRANÇESKA.. NEREDESİN?»

Yunus reis tavşanları yere attı ve sert bir sesle homurdandı:

— Haydi şunları temizlet bakalım, Kara Ali!

Kara Ali tavşanları yerden aldı.. gözcülere verdi.. bu arada Yunus reis evde bağırıyordu:

— Franseska.. neredesin?

Yunus sevgilisini aradı.. sağa sola seslendi.

Franseska meydana yoktu.

Yunus reisin kanı beynine sıçramıştı..

Hiddetle gözcülerin üzerine yürüdü:

— Ben size Franseskanın deniz kenarına inmesine meydan vermeyiniz demedim mi? Bak.. gene yok evde. Siz burada hayvan gibi eserken, o gözünüzün önünden geçip gitmiş..

Gözcüler ellerindeki tavşanları bırakarak deniz kıyısına koşuştular.. sahilde uyuklayan balıklara sordular:

— Franseska ne tarafa gitti?

Franseskayı hiç kimse görmemişti.. Yeriler dudaklarını bükerek cevap verdiler:

— Hiç birimiz görmedik onu..

Gözcüler dakikalar geçtikçe telaşa düşüyorlar ve Yunus reise nasıl hesap vereceklerini düşünüyorlardı.

Yunus reis.. Kara Ali.. gözcüler.. ve nihayet bütün gemiciler.. bütün yerliler Franseskayı aramağa koyuldular.

Yunus reis o kadar hiddetliydi ki, önüne geleni haşlıyor, sopahyordu. Yunus reis hiddetini yenemiyordu. Franseska bu sıkı çenber içinden nasıl kurtulup kaçabilirdi?

Aylak Hasanın firarı Yunus reisi daima uyanık bulunduruyordu.. derhal gemiye koştu.. tayfaları, kürekçileri topladı.. hepsini birer birer gözden geçirdi.

İşte bir kişi daha eksik..

Reis hiddetle haykırdı:

— Kimdir bu eksik olan adam?..

Kara Ali tekrar herkesi gözden geçirerek:

— Sarı Osman yok meydana.

Diye mırıldandı.

Sarı Osman..

Yunus bu adı duyunca beyninden vurulmuş gibi sarsıldı.. Sarı Osman, Yunusun en çok güvendiği ve sevdiği bir delikanlıydı. Kara Ali:

— İyilik yap kargaya.. oysun gözünü!

Diye homurdanıyordu.

Gerçek Kara Alinin de kanı beynine çıkmıştı.. onu, seferde coşkun dalgalar kuban isterken denize atmağa karar verdikleri halde: (Sen bize lâzımsın!) diyerek Osmanı ölümden kurtaran Kara Ali değil miydi?

Yunus reis Sarı Osmanı da arattı.. izini bulamayınca şüphesi derinleşmeğe başladı.

Yunus reis şimdi, tavşan avlarken uzaktan geçen küçük yelkenlinin Franseska ile Osmanı götürdüğüne hükmediyordu.

Yumruklarını sıkarak gözcülerini iyice sigaya çektikten sonra, Kara Aliye döndü:

— Adanın arkasında okuduğu taşta (giden dönmez!) diye yazılmış bir söz vardı, değil mi?

Kara Ali önüne bakarak:

— Evet..

Diye cevap verdi.

Yunus reis hiddetinden ateş püskürtüyordu:

— Ölen gelmez ama.. bu kaçakların günün birinde elimize düşeceği muhakkaktır. Onları mutlaka yakalamalıyım..

Franseskanın adadan kaçtığı anlaşılınca, Yunus reisin burada daha çok kalması mânâsız olacaktı. Kara Aliyi çağırdı:

— Haydi, gemi hazırlansın.. tayfalar, kürekçiler iş başına dönsünler.. Küçük adadan ayrılacağız.

— Nereye gitmek niyetindesin?

— Şimdilik bir şey bilmiyorum.. hele bir yola çıkalım da. Ondan ötesini denizde konuş..

— 13 —

ARADAN AYLAR GEÇİNCE..

Kılıç Ali paşa, üçüncü Akdeniz seferinde Venediklilerle müsâlaha yaparak üç yüz bin duka altını harp tazminatı aldıktan ve Venedik hükümetini senevi bir miktar vermeğe mecbur kıldıktan sonra Piyale paşa ile birlikte İstanbula dönmüştü.

Türk donanmasının Akdenizden bu şekilde dönüşünü haber alan Avrupalılar, Lepanto (İnebahtı) muzaferiyetinin pek çabuk tarihe karıştığını söyleyerek, Venediklilerin bu hizmetlerinden müteessir olmuşlar ve kiliselerde büyük matem ayinleri yapmışlardı. (Arkası var)

# AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

## KÜÇÜK İLANLAR

«Akşam» ın Pazar, Çarşamba ve Cuma nüshalarında çıkar.

### 1 — İş arıyanlar

BİR ALMAN BAYAN MÜREBBİYE-LİK ARİYOR — Biraz Türkçe, Fransızca, Almanca, İtalyancayı fevkalâde bilir, tahsili yüksek ve tecrübesi fazla temiz bir aile nezdinde beş yaşından aşağı olmamak şartıyla 1 ilâ 2 çocuğa İstanbulda olmak üzere mürebbiyelik işi arıyor. Fazla izahat almak için Akşamda ilân memuru Nureddine ve yahud mektupla (A L.) rûmuzuna müracaat. — 4

İŞ ARİYOR — Ecnebi ve kibar 40 yaşında tecrübeli bir madam Almanca ve Fransızca iyi bilen 4 yaşından itibaren çocuk institurice bir kibar aile nezdinde iş arıyor. Aynı zamanda gerek İstanbul gerek Ankarada bir bekâr zâtın ev idaresini de deruhte edebilecektir. Akşam gazetesinde (M.E.L.) rûmuzuna mektupla müracaat. — 2

KALORİFERCİ VE KAPUCULUK ARİYORUM — Apartman, resmî devair müessesatta çalışabilir. Kalorifer tamiratından da anlar ve istenildiği takdirde kefalet verebilir. Bir iş arıyorum. Sirkeci'de Bahrisfid otelinde kahveci Ahmede müracaat. — 1

İŞ ARİYORUM — Yaşım 16 dır. Tahsilim ilk mekteptir. Kimsem yoktur. Az bir para ile iş arıyorum. Kefil veririm. Akşamda (İşçi) rûmuzuna müracaat. —

FRANZIZCA VE İTALYANCAYA AŞINA GENÇ BİR BAYAN — Mağazalarda kasiyerlik veya bir, iki çocuklu iyi bir aile nezdinde mürebbiyelik arıyor. İstanbul Alacahamam 52-54 numarada Samüel Mitrani ve Mahtumları adresine Z. H. rûmuzile mektupla müracaat. —

İYİ AİLEYE MENSUP — Ve mükemmel referansları haiz, ciddi bir ecnebi bayanı çocuklara mürebbiyelik veya bir aile nezdinde vekilharçlık gibi bir iş arıyor. Taşraya da gidebilir. Akşam gazetesinde İ.P. rûmuzuna mektupla müracaat. — 1

MUHASİB — Daktilo, Fransızca, Almanca bilen çok tecrübeli bir muhasib iş arıyor. Günde bir kaç saat için defterinizi ve muhaberatınızı temin eder. Akşamda «Kâtib» rûmuzile müracaat. — 6

### 2 — İşçi arıyanlar

MUHASİP ARANIYOR — Bir müessesenin müstakil muhasebesini tutacak bir muhasip araniyor. Almanca bilenler tercih edilir. Resimli talepname ile Akşamda (muhasip) rûmuzuna müracaat. — 1

SEKRETER - DAKTİLO BAYAN ARANIYOR — Zeki, faal, serbest olmalı, Fransızca bilmelidir. Bürosu evinde, genç bayda çalışacaktır. Tercümeihal, isteklerini Akşamda (S.B.A.) rûmuzuna mektupla bildirmesi. — 8

ON BEŞ YAŞINDA BİR ÇOCUK — Tüncü dükkanında satış yapmak için araniyor. Cirmek isteyenler Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 34 numaralı kiraathane'ye müracaat etsin. — 1

BİR MATMZEL ARANIYOR — Kimyahanede çalışmak üzere bir matmazel alınacaktır. Eminönü İzzetbey Hanı 2 inci kat 6 sayılı odaya müracaat edilmesi. — 1

75 LİRA MAAŞLA ACELE BİR MEMUR ARANIYOR — 1000 lira kafaleti nakdiye verebilecek ve bin lirasına mukabil kuvvetli bir mal ve üç bin lira eşya daima onun elinde bulunacaktır. Adres: Ayaspaşa Saray arkası Namıkpaşa sokak karşısında bakkal bay Hakkiya müracaatla bay Hasanı arayınız. Saat 11 ilâ 12 arasında. —

KİMSESİZ — 50 yaşlarında bir memur bakılmak ve bakmak ihtiyacile kimsesiz iyi bir aile kadını istiyor. Arzu edenler Beyoğlu postanesi M.H.Y. namına yazı ile müracaat edebilirler. — 1

TRİKOTAJ DÜZ MMKİNEDE ANLIYAN — Kadın-işçi lazımdır. Taliplerin Yeşildirek karakoluna bitişik No. 58 fabrikaya müracaatları. —

KÂTİP ARANIYOR — Taşrada büyük bir ticarethanede çalışacak, usulü muzaafaya vakıf, eski ve yeni türkçeyi iyi bilen tecrübeli bir muhasip araniyor. Galata posta kutusu 1400 adresine mektupla müracaat. —

MUAYENEHANE İÇİN — bir bayan lazımdır. İyi Fransızca bilen tercih edilecektir. İki kişinin ev işi için 20-30 yaşında bayan lazımdır. Ütü ve orta işi yapacak. Akşamda doktor rûmuzuna mektupla müracaat. —

### 3 — Satılık eşya

UCUZ PİYANO — Avusturya markalı, mükemmel bir halde bir kuyruklu piyano ehven fiatle satılıktır. Beyoğlu Suterazi sokak IV 19 Numaraya müracaat. — 1

ACELE SATILIK PİYANO — Meşhur Alman markalardan bir piyano içi demir telleri çapraz pek az kullanılmış acele ucuz satılıktır. Müracaat Beyoğlu Bahkazar Duduodalar sokağında 26 numaralı dükkanında. — 1

YEPYENİ MÜKEMMEL BİR PİYANO — Çerçevesi demirden yapılmış Alman markalı kruaze bir piyano satılıktır. Firuzagada 25 numarada Engin apartman 3 numaralı daireye müracaat. — 1

### 4 — Kiralık-Satılık

KELEPİR HEM MESKEN HEM İRAD — Beşiktaşta tramvaya bir dakika mesafede ayda 55 lira icar getirir taksimatı ve nezareti mükemmel 12 odalı ev satılıktır. Abbasağa selamlık caddesi 27 numara Bay Şükrüye müracaat. — 4

KIRALIK EV — Vefa Altbaşı Çelebi caddesi sütçü yanında 21 numaralı altı oda salon hamamlı hane görmek için sütçüye müracaat. — 2

SATILIK HANE — Kadıköyünde Hasanpaşa yedinci sokakta 600 arşın arsa üzerine tek katlı kâğır üç oda, bir sandık odası, bir mutfak elektrik, havagazı tesisatı ve mebzül sulu kuyusu bulunan 11 numaralı hane ehven fiyatla satılıktır. İçindekilere müracaat. — 3

ACELE SATILIK HANE — Gedik paşada Cami sokağı 24 numaralı hane altı oda bir sandık odası bir duş üç halâ bir mutfak ve bahçesi ve denize nezareti vardır. Su, elektrik, havagazı, ayrıca sarnıcı vardır. İçi, dışı yağlı boya ve kısmen muşamba döşelidir. Üç katı kâğırdır bir katı ahşaptır içindeki mal sahibine müracaat. — 5

ACELE SATILIK EV — Altı oda bahçe tatlı kuyu kullanışlı içi dışı yağlı boya. Bakırköy Yenimahalle ikinci sokak No. 26 ev. — 9

1500 LİRAYA ACELE SATILIK EV — Haydarpaşa Yeldeğirmeninde Rıhtım İskele caddesinde 63 numaralı 5 oda, bahçe, kuyusu, terkosu, elektrik tesisatı vardır. Gezmek için karşısındaki evde Bayan Estere görüşmek için Beşiktaş Akaretler Maçka caddesi 60 numarada mütekait Ahmed Sedada müracaat. — 5

SATILIK EV — Fatih itfaiye yanında İmam Niyazi sokağında salon, yedi oda, boyalı bahçesi, tramvaya yakın 9 No. lu kâğır ev satılıktır. İçindekilere müracaat. — 4

KIRALIK EV — Etrafı açık yedi odalı kâğır yeni ev kirası 15 lira, deniz görür. Elektrik, terkos, gaz var. Üsküdar Kaptanpaşa Aziz Mahmut sokak No 61 iskeleye 7 dakikada. Karşısındaki konaktan her vakit gösterilir. — 7

BALIKPAZARINDA — İşlek bir zahireci ve yağcı dükkan sahibinin taşraya azimet dolayısıyla devren acele satılıktır. Akşamda B. K. 2 rûmuzuna mektupla müracaat. — 5

KIRALIK BUFE — Pangaltı Tan sünemasi büfesi kirahlıktır. İstiyenler müdürlüğe müracaat etsinler. — 3

ACELE SATILIK KÂĞIR EV — Altı oda, hamam, elektrik, havagazı, kumpanya suyu ve kuyu, Modada maktuan 3000 liraya. Kadıköyünde Ermeni kilisesi karşısında tahmis Cemale müracaat. — 3

15 LİRAYA KIRALIK YALI — Rumelihisarında iskeleye bir dakika mesafede 3, 5 numaralı müceddet 5 oda, elektrik, terkosu, hamamı havi yalı kirahlıktır. Yanındaki yalıda Bay Fuad Arala müracaat. Telefon: Bebek 36.75. — 2

YOLCULUK DOLAYISILE SATILIK — 9 odalı, mobilyeli, otel ve lokanta, banyo, telefon ve bahçesi olan Beyoğlu tramvay caddesindedir. İsteklilerin Akşamda AB.3 rûmuzuna mektupla müracaat. —

KIRALIK APARTIMAN DAİRELERİ — Mercanda bir tarafı örücüler sokağı bir tarafı Emin paşa sokağı köşe başında her tarafa yakın bütün konforu havi, Mercan apartımında büyük ve küçük daireler kirahlıktır. Kapıcıya müracaat. — 6

ACELE SATILIK EV — Yedikulede Belgrat mahallesi Sarayönü sokağında 3-5 numaralı bahçeli ahşap bir ev satılıktır. Görmek ve pazarlık için içindeki sahibine müracaat. — 1

ACELE SATILIK ARSA — Yedikulede İmrahor caddesinde Aya Kostantin kilisesi yakınında Karakaş evinin yanında eski 41 numaralı ve 486 arşın bir arsa satılıktır. Görmek ve pazarlık için Sarayönü sokağında 3-5 numaralı eve müracaat. — 1

MODERN SATILIK BİR ÇİFTLİK — Yeniköy iskelesine yirmi dakikalık bir mesafede modern bir çiftlik satılıktır. İçinde müteaddit arı kuvanları tavuk kümesleri meyva ağaçları Romanya ve yirmi iki baş inek motörle mücehhez su tesisatı iki modern ahır geniş bir arazi etrafı duvarla kapalıdır. Talip olanlar Beyoğlunda Taksim Talimhane meydanında Venus mağazasına müracaatları. T. 43510 — 5

KIRALIK EV — Kadıköy Yoğurtçu caddesi Fransız mektebi karşısında kâğır yedi odalı 91 numaralı hane gayet ehven fiatle altı ay için kirahlıktır. Elektrik, havagazı, kumpanya suyu vardır. İçindekilere sorulsun. —

BEYOĞLU BALIK PAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkan satılıktır. Müracaat için: Sabahları sekiz buçuğa kadar Harbiye mektebi karşısında 295 numaralı evde Mösyo Leona öğleden sonra üçten beşe kadar Sadıkye han 16 numarada Mösyo Leona. — 3

SATILIK İKİ ADET MÜFREZ HANE — Havasınun temiz ve güzelliğe tanınmış Kadıköy Şifada 1 numaralı 367 metre arsa üzerine iki kat sekiz oda, müstemlât 3500 liraya, 2 numaralı 275 metre arsa üzerine iki katta dokuz oda 3500 liraya bahçelerile beraber satılıktır. Arzu edenler Kadıköy Şifada 20 numaraya müracaat. — 4

BULUNMAZ BİR FIRSAT — Yarı fiyatla satış: Kanlıca'ya şose tarikle yirmi dakika mesafede 54 dönüm arazi dahilinde köşkü bahçevan odalarını, büyük ahır, akar suyu, havuzu, su kuyusu ve 500 kadar meyva ağacı olan mahal satılıktır. Talipler İstanbul belediyesi karşısında dış tabibi Bay Mehmed Rifata müracaat. — 2

ACELE SATILIK HANE — Aksarayda pazara karşı İnkılâb sokağında 33 No. lu kâğır beş odalı ve geniş bahçeli Kemalpaşa caddesine elli metre dir sahibi taşraya gideceğinden ucuz satılıktır. Saat 12-2 ye kadar içindekilere müracaat. — 8

MODA CADDESİNDE — Iskeleye yakın kâğır hane ve iki dükkan, 9, 1, 2 numaralı otel, pansiyon, mektep halinde ve iki aile iskanına da elverişlidir. Her gün öğleden sonra içindekilere müracaat. — 4

SATILIK EV — Lâleli; Selimpaşa sokağı 42 No. Kemalpaşa caddesine nazır havadar, beş oda, bir mutfak, bahçe, hamam, terkos, elektrik, hava gazini havi yağlı boyalı yeni hane acele satılıktır. İçindekilere müracaat. — 1



## Sabırsızlıkla beklenen!

Bestekârı: Sadettin Kaynak: ve Bayan Neriman ve Beşiktaşlı Kemal tarafından okunan:

17297 BALIKÇILAR (Halk şarkısı) TAK TAK KAPIYI

17298 YILLAR (Bestekârı Necip Celâl, Tango) KİMSE SEVGİMİ BİLMEZ (Bestekârı Necip Celâl, Tango)

17300 EMİNE (Menekşeden taç öreyim) Tango SARI ZAMBAK (Tango)

17302 GELECEKSİN (Tango) Bayan Fahire Sazın ÇEK PAŞA LIMANINA " " "

17303 DELİSİN beste Selâhattin Pınar, Nerkiş N. tarafından YILLARCA SEVIŞTİK " " " "

17199 ACEM TANGO Columbia Tango orkestrası (Necip Yakup) TATLI İSTANBUL " " " "

KOLUMBIA plâklarında satışa çıkmıştır.

Yarın akşam

Taksimde PANORAMA dahçesinde Kemeñçe SOTİRİ'nin

33 ncü san'at gecesinin yıldönümü kutlulanacaktır. Telefon: 41065

Türk Hava Kurumu Büyük Piyangosu Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir

6. cı Keşide 11 Birinci Teşrin 936 dadır.

Büyük ikramiye: 200.000 Liradır

Ayrıca: 30.000, 20.000, 15.000, 12.000, 10.000, liralık ikramiyelerle (50.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Yüksek mühendis Mektebi Direktörlüğünden:

1 — Kayıt müddeti 28 Eylül 1936 akşamına kadar uzatılmıştır.  
2 — Bu yıl okulumuza alınacak talebenin sayısı tasarlanan kerteyi aştığı için bu husustaki talimatnameye göre aşağıda yazılı derslerden bir müsabaka sınavı yapılacaktır.

1 — 29 Eylül Salı: Riyaziye (Hendese, Cebir, Müselleat)  
2 — 30 Eylül Çarşamba: Fizik . Kimya. Öğleden sonra: Türkçe (saat 14 te) başlar.

Sınavlar sabah tam saat 9 da başlar. Yazılanların bu saatte ellerindeki karnelerle hazır bulunmaları bildirilir. (1244)

ACELE SATILIK UÇ DAİRELİ APARTIMAN — Aksarayda Atatürk caddesi civarında İnebey mahallesi Tiryaki Hasanpaşa sokağında 26 numaralı umum tesisatı mükemmel senevi yedi yüz yirmi lira irad getirmekte, mücedded ve beton, 150 arşın da bahçesi bulunan apartman altı bin beş yüz liraya acele satılıktır. İçindekilere müracaat. — 1

FERİKÖY BARUTHAHE CADDESİNDE — 129 numaralı bütün kâğır yeni apartman üç katta 7 oda 3 mutfak 3 helâ bir çamaşırılık kurnalı hamam bir dükkan kömür ve odunluk ve bahçeli acele satılıktır. Taliplerin içindekilere müracaatları. —

1400 LİRAYA SATILIK KELEPİR İKİ EV — Kuzguncuk Münirpaşa mahallesinin Azizbey sokağında 14, 14/1 numaralı fevkalâde nezaretili ve havadar iki dönüm bahçesinde otuzdan fazla yemiş ağaçları bulunan beşer odalı haneler satılıktır. İçindekilere müracaat. — 8

### 5 — Müteferrik

ALMANCA, FRANZIZCA, TİCARET USULLERİ — Ve diğer dersler hazırlar ve yetiştirir. Avusturya Sankt Georg lisesininin öğretmeni en ucuz şartla Alman mekteplerine devam edenlere her sınıf için Fransızca, Almanca bütün bilgi derslerini en kısa zamanda hazırlar ve öğretir. İsteklilerin Karl Weiner: Beyoğlu Tünel Otçu sokak 5 sayıda Kostî Papayani apartman 1 sayı. Fazla tafsilât için Beyoğlunda Kalis kitap evine müracaat ediniz. — 1

DANS BİLMEYENLERE MÜJDE — En kısa bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybstmeden (Bay Yorgo) ya müracaat ediniz. Adres: Beyoğlu Tokatlıyan arkası Topçekenler sokak No 31 i ci kat. — 10

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe ağırejesine malik, - İstanbul üniversitesi lectörlerinden - Fransızca ve İngilizceye vakıf genç Alman profesörü hususî veya grup halinde dersler vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya için kati ve seri usullerle ihzar eder. Fiatlar mutedildir. «Prof. M. M. rûmuzile (Akşam) a mektupla müracaat. — 6

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlıman karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: 12 - 14 - 17 - 20. Profesör Panosyan. — 3

ALMANCA, İNGİLİZÇE VE FRANZIZCA — (Bahusus ticaret şubeleri için) Diplomalı Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve hakiki metodlarla verilmektedir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir. (Akşamda) «Terakki» rûmuzuna mektupla müracaat ediniz. — 3

Mektuplarınızı aldırınız

Gazetemiz idarehanesini adres olarak gösterilmiş olan karilerimizden İP - Kâtip - SBA - Bayan - ABC12 - CC - MA namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldirmaları mercudur.

## Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat  
Tel: 44991-2-3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo Dantzig, Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanlar Şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azeit ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Osloadan beklenen vapurlar.

Hemland vapuru 19 Eylülde doğru

Gotland vapuru 25 Eylülde doğru

Vasaland vapuru 2. T. evvele doğru

Yakında İstanbuldan Hamburg Rotterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenburg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo, limanları için hareket edecek vapurlar.

Hemland vapuru 20 Eylülde doğru

Gotland vapuru 26 Eylülde doğru

Vasaland vapuru 3. T. evvele doğru

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han

3. üncü katta kâin acentalığına müracaat.

Tel: 44991-2-3

DABKOVIÇ VE Şs. vapur acentası  
SCHULD'T ORIENT LINE

Avrupa ile Şark limanları arasında muntazam posta

ROTTERDAM, HAMBURG ve ANVERS için yakında İstanbul ve İzmir'den hareket edecek vapur:

15 - 17 Eylülde doğru beklenen

HANSBURG vapuru 22 - 24 Eylülde

doğru Karadenizden avdetle Avrupa limanları için eşya tahmil edecektir.

Tafsilât için Galatada Frenkyan hanında 3 ncü katta Dabkoviç ve Şrekâsi vapur acentalığına müracaat.

Tel. 44708/7. 41200. 40604

Zayi: Kabataş lisesinde 927 senesinde 4 üncü sınıftan aldığım tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağım-

dan eskisinin hükmü yoktur.

Mehmed Hürrem

ADEMI İKTIDAR  
PORTESTİN

ile derhal geçer, Erken ihtiyarlanlara gençlik, yorgun vücutlara dinçlik verir.

No.	247391	Tarih	5/12/935
	» 317521		» 1/10/935
	» 318040		» 7/10/935
	» 317520		» 1/10/935
	» 255908		» 4/7/935

İstanbul ihthalât gümrüğünden aldığım numara ve tarihleri yukarıda yazılı irad makbuzlarını kaybettim. Yenileri alınacağından kayıp makbuzların hükmü yoktur. Sürat Mensucat fabrikası Artin Avedisyan.

Erkek ve kadınlara

## «KURTULUŞ»

Biçki ve dikiş dershanesi müdiresi:

MM. PAZAYAN

Haftanın 4 günü kadınlara, 2 günü dikiş bilen erkeklerle, günde üçer saat Fransız usulüne biçki ve dikiş dersi tedris edilir ve 3 ayda Maarifçe musaddak diploma verir. Feriköy Tepeüstü 116 No. Pazayan apartmanı.

## YENİ NESRİYAT:

## Yeni Türk

Eminönü Halkevi tarafından her ay çıkarılmakta olan (Yeni Türk) ün 45 inci sayısı çıkmıştır. Bu sayıda: Ağah Sırrı Levend, Pr. Dr. Ragib Özdem, Pr. M. Şekip Tunç, Kâzım Namı Duru, Sabri Esad Ander, R. Çavdarlı, M. Halit Bayrı, Naki Tezel, Ali Rıza Erem, N. Sefa Coşkun gibi tanınmış imzaların yazıları vardır. Gençlerle münevverleri alâkadâr eden yazıları toplamış bu mecmuayı okuyucularımıza tavsiye ederiz.

BASURE ÇARE  
HEDENSA

dır. Ameliyatsız memeleri kurutur. Kanı, ağrıyı keser. Dünyanın meşhur ilâcüdür.

ÇARPINTIYA  
NEVROL

birebirdir. Bütün sinir nöbetlerine, teessürle bayılanlara hayat verir.

TERİ KOKUYU  
HİDROL

derhal keser. Vücuda zarar vermez. bütün eczanelerde 40 kuruştur.

## İstanbul Gayrimübadiller komisyonundan:

D.No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen K.
1098	Ortaköy	E. Dereboyu cad. Y. Ortaköy deresi	E. 28-30 Y. 26	Bahçeli kâgir hane- nin 3/16 his.	400 A.arttırma
2012	Üsküdar Yenimahalle	E. Karamanlı Y. Karaman oğlu	E. 14-16 Y. 18-20	Kâgir hane, ve dük- kânın 1/4 his.	250
2072/2	Kasımpaşa gazi Hasanpaşa	E. Dereboyu Y. Paşa deresi	E. 13-15 Y. 13	Muhterik dükkân Dükânın 35/120 ve	120
4082	Küçülpazar rüstem paşa	İpciler	E. 7 E. 11	iki pul his.	360
4115	Kuzguncuk	E. Hacı Kaymak Y. Menteş	E. 12	433 metre arsanın 1/3 his.	225
4458	Beyoğlu Hüseyinağa	Sultançeşmesi ve Arnavut çıkması	22-6	34,50 metre arsa	110
4591	Hasköy Abdısabaşı	Odalar kuyusu	E. 34-36-38 Y. 170-172	36-38 No. lu dükân- ların bedele inkişap eden mülklerinden maada 34 No. lu dükânın 2/3 tam ve bir sehminin 1/6 his.	220 650
6552	Edirnekapı Salmatomruk	E. Arabacı bakkal Y. Arı	E. 5-5 Y. 7-7 Mü.	430 metre arsa	520
7763	Bakırköy Kartaltepe	İncirli cad.	E. 26 M. harita 5	962 metre arsa	290
7765	»	»	E. 26 Mü. harita 7	945 metre arsa	236
8293	Üsküdar İcadiye	E. Kayıkcı Şöhret Y. Kayıkcı Şükrü	E. 3-3 Mü. Y. 5-7	Altında dükânı olan bahçeli ahşap hane- nin 11/15 his.	400 150
8311	Yeniköy	Köybaşı	E. 21 Mü. Y. 23	Kâgir dükkân	400
8358	»	Said Halimpaşa cad.	E. 85 Y.35 mahallen 87	88 metre arsa	150
8360	»	»	E.24 Y. 30	68 metre arsa	110
8375	Kadıköy Caferağa	E. Divardibi Y. Cihan seraskeri	E.4-6-8 Y. 55-57 mahallen 55-57-57/1	Ahşap üç hane	4500 K. zarf

Yukarıda evsafı yazılı gayrimenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 23/9/936 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat on dörtte. Satış münhasıran gayrimübadil bonosiledir.



## Bilûmum Mektepler, Hastaneler

Sanatoryumlar ve otellere Merinos yününden, Ankara tiftiğinden ve sair yünlerden sureti mahsusada imal ettirdiğim battaniyeleri mağazalarımızda ucuz fiyatlarla satmakta olduğumu muhterem halka bildiririm.

Sipahi oğlu Hasan Hüsnü Bursa Pazarı

Sultan Hamam 4/24, Beyoğlu İstiklâl caddesi 376

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı  
İstanbul Satınalma Komisyonundan:

- 1 — Askerleşmeyen muhafaza memurları için 1160 takım muhafaza elbisesinin 5/10/1936 Pazartesi günü saat 15 te kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.
- 2 — Tasınlanan tutarı 17400 liradır.
- 3 — Şartname ve evsaf ve örnek komisyondadır, görülebilir.
- 4 — İsteklilerin 1305 liralık ilk teminatlarını teklif mektuplarıyla birlikte saat 14 te komisyona vermeleri. (1086)

## Tahlisiye Umum Müdürlüğünden:

Tahlisiye umum müdürlüğü merkez dairesi Çini Rihtım hanının ikinci katından Merkez Rihtım hanının dördüncü katındaki daire mahsusaya nakledildiğinden 17/9/1936 tarihinde icra edileceği evvelce ilân edilen Arpa eksiltmesinin yeni naklolunan binada yapılacağı alâkalılara ilân olunur. (1242)

Staj İçin Avrupaya gönderilecek  
Memurlar Hakkında ilân:

## Maliye Vekâletinden:

- 1 — Mesleki bilgilerini arttırmak ve bir sene müddetle tahsil ve stajda bulunmak üzere Avrupaya müsabaka ile Maliye memuru gönderilecektir.
- 2 — İsteyenlerin şu şartları haiz olmaları lâzımdır.  
A — En az iki seneden beri Maliye memuru olmak «Namzetlik müddeti dahil».
- B — İkinci kânun 1936 da yaşı 32 den fazla olmamak.
- C — Siyasal bilgiler okulu «Mülkiye mektebi», Hukuk fakültesi, Yüksek ticaret ve iktisad mektebi veya bunlara muadil olmak şartile ecnebi memleketlerdeki mekteplerin birinden mezun bulunmak.
- D — Askerlik hizmetini yapmış bulunmak «Orta ehliyetnameyi haiz veya ehliyetnamesiz bulunmasından askerliği tecil edilenler de imtihana girebilirler.»
- 3 — Müsabaka imtihanı Maliye, İktisad ile Fransızca, Almanca veya İngilizce lisanlarından birinden evvelâ tahriri olarak Ankara ve İstanbulda, bunda muvaffak olanların şifahi imtihanları Ankarada icra edilecektir.
- 4 — İsteyenlerin mektep şahadetname ve nüfus hüviyet ve askerlik vesikalaları, sicil cüzdanları veya bunların tasdikli suretleri ve dört fotoğrafla arzihallerini 20/Eylül/936 tarihine kadar Maliye Hususi Ka-lem Müdürlüğüne göndermeleri lâzımdır. (843) (1200)

KANZUK  
Saç eksiri

## COMOGENE

Saçların köklerini kuvvetlendirir. Dökülmesine mani olur. Kepekleri izale eder. Neşvünümünü kolaylaştırarak hayat kabiliyetini artırır. Lâtif rayihali bir saç eksiridir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

## Gaip p'ân aranıyor

Eylülün beşinci cumartesi günü Ankaradan 7.45 de kalkan trende Ankara ile Eskişehir arasında mukavva boru içinde plânlar unutulmuştur. bulan postahane arkasında Baker han 25 numara da Ustiş şirketine getirdiği veya gönderdiği takdirde memnun edilecektir.

Muzadı taaffün ve deriyi takviye hassalarına malikiyeti Krem Pertev'in bugünkü şöhret ve şümülünün bariz delilidir.

TARSUS AMERICAN COLLEGE  
Amerikan Erkek Lisesi

Tedrisat 1 birinci Teşrinde başlar.

Tam devreli Lise olduğu Kültür Bakanlığınca tasdik edilmiştir. Türkçe, İngilizce, Fransızca okunur. Ticaret dersleri vardır.

Leyli ücret 220 lira. Nehari ücret 40 liradır.

Kayıt muamelesi yapılmaktadır

Gecel-Günsel-Kız - Erkek (Eski: İnkılâp)  
YUCA ULKU LİSELERİ

Kurarı ve Direktörü: Nebi oğlu Hamdi Ölkümen

Kayıt muamelesine başlanmıştır. Cumartesi ve Pazardan başka hergün 10-17 arasında okula müracaat edilebilir.

İsteyenlere tarifname gönderilir.

Çağaloğlu, Yanık saraylar - Telefon: 20019

## BIÇKI ve DİKİŞ YURDU

Tesis tarihi 1923 — Müdürü: Noemi Asaduryan

En son, çok kolay bir usul ile dikiş bilen ve hiç bilmiyen Bayanlara Fransız lüks metodile tayyör, tuvalet, Reglan, rob ve beyaz çamaşır teferruatile biçip dikmesini az zaman zarfında öğretilir. Yüksek Kültür Bakanlığımızdan tasdikli şahadetname verilir. Müessesem çok senedenberi yüzlerce mezunları muvaffakiyetle san'at hayatına yetiştirmiş ve bir çok Bayanlar kendi başlarına mektep açmağa ve makasdar ve terzi olmağa muvaffak olmuşlardır. Derslere 1 Birinciteşrinde başlanacağından talebe kaydına Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri öğleden sonra devam olunmaktadır. İstanbul Gedikpaşa Balipaşa yolu Vahran Asaduryan eczanesi üstünde No. 1

## Ankara Belediyesinden:

- 1 — Su idaresi için alınacak font boru ve ek parçaları 15 gün müddetle ve kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — Muhammen bedeli 5500 liradır.
- 3 — Muvakkat teminatı (412,50) liradır.
- 4 — Şartname ve listesini görmek isteyenler her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 25 Eylül 1936 Cuma günü saat 11 de Belediye Encümeninde yapılacağından o gün saat ona kadar teminatlarla birlikte teklif mektuplarını Belediye Encümenine vermeleri. (1236)

## Açık Eksiltme ilânı

Haydarpaşa Lisesi Satınalma  
Kurumundan:

24/9/936 Perşembe günü saat 15 de İstanbulda Kültür Direktörlüğü binası eksiltme komisyonu odasında 8209,32 lira keşif bedelli Haydarpaşa lisesinde şimdiki mutbağın tıp fakültesi zamanında kullanılan mutbağa tankli tesisatı ve inşaatı açık usulile eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, Eksiltme Nafıa işleri umumî, hususî ve fenni şartnameleri, proje, keşif hülâsası ile buna müteferri diğer evrak Haydarpaşa Lisesi Direktörlüğünden verilecektir.

Muvakkat teminatı 616 liradır.

İsteklilerin en az 5000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair Nafıa Müdürlüğünden almış olduğu müteahhitlik ve ticaret odası vesikalariyle 24/9/936 perşembe günü saat 15 deEksiltme komisyonuna gelmeleri lâzımdır. «1096»

# Kayın travers eksiltme ilânı

## Nafia Bakanlığında:

Aşağıda miktarları yazılı olan cem'an 349870 adet normal, 3900 adet makaslık ve 1000 adet köprülük kayın travers / partide ve 17 Eylül 1936 perşembe günü saat 10,30dan itibaren ayrı ayrı ihale edilmek üzere kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme Ankarada Bakanlık Malzeme Eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerin bütün partilere ait teklif mektuplarını aşağıdaki cetvelde hizalarında yazılı miktarda muvakkat teminatları ve 7/5/936 tarih ve 3297 sayılı resmi gazetede çıkan talimatnameye göre Bakanlıktan alınmış vesika ile birlikte 17 Eylül 1936 perşembe günü saat 9,30 a kadar Bakanlık Malzeme Müdürlüğüne vermeleri lâzımdır.

Her partiye ait şartname ve teferruatı cetvelde hizalarında gösterildiği bedel mukabilinde Ankarada Bakanlık malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Partiler	Miktar			Muvakkat : Şartname :			Muhammen bedeli : teminat : bedeli :			Traverslerin kesilmesine tahsis edilen devlet ormanları
	Normal adet	Makaslık adet	Köprülük adet	Lira - kuruş	Lira - kş.	Kuruş	Lira - kuruş	Lira - kş.	Kuruş	
Birinci parti	68970	1170	—	75343 50	5017 18	377				Zonguldak vilâyeti Devrek kazasının Yenidağ Akçasu ormanı
İkinci »	48500	780	500	90495 —	5774 75	452				Kütahyanın Tavşanlı kazasına bağlı Domaniç nahiyesinde Kazmut Eğridere ormanı.
Üçüncü »	35300	390	—	61570 —	4328 50	308				İnegöl kazasının Erikli ormanı
Dördüncü »	61600	780	—	104760 —	6488 —	524				Adapazarı kazasının Keremali ormanı
Beşinci »	35100	195	—	58695 —	4684 75	293				Hendek kazasının Keremali ormanı
Altıncı »	93400	585	500	168290 —	9664 50	841				Kocaelinin Karasu kazası dahilinde Molla Hasan pınarı ve Çamdağı ormanı.
Yedinci »	7000	—	—	9450 —	708 75	—				Kocaelinin Kandıra kazası içinde Koyunağılı ormanı.

Hususi mukaveleli orman sahipleri de kendi ormanlarından kesilmek üzere eksiltmeye iştirak edebilirler.

(638)

## İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

**KIZ KISMI** Amerikan Kız Koleji  
Arnavutköy, Tel. 36.160

**ERKEK KISMI** Robert Kolej  
Bebek, Tel. 36.3

Mektep İngilizceyi en iyi öğreten bir müessesedir. Millî terbiye ve kültüre son derece ehemmiyet verilir. Almanca veya Fransızca lisan dersleri, muhtelif sporlar, İngilizce için ihzarî sınıflar.

**ORTA KISIM - LİSE KISMI - TİCARET DERSLERİ**

**MÜHENDİS KISMI** Amelî ve nazari usulleri elektrik, makine ve Nafia mühendisi yetiştirir. Dersler 21 Eylül Pazartesi sabahı başlayacaktır. Leyli talebinin 20 Eylül Pazar akşamı mektepte bulunması lâzımdır. Teedidi kayıd erkek kısmında 18 Eylül cuma ve 19 Eylül Cumartesi günleri, kız kısmında 19 Eylül Cumartesi günüdür. Yeni talebinin kayıd muamelesi her gün yapılmaktadır. Fazla malumat için mektupla veya bizzat müracaat edilebilir.

## HAYRİYE LİSESİ

Sarçanebaşı Horhor caddesi

**Gündüz yatı**

Ana - İlk - Orta - Lise - Tam devre

Okulumuz her zaman gördüğü teveccüh ve rağbet üzerine ilk sınıflardan itibaren yabancı dil tedrisatını yeni bir teşkilatla kuvvetlendirmiştir. Kızlar kısmı ayrı bir dairedir. Mektebin hususî otobüslerle nehari talebe hergün evlerinden aldırılır. İsteyenlere tarifname gönderilir. Kayıt için hergün saat 10 dan 16 ya kadar Direktörlüğe müracaat edilmelidir. Telefon : 20530

# KUMBARA

BİRE 1000 VEREN TARLADIR



**TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI**

HAZRETİN ÇİZER

## İSTANBUL'un SESİ

Büyük muharrirlerin yazılarıyla 15 Eylülde çıkıyor. Okuyunuz.

**DEUTSCHE LEIHbibliothek**

1. KARON, BEYOĞLU, TÜNELMEYDANINDA

Zayı: Eyüp orta okulundan 935 yılında almış olduğum tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. 618 No. da mukayyed Vedat Sekman

## VENÜS GİBİ GÜZEL KALMAK İSTİYORSANIZ, DAİMA:



Venus Kremi  
Venus Pudrası  
Venus Ruju  
Venus Allığı  
Venus Rimeli  
Venus Esansı  
Venus Kolonyası

kullanınız.  
Venus müstahzaratı en saf ve en temiz ve gayri muzir maddelerden yapıldığından size ebedî gençlik temin eder.  
Deposu: NUREDDİN EVLİYA ZADE  
TİCARETHANESİ İstanbul

## Türk Anonim Elektrik Şirketinin Anadolu Ciheti Abonelerine İlân

Şirketimizin Kadıköyünde Muvakkithane caddesinde 83 numaradaki Kadıköy şubesinin 14 Eylül 1936 tarihinden itibaren İskele caddesinde Kadıköy Kaymakamlığı karşısında "ELEKTRİK VE GAZ EVİNE,, nakledileceği sayın müşterilerimize ilân olunur.

DİREKTÖRLÜK

## Kadıköy Havagazı

Şirketi Abonelerine ilân

Şirketimizin Kadıköyünde Muvakkithane caddesinde 83 numaradaki Kadıköy şubesinin 14 Eylül 1936 tarihinden itibaren İskele caddesinde Kadıköy Kaymakamlığı karşısında "Elektrik ve Gazevine,, nakledileceği sayın müşterilerimize ilân olunur.

DİREKTÖRLÜK

## istiklâl Lisesi Direktörlüğünden :

- 1 — İlk, orta ve Lise kısımları için Kız ve Erkek, yatılı ve yatsız talebe kaydına başlanmıştır.
  - 2 — Kayıt için hergün saat 10 dan 16 ya kadar okula müracaat edilebilir.
  - 3 — Bu yıl ancak mezun olan veya tasdikname ile ayrılan talebinin yerine az miktarda yeni talebe alınacaktır. Okula girmek isteyenlerin bir an evvel müracaatları tavsiye olunur.
  - 4 — Eylülün on beşine kadar kaydını yenilemeyen eski talebinin müracaatları kabul edilmeyecektir.
  - 5 — İsteyenlere kayıt şartlarını bildiren tarifname gönderilir.
- Şehzadebaşı, polis karakolu arkasında. Telefon: 22534

## KARYOLALAR

Fabrika fiyatına satılıyor

**Asrî Mobilya Mağazası**

AHMED FEVZİ

İstanbul, Rızapaşa yokuşu No. 66 Tel. 23407



## İNGİLİZ ERKEK MEKTEBİ

ENGLISH HIGH SCHOOL  
Nişantaş - İstanbul, Telefon: 41078  
Mektep 23 EYLÜL' de açılacaktır. Kayıt muamelesi Cumartesi ve Pazardan maada hergün saat 10 dan 12 ye kadar.

Sahibi Necmeddin Sadak

Umumi neşriyat müdürü: Enis Tili  
Akşam matbaası